॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਪਰਿਵਾਰਪਾਲ਼ਿ

੧. ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੋ

ਸੋਲ਼ਸਮਹਾਵਾਰੋ

੧. ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ? ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ? ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋ? ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ? ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ? ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ? ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ? ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਂ? ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ? ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਂ? ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

੨. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ, ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਦੁਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ। ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਿਨਯੋ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਨਯੋ। ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ। ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਂਵਰੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਂਵਰੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਆਪਾਣਕੋਟਿਕਂ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੧] ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ

ਭਗਵਤਾ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ – ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ? ਸੇਕ੍ਖਾ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਤਿ? ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ । ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੇਸੁ ਠਿਤਂ। ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਯੇਸਂ ਵਤ੍ਤਤਿ ਤੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

3. ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ [ਮੋਗ੍ਗਲੀਪੁਤ੍ਤੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ [ਜਮ੍ਬੁਸਰਿਵ੍ਹਯੇ (ਸਾਰਤ੍ਥ)]॥

ਤਤੋ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ [ਇਟ੍ਠਿਯੋ (ਸੀ॰)], ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮ੍ਬਲੋ [ਉਟ੍ਟਿਯੋ ਸਮ੍ਪਲੋ (ਇਤਿਪਿ)] ਤਥਾ।
ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ।
ਵਿਨਯਂ ਤੇ ਵਾਚਯਿਂਸੁ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ॥

ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਚੇਸੁਂ, ਸਤ੍ਤ ਚੇਵ ਪਕਰਣੇ।
ਤਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਵਿਸਾਰਦੋ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਥੇਰੋ ਚ ਦੀਘਨਾਮਕੋ।
ਦੀਘਸੁਮਨੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ [ਪੁਨਰੇਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ [ਰੇਵਤ੍ਥੇਰੋ (ਇਤਿਪਿ)] ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ, ਗਜੋਵ ਦੁਪ੍ਪਧਂਸਿਯੋ॥

ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤਨਾਮੋ ਚ, ਰੋਹਣੇ [ਰੋਹਣੋ (ਸੀ॰)] ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੋ।
ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਖੇਮਨਾਮੋ ਤਿਪੇਟਕੋ॥

ਦੀਪੇ ਤਾਰਕਰਾਜਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਰੋਚਥ।
ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਫੁਸ੍ਸਦੇਵੋ ਮਹਾਕਥੀ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਮਹਾਕਥੀ ਮਹਾਸਿਵੋ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਉਪਾਲਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਮਹਾਨਾਗੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਂਸਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਅਭਯੋ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵ਼ਿਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਵ਼ਿਨਯੇ ਚ ਵ਼ਿਸਾਰਦੋ॥

ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਸਾਸਨਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ॥

ਚੂਲ਼ਾਭਯੋ ਚ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਵ਼ਿਨਯੇ ਚ ਵ਼ਿਸਾਰਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵ਼ਂਸਕੋਵ਼ਿਦੋ॥

ਚੂਲ਼ਦੇਵ਼ੋ [ਫੁਸ੍ਸਦੇਵ਼ੋ (ਸੀ॰)] ਚ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਵ਼ਿਨਯੇ ਚ ਵ਼ਿਸਾਰਦੋ।
ਸਿਵ਼ਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵ਼ੀ, ਵ਼ਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵ਼ਿਦੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵ਼ਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵ਼ਿਦਾ।
ਵ਼ਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੪. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵ਼ਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਧਨਿਯਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਧਨਿਯੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਰੂਨਿ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ , ਨ ਵ਼ਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫. ਤਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵ਼ੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਜੀਵ਼ਿਤਾ ਵ਼ੋਰੋਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵ਼ਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੬. ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵ਼ੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਵ਼ਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਵ਼ਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵ਼ਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵ਼ਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਮੇਥੁਨਾਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਞ੍ਚ , ਮਨੁਸ੍ਸਵ਼ਿਗ੍ਗਹੁਤ੍ਤਰਿ।
ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਛੇਜ੍ਜਵ਼ਤ੍ਥੂ ਅਸਂਸਯਾਤਿ॥

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡੰ

੭. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ? ਕੰ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ , ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨੰ ਕਤ੍ਥੋਗਧੰ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ? ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ? ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋ? ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ? ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ? ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ? ਕਤ੍ਥ ਠਿਤੰ? ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ? ਕਸ੍ਸ ਵਚਨੰ? ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

੮. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਸੇਯ੍ਯਸਕੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨੰ ਕਤ੍ਥੋਗਧੰ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧੰ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਤਤਿਯੇ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ । ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ। ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਿਨਯੋ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਨਯੋ। ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸੰਵਰੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੰਵਰੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਏਵਰੂਪੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯਾਵਜੀਵੰ ਆਪਾਣਕੋਟਿਕੰ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੧] ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ – ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਸੰਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ? ਸੇਕ੍ਖਾ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਤਿ? ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ। ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੇਸੁ ਠਿਤੰ। ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਯੇਸੰ ਵਤ੍ਤਤਿ , ਤੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੰ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤੰ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥

ਤਤੋ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ, ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮ੍ਬਲੋ ਤਥਾ।
ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ।
वਿਨਯੰ ਤੇ वਾਚਯਿੰਸੁ, ਪਿਟਕੰ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ॥

ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚ वਾਚੇਸੁੰ, ਸਤ੍ਤ ਚੇव ਪਕਰਣੇ।
ਤਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਮੇਧਾवੀ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

वਿਸਾਰਦੋ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਥੇਰੋ ਚ ਦੀਘਨਾਮਕੋ।
ਦੀਘਸੁਮਨੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇव ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, ਦੇवਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇव ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਚ वਿਸਾਰਦੋ।
ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ, ਗਜੋव ਦੁਪ੍ਪਧੰਸਿਯੋ॥

ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤਨਾਮੋ ਚ, ਰੋਹਣੇ ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੋ।
ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਖੇਮਨਾਮੋ ਤਿਪੇਟਕੋ॥

ਦੀਪੇ ਤਾਰਕਰਾਜਾव, ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਰੋਚਥ।
ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, ਫੁਸ੍ਸਦੇवੋ ਮਹਾਕਥੀ॥

ਪੁਨਦੇव ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾवੀ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਮਹਾਕਥੀ ਮਹਾਸਿवੋ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋवਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇव ਉਪਾਲਿ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਚ वਿਸਾਰਦੋ।
ਮਹਾਨਾਗੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮवੰਸਕੋवਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇव ਅਭਯੋ ਮੇਧਾवੀ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋवਿਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਚ वਿਸਾਰਦੋ॥

ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਸਾਸਨੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ॥

ਚੂਲ਼ਾਭਯੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਚ वਿਸਾਰਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮवੰਸਕੋवਿਦੋ॥

ਚੂਲ਼ਦੇवੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਚ वਿਸਾਰਦੋ।
ਸਿवਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾवੀ, वਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋवਿਦੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, वਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋवਿਦੋ।

ਵਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੯. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

੧੦. ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁੱਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁੱਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੧. ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਅਭਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੨. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੩. ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਲ਼ਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਲ਼ਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਯੋ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੪. ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਂ ਛੇਦਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੫. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੬. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੭. ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੮. ਭੇਦਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਅਹੇਸੁਂ ਵਗ੍ਗਵਾਦਕਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੯. ਦੁਬ੍ਬਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਵਚਨੀਯਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੦. ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾ ਦੋਸਗਾਮਿਤਾ ਮੋਹਗਾਮਿਤਾ ਭਯਗਾਮਿਤਾ ਪਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਅਤ੍ਤਕਾਮਞ੍ਚ।
ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਕੁਟੀ ਚੇਵ, ਵਿਹਾਰੋ ਚ ਅਮੂਲਕਂ॥

ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਸਞ੍ਚ ਭੇਦੋ ਚ, ਤਸ੍ਸੇਵ [ਤਥੇਵ (ਕ॰)] ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ।
ਦੁਬ੍ਬਚਂ ਕੁਲਦੂਸਞ੍ਚ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਤੇਰਸਾਤਿ॥

੩. ਅਨਿਯਤਕਣ੍ਡਂ

੨੧. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਠਮੋ ਅਨਿਯਤੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ? ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ? ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ

ਅਸਾਧਾਰਣਪञ्ञत्ति, ਏਕਤੋਪञ्ञत्ति ਉਭਤੋਪञ्ञत्ति, ਪञ्चन्नं ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨं ਕਤ੍ਥੋਗਧं ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨं, ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸं ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨं ਵਿਪਤ੍ਤੀਨं ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨं ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨं ਅਧਿਕਰਣਾਨं ਕਤਮं ਅਧਿਕਰਣं, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨं ਸਮਥਾਨं ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋ, ਕਿं ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖं, ਕਿं ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖं, ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮੋ ਅਨਿਯਤੋ ਪञ्ञत्तो, ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ, ਕਤ੍ਥ ਠਿਤं, ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਵਚਨं ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ।

੨੨. ਯं ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਠਮੋ ਅਨਿਯਤੋ ਕਤ੍ਥ ਪञ्ञत्तोਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯं ਪञ्ञत्तो। ਕं ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤं ਉਦਾਯਿं ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿं ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਅਲङ्ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਨਿਸਜ੍ਜं ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪञ्ञत्ति, ਅਨੁਪञ्ञत्ति, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪञ्ञत्तीਤਿ? ਏਕਾ ਪञ्ञत्ति। ਅਨੁਪञ्ञत्ति ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪञ्ञत्ति ਤਸ੍ਮਿं ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪञ्ञत्ति, ਪਦੇਸਪञ्ञत्तीਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪञ्ञत्ति। ਸਾਧਾਰਣਪञ्ञत्ति, ਅਸਾਧਾਰਣਪञ्ञत्तीਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪञ्ञत्ति। ਏਕਤੋਪञ्ञत्ति, ਉਭਤੋਪञ्ञत्तीਤਿ? ਏਕਤੋਪञ्ञत्ति। ਪञ्चन्नं ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨं ਕਤ੍ਥੋਗਧं ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧं ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨं। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸं ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸं ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨं ਵਿਪਤ੍ਤੀਨं ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨं ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਿਯਾ ਸङ्ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨं ਅਧਿਕਰਣਾਨं ਕਤਮं ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣं। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨं ਸਮਥਾਨं ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿञ्ञਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋਤਿ? ਪञ्ञत्ति ਵਿਨਯੋ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਨਯੋ। ਕਿं ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖं, ਕਿं ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਪञ्ञत्ति ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖं, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖं। ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸंਵਰੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸंਵਰੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਏਵਰੂਪं ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯਾਵਜੀਵं ਆਪਾਣਕੋਟਿਕं ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੧] ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮੋ ਅਨਿਯਤੋ ਪञ्ञत्तोਤਿ ? ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਪਠਮੋ ਅਨਿਯਤੋ ਪञ्ञत्तो – ਸङ्ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸङ्ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਦੁਮ੍ਮङ्ਕੂਨं ਪੁਗ੍ਗਲਾਨं ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨं ਭਿਕ੍ਖੂਨं ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨं ਆਸਵਾਨं ਸंਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨं ਆਸਵਾਨं ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨं ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨं ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ? ਸੇਕ੍ਖਾ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਤਿ? ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ। ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੇਸੁ ਠਿਤं। ਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਯੇਸं ਵਤ੍ਤਤਿ ਤੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਵਚਨं ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤं –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪञ्चਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥

ਤਤੋ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ, ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮ੍ਬਲੋ ਤਥਾ।
ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪञ्ञਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ।
ਵਿਨਯं ਤੇ ਵਾਚਯਿंਸੁ, ਪਿਟਕं ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ॥

ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਚੇਸੁੰ, ਸਤ੍ਤ ਚੇਵ ਪਕਰਣੇ।
ਤਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਵਿਸਾਰਦੋ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਥੇਰੋ ਚ ਦੀਘਨਾਮਕੋ।
ਦੀਘਸੁਮਨੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ, ਗਜੋਵ ਦੁਪ੍ਪਧੰਸਿਯੋ॥

ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤਨਾਮੋ ਚ, ਰੋਹਣੇ ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੋ।
ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਖੇਮਨਾਮੋ ਤਿਪੇਟਕੋ॥

ਦੀਪੇ ਤਾਰਕਰਾਜਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਰੋਚਥ।
ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਫੁਸ੍ਸਦੇਵੋ ਮਹਾਕਥੀ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਮਹਾਕਥੀ ਮਹਾਸਿਵੋ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਉਪਾਲਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਮਹਾਨਾਗੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵੰਸਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਅਭਯੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ॥

ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਸਾਸਨੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ॥

ਚੂਲ਼ਾਭਯੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵੰਸਕੋਵਿਦੋ॥

ਚੂਲ਼ਦੇਵੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਸਿਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯੰ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁੰ, ਪਿਟਕੰ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੨੩. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੁਤਿਯੋ ਅਨਿਯਤੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਲਙ੍ਕਮ੍ਮਨਿਯਞ੍ਚੇਵ, ਤਥੇਵ ਚ ਨ ਹੇਵ ਖੋ।
ਅਨਿਯਤਾ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠੇਨ ਤਾਦਿਨਾਤਿ॥

੪. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਕਥਿਨਵਗ੍ਗੋ

੨੪. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੫. ਏਕਰਤ੍ਤਂ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੬. ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਸਂ

ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ , ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੭. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੮. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੯. ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਂ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨਿਂ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੦. ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਂ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨਿਂ ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੧. ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੨. ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਗਹਪਤਿਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਗਹਪਤਿਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੩. ਅਤਿਰੇਕਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦਨਾਯ ਅਤਿਰੇਕਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਨੇਨ ਚੀਵਰਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪਾਸਕੇਨ – ‘‘ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਨਾਗਮੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਕਥਿਨਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ

੩੪. ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੋਸਿਯਕਾਰਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ ''ਬਹੂ, ਆਵੁਸੋ, ਕੋਸਕਾਰਕੇ ਪਚਥ। ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਥ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਚ੍ਛਾਮ ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੫. ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੬. ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤੁਲਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਤੁਲਂ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੋਕਞ੍ਞੇਵ ਓਦਾਤਂ ਅਨ੍ਤੇ [ਓਦਾਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤੇ (ਸੀ॰), ਓਦਾਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੭. ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ । ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੮. ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਂ ਨਵਂ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਥਤਾਨਿ ਉਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕਙ੍ਗਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਙ੍ਗਂ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਂ ਸਮਾਦਿਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੩੯. ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੪੦. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਧੋਵਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਧੋਵਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੧. ਰੂਪਿਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ । ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਰੂਪਿਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੨. ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੩. ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੪੪. ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤਂ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੫. ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਨਵਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਭਿਨ੍ਨੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਖਣ੍ਡੇਨ ਵਿਲਿਖਿਤਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਬਹੂ ਪਤ੍ਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੬. ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੪੭. ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੮. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤੇਨ ਅਨਤ੍ਤਮਨੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੪੯. ਸਾਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇਹਿ ਚੀਵਰਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੇਹਿ ਚੀਵਰं ਵਾਯਾਪੇਸੁं, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫੦. ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪं ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯं ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯं ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯं ਪਞ੍ਞਤ੍ਤं। ਕं ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤं ਉਪਨਨ੍ਦं ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤं ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪं ਆਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫੧. ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰं ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯं ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯं ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯं ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯं ਪਞ੍ਞਤ੍ਤं। ਕं ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰं ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯं ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸੁं, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੫੨. ਤਿਣ੍ਣं ਚੀਵਰਾਨं ਅਞ੍ਞਤਰं ਚੀਵਰं ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤं ਵਿਪ੍ਪਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯं ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯं ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯं ਪਞ੍ਞਤ੍ਤं। ਕं ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿਣ੍ਣं ਚੀਵਰਾਨं ਅਞ੍ਞਤਰं ਚੀਵਰं ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤं ਵਿਪ੍ਪਵਸਿंਸੁ, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੫੩. ਜਾਨं ਸਙ੍ਘਿਕं ਲਾਭं ਪਰਿਣਤं ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯं ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯं ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯं ਪਞ੍ਞਤ੍ਤं। ਕं ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨं ਸਙ੍ਘਿਕं ਲਾਭं ਪਰਿਣਤं ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਸੁं, ਤਸ੍ਮਿं ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿं। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨं ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨं ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

ਤਿंਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁੱਦਾਨं –

ਦਸੇਕਰਤ੍ਤਿਮਾਸੋ ਚ, ਧੋਵਨਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ।
ਅਞ੍ਞਾਤं ਤਞ੍ਚ [ਅਞ੍ਞਾਤਕਞ੍ਚ (ਕ॰)] ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ, ਉਭਿਨ੍ਨं ਦੂਤਕੇਨ ਚ॥

ਕੋਸਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਦ੍ਵੇਭਾਗਾ, ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਸੀਦਨं।
ਦ੍ਵੇ ਚ ਲੋਮਾਨਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹੇ, ਉਭੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਾ॥

ਦ੍ਵੇ ਚ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜं, ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਦਾਨਪਞ੍ਚਮं।
ਸਾਮं ਵਾਯਾਪਨਚ੍ਚੇਕੋ, ਸਾਸਙ੍ਕं ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਚਾਤਿ॥

੫. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡं

੧. ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੫੪. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ? ਹਤ੍ਥਕੰ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਤ੍ਥਕੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਅਵਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਿ, ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਵਜਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫੫. ਓਮਸਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੇਸਲੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਣ੍ਡਨ੍ਤਾ [ਭਣ੍ਡੇਨ੍ਤਾ (ਕ॰)] ਪੇਸਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਮਸਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫੬. ਭਿਕ੍ਖੁਪੇਸੁਞ੍ਞੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨੰ ਕਲਹਜਾਤਾਨੰ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪੇਸੁਞ੍ਞੰ ਉਪਸੰਹਰਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੫੭. ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਦਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਾਸਕੇ ਪਦਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾਚੇਸੁੰ , ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

੫੮. ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤੰ ਸਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਆਲ਼ਵਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ , ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੫੯. ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੬੦. ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਛਪ੍ਪਞ੍ਚਵਾਚਾਹਿ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਦਾਯਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰...।

੬੧. ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੰ ਭੂਤੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ? ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹੀਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ...ਪੇ॰...।

੬੨. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੬੩. ਪਥਵ◌ਿ ਖਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਆਲਵ◌ਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਲਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਲਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਥਵ◌ਿ ਖਣਿਂਸੁ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਮੁਸਾਵ◌ਾਦਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ

੬੪. ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਆਲਵ◌ਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਲਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਲਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੬੫. ਅਞ੍ਞਵ◌ਾਦਕੇ ਵ◌ਿਹੇਸਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੬੬. ਉਜ੍ਝਾਪਨਕੇ ਖਿਯ੍ਯਨਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੬੭. ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵ◌ਾ ਪੀਠਂ ਵ◌ਾ ਭਿਸਿਂ ਵ◌ਾ ਕੋਚ੍ਛਂ ਵ◌ਾ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ…ਪੇ॰…।

੬੮. ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵ◌ਿਹਾਰੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵ◌ਿਹਾਰੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ । ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ…ਪੇ॰…।

੬੯. ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵ◌ਿਹਾਰੇ ਜਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬੁਪਗਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵ◌ਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

੧੦. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕੁਪਿਤੇਨ ਅਨਤ੍ਤਮਨੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਂਸੁ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧. ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪਰਿਵੇਹਾਸਕੁਟਿਯਾ ਆਹਚ੍ਚਪਾਦਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪਰਿਵੇਹਾਸਕੁਟਿਯਾ ਆਹਚ੍ਚਪਾਦਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਸਹਸਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੨. ਦ੍ਵਤ੍ତਿਪਰਿਯਾਯੇ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਕਤਪਰਿਯੋਸਿਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਛਾਦਾਪੇਸਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਲਿਮ੍ਪਾਪੇਸਿ, ਅਤਿਭਾਰਿਕੋ ਵਿਹਾਰੋ ਪਰਿਪਤਿ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩. ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਉਦਕਂ ਤਿਣਂ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਲ਼ਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ? ਆਲ਼ਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਉਦਕਂ ਤਿਣਮ੍ਪਿ ਮਤ੍ਤਿਕਮ੍ਪਿ ਸਿਞ੍ਚਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧੪. ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸਮ੍ਮਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੫. ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰...।

੧੬. ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੭੭. ‘‘ਆਮਿਸਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਆਮਿਸਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਭਣਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੭੮. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੭੯. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ...ਪੇ॰...।

੮੦. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੮੧. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੮੨. ਜਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਰਿਪਾਚਿਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਜਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਰਿਪਾਚਿਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੮੩. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਭੋਜਨਵਗ੍ਗੋ

੮੪. ਤਤ੍ਤੁਰਿ ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਵਸਿਤ੍ਵਾ ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਂ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੮੫. ਗਣਭੋਜਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਪਰਿਸੋ ਕੁਲੇਸੁ ਵਿਵ੍ਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵ੍ਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੮੬. ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਵ੍ਵਤ੍ਰ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਰ ਭੁਵ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੮੭. ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਪੂਰੇ ਪੂਵੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੮੮. ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਨਾ ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ ਪਵਾਰਿਤਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਰ ਭੁਵ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੮੯. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਪਵਾਰਿਤਂ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਵਾ ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਵ੍ਵਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਵ੍ਵਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਪਵਾਰਿਤਂ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੯੦. ਵਿਕਾਲੇ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਭੁਵ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੯੧. ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਬੇਲਟ੍ਠਸੀਸਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਬੇਲਟ੍ਠਸੀਸੋ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਵ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੯੨. ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਵ੍ਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਵ੍ਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਵ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੯੩. ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਵ੍ਵਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਵ੍ਵਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੫. ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ

੯੪. ਅਚੇਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਞ੍ਞਤਰਿਸ੍ਸਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਏਕਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਦ੍ਵੇ ਪੂਵੇ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੯੫. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ''ਏਹਾਵੁਸੋ, ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ''ਏਹਾਵੁਸੋ, ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੯੬. ਸਭੋਜਨੇ ਕੁਲੇ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭੋਜਨੇ ਕੁਲੇ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ । ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੯੭. ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੯੮. ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੯੯. ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੇਨ ਸਭਤ੍ਤੇਨ ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਕੁਲੇਸੁ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸਭਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਕੁਲੇਸੁ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੦੦. ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਨਾਮੇਨ ਸਕ੍ਕੇਨ ''ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਨਾਗਮੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੦੧. ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤੰ ਸੇਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤੰ ਸੇਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਅਗਮੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੦੨. ਅਤਿਰੇਕਤਿਰਤ੍ਤੰ ਸੇਨਾਯ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਰੇਕਤਿਰਤ੍ਤੰ ਸੇਨਾਯ ਵਸਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੦੩. ਉਯ੍ਯੋਧਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ । ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੋਧਿਕੰ ਅਗਮੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੁਰਾਪਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧੦੪. ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਸਾਗਤੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਗਤੋ ਮਜ੍ਜੰ ਪਿਵਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੦੫. ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਨ ਹਾਸੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੦੬. ਉਦਕੇ ਹਸਧਮ੍ਮੇ [ਹਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਉਦਕੇ ਕੀਲਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੦੭. ਅਨਾਦਰਿਯੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛੰਨ੍ਨੋ ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੦੮. ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਭਿੰਸਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਭਿੰਸਾਪੇਸੁੰ , ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੦੯. ਜੋਤਿਂ ਸਮਾਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜੋਤਿਂ ਸਮਾਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੦. ਓਰੇਨਦ੍ਧਮਾਸਂ ਨਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰਾਜਾਨਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਨ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਛ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੧੧. ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਂ ਨਵਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਨ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੧੨. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਵਾ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਣਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਣਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੧੩. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਾ ਸੂਚਿਘਰਂ ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਵਾ ਅਪਨਿਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਅਪਨਿਧੇਸੁਂ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸੁਰਾਮੇਰਯਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ

੧੧੪. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੫. ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੬. ਜਾਨਂ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਨਿਹਤਾਧਿਕਰਣਂ ਪੁਨ ਕਮ੍ਮਾਯ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨਂ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਨਿਹਤਾਧਿਕਰਣਂ ਪੁਨ

ਕਮ੍ਮਾਯ ਉਕ੍ਕੋਟੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੭. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਜਾਨੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਜਾਨੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੮. ਜਾਨੰ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨੰ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੧੯. ਜਾਨੰ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਾਨੰ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੦. ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੧. ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਰਿਟ੍ਠੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਗਦ੍ਧਬਾਧਿਪੁਬ੍ਬੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਦ੍ਧਬਾਧਿਪੁਬ੍ਬੋ ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੨. ਜਾਨੰ ਤਥਾਵਾਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ [ਅਰਿਟ੍ਠੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ (ਕ॰)] ਅਕਟਾਨੁਧਮ੍ਮੇਨ ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨੰ ਤਥਾਵਾਦਿਨਾ ਅਰਿਟ੍ਠੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਕਟਾਨੁਧਮ੍ਮੇਨ ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੩. ਜਾਨੰ ਤਥਾਨਾਸਿਤੰ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੰ ਉਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨੰ ਤਥਾਨਾਸਿਤੰ ਕਣ੍ਟਕੰ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੰ ਉਪਲਾਪੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧੨੪. ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਨ ''ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਯਾਵ ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਬ੍ਯਤ੍ਤੰ ਵਿਨਯਧਰੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਛਨ੍ਨੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਯਾਵ ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਬ੍ਯਤ੍ਤੰ ਵਿਨਯਧਰੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੫. ਵਿਨਯੰ ਵਿਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਨਯੰ ਵਿਵਣ੍ਣੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੬. ਮੋਹਨਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮੋਹੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੨੭. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕੁਪਿਤੇਨ ਅਨਤ੍ਤਮਨੇਨ ਪਹਾਰੰ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਹਾਰੰ ਅਦੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੨੮. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕੁਪਿਤੇਨ ਅਨਤ੍ਤਮਨੇਨ ਤਲਸਤ੍ਤਿਕੰ ਉਗ੍ਗਿਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਲਸਤ੍ਤਿਕੰ ਉਗ੍ਗਿਰਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੨੯. ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੦. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ [ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪਦਹਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੧. ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨੰ ਕਲਹਜਾਤਾਨੰ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿੰ [ਉਪਸ੍ਸੁਤਿ (?)] ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨੰ ਕਲਹਜਾਤਾਨੰ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿੰ ਤਿਟ੍ਠਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੨. ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਛਨ੍ਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ [ਖਿਯਜਧਮ੍ਮਂ (ਕ॰)] ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਛਨ੍ਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੩. ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ । ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੪. ਸਮਗ੍ਗੇ ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੫. ਜਾਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਾਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਰਾਜਵਗ੍ਗੋ

੧੩੬. ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੩੭. ਰਤਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ । ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਤਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੩੮. ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

੧੩੯. ਅਟ੍ਠਿਮਯਂ ਵਾ ਦਨ੍ਤਮਯਂ ਵਾ ਵਿਸਾਣਮਯਂ ਵਾ ਸੂਚਿਘਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਸੂਚਿਘਰੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੦. ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਮਞ੍ਚੰ ਵਾ ਪੀਠੰ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਨਨ੍ਦੰ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਉਚ੍ਚੇ ਮਞ੍ਚੇ ਸਯਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੧. ਮਞ੍ਚੰ ਵਾ ਪੀਠੰ ਵਾ ਤੂਲੋਨਦ੍ਧੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਞ੍ਚੰ ਵਾ ਪੀਠੰ ਵਾ ਤੂਲੋਨਦ੍ਧੰ ਕਾਰਾਪੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੨. ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਨੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਨਿ ਨਿਸੀਦਨਾਨਿ ਧਾਰੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੩. ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਯੋ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ ਧਾਰੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੪. ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯੋ ਧਾਰੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੧੪੫. ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਚੀਵਰੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਚੀਵਰੰ ਧਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਰਾਜਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਸਮਤ੍ਤੰ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਮੁਸਾ ਓਮਸਪੇਸੁਞ੍ਞੰ, ਪਦਸੇਯ੍ਯਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਯਾ।
ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਿਞ੍ਞੁਨਾ ਭੂਤਾ [ਦੇਸਨਾਰੋਚਨਾ ਚੇਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ ਖਣਨਾ॥

ਭੂਤੰ ਅਞ੍ਞਾਯ ਉਜ੍ਝਾਯਿ [ਭੂਤਞ੍ਞਵਾਦਉਜ੍ਝਾਯਿ (ਸੀ॰)], ਮਞ੍ਚੋ ਸੇਯ੍ਯੋ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਾਹਚ੍ਚ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਸਪ੍ਪਾਣਕੇਨ ਚ॥

ਅਸਮ੍ਮਤਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ, ਉਪਸ੍ਸਯਾਮਿਸੇਨ ਚ।
ਦਦੇ ਸਿਬ੍ਬੇ ਵਿਧਾਨੇਨ, ਨਾਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ॥

ਪਿਣ੍ਡੰ ਗਣੰ ਪਰੰ ਪੁਬ੍ਬੰ, ਪਵਾਰਿਤੋ ਪਵਾਰਿਤੰ।
ਵਿਕਾਲੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਖੀਰੰ, ਦਨ੍ਤਪੋਨੇਨ ਤੇ ਦਸ॥

ਅਚੇਲਕੰ ਉਯ੍ਯੋਖਜ੍ਜ [ਅਚੇਲਕਾਨੁਪਖਜ੍ਜ (ਕ॰)], ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਰਹੇਨ ਚ।
ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ, ਸੇਨਾਵਸਨੁਯ੍ਯੋਧਿਕੰ॥

ਸੁਰਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿ ਹਾਸੋ ਚ, ਅਨਾਦਰਿਯਞ੍ਚ ਭਿੰਸਨੰ।
ਜੋਤਿ ਨਹਾਨ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੰ, ਸਾਮੰ ਅਪਨਿਧੇਨ ਚ॥

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚੁਦਕਕਮ੍ਮਾ ਚ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਊਨਵੀਸਤਿ।
ਥੇਯ੍ਯਇਤ੍ਥਿਅਵਦੇਸੰ [ਅਰਿਟ੍ਠਕੰ (ਵਿਭਙ੍ਗੇ)], ਸੰਵਾਸੇ ਨਾਸਿਤੇਨ ਚ॥

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਿਲੇਖਾ, ਮੋਹੋ ਪਹਾਰੇਨੁਗ੍ਗਿਰੇ।
ਅਮੂਲਕਞ੍ਚ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ, ਸੋਸ੍ਸਾਮਿ ਖਿਯ੍ਯਪਕ੍ਕਮੇ॥

ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰੰ ਦਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ ਪੁਗ੍ਗਲੇ।
ਰਞ੍ਞਞ੍ਚ ਰਤਨੰ ਸਨ੍ਤੰ, ਸੂਚਿ ਮਞ੍ਚੋ ਚ ਤੂਲਿਕਾ।
ਨਿਸੀਦਨੰ ਕਣ੍ਡੁਚ੍ਛਾਦਿ, ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਸੁਗਤੇਨ ਚਾਤਿ॥

ਤੇਸੰ ਵਗ੍ਗਾਨੰ ਉਦ੍ਦਾਨੰ –

ਮੁਸਾ ਭੂਤਾ ਚ ਓਵਾਦੋ, ਭੋਜਨਾਚੇਲਕੇਨ ਚ।
ਸੁਰਾ ਸਪ੍ਪਾਣਕਾ ਧਮ੍ਮੋ, ਰਾਜਵਗ੍ਗੇਨ ਤੇ ਨਵਾਤਿ॥

੬. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡੰ

੧੪੬. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਆਮਿਸੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

੧੪੭. ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿਯੋ ਨ ਨਿਵਾਰੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੪੮. ਸੇਕ੍ਖਸਮ੍ਮਤੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਮਤ੍ਤੰ

ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

੧੪੯. ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਾਮੇ ਚੋਰੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤੇ ਨਾਰੋਚੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਵੋਸਾਸਂ, ਸੇਕ੍ਖਆਰਞ੍ਞਕੇਨ ਚ।
ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ॥

੭. ਸੇਖਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵਗ੍ਗੋ

੧੫੦. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੇਨ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਰਤੋਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋਪਿ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤਾ ਨਿਵਾਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੇਨ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਰਤੋਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋਪਿ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤਾ ਪਾਰੁਪਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧੫੧. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ । ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਬਾਹੁਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਬਾਹੁਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ । ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੀਸਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੀਸਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗੋ

੧੫੨. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਖਮ੍ਭਕਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਖਮ੍ਭਕਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ [ਪਲ੍ਲਤ੍ਤਿਕਾਯ (ਕ॰)] ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਞ੍ਞੇਵ ਬਹੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਥੂਪੀਕਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵਗ੍ਗੋ

੧੫੩. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਞ੍ਞੇਵ ਬਹੁਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਥੂਪਕਤੋ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਂ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਵਾ ਓਦਨੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ…ਪੇ॰… ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਂ ਵਾ ਓਦਨਂ ਵਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੂਪਮ੍ਪਿ ਓਦਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ

ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ৱੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ৱਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਨਾ ਪਰੇਸਂ ਪਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਬਲ਼ਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੀਘਂ ਆਲੋਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤৱਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਕਬਲ਼ৱਗ੍ਗੋ

੧੫੪. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਨਾਹਟੇ ਕਬਲ਼ੇ ਮੁਖਦ੍ৱਾਰਂ ৱਿৱਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਕਬਲ਼ੇਨ ਮੁਖੇਨ ਬ੍ਯਾਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾৱਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ৱਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਕਬਲ਼ੇਨ ਮੁਖੇਨ ਬ੍ਯਾਹਰਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ৱਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ৱਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡੁਕ੍ਖੇਪਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਬਲ਼ਾৱਚ੍ਛੇਦਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅৱਗਣ੍ਡਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਨਿਦ੍ਧੁਨਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਿਤ੍ਥਾৱਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ৱਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਿਵ੍ਹਾਨਿਚ੍ਛਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਚਪੁਚਪੁਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਕਬਲ਼ਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗੋ

੧੫੫. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੁਰੁਸੁਰੁਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਰੁਸੁਰੁਕਾਰਕਂ ਖੀਰਂ ਪਿਵਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ । ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਤ੍ਤਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਟ੍ਠਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਾਮਿਸੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਨੀਯਥਾਲਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਮਿਸੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਨੀਯਥਾਲਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਸਿਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਧੋਵਨਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਸਿਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਧੋਵਨਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਛਡ੍ਡੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦਣ੍ਡਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਤ੍ਥਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਵੁਧਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗੋ

੧੫੬. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਾਦੁਕਾਰੁਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪਾਹਨਾਰੁਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਯਾਨਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ , ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਯਨਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੇਠਿਤਸੀਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤਸੀਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਮਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨੀਚੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਠਿਤੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਥੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਥੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਠਿਤੇਨ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ , ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਰਿਤੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ...ਪੇ॰... ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਖੇਲ਼ਮ੍ਪਿ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਸੁਸਂਵੁਤੋਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁ।
ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾ ਸਦ੍ਦੋ, ਤਯੋ ਚੇਵ ਪਚਾਲਨਾ॥

ਖਮ੍ਭਂ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਚੇਵੁਕ੍ਕੁਟਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਚ।
ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਚ, ਸਮਸੂਪਂ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਂ [ਸਮਤਿਤ੍ਥਿਕਂ (ਕ॰)]॥

ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਚ, ਸਪਦਾਨਂ ਸਮਸੂਪਕਂ।
ਥੂਪਕਤੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੁਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਨਾ॥

ਨ ਮਹਨ੍ਤਂ ਮਣ੍ਡਲਂ ਦ੍ਵਾਰਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਂ ਨ ਬ੍ਯਾਹਰੇ।
ਉਕ੍ਖੇਪੋ ਛੇਦਨਾ ਗਣ੍ਡੋ, ਧੁਨਂ ਸਿਤ੍ਥਾਵਕਾਰਕਂ॥

ਜਿਵ੍ਹਾਨਿਚ੍ਛਾਰਕਞ੍ਚੇਵ , ਚਪੁਚਪੁ ਸੁਰੁਸੁਰੁ।
ਹਤ੍ਥੋ ਪਤ੍ਤੋ ਚ ਓਟ੍ਠੋ ਚ, ਸਾਮਿਸਂ ਸਿਤ੍ਥਕੇਨ ਚ॥

ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ, ਨ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਾ।
ਏਵਮੇਵ ਦਣ੍ਡਪਾਣਿਸ੍ਸ, ਸਤ੍ਥਆਵੁਧਪਾਣਿਨਂ॥

ਪਾਦੁਕਾ ਉਪਾਹਨਾ ਚੇਵ, ਯਾਨਸੇਯ੍ਯਗਤਸ੍ਸ ਚ।
ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਵੇਠਿਤੋਗੁਣ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਚ॥

ਛਮਾ ਨੀਚਾਸਨੇ ਠਾਨੇ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਉਪ੍ਪਥੇਨ ਚ।
ਠਿਤਕੇਨ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਹਰਿਤੇ ਉਦਕਮ੍ਹਿ ਚਾਤਿ॥

ਤੇਸਂ ਵਗ੍ਗਾਨਮੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿ, ਖਮ੍ਭਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਤਥੇਵ ਚ।
ਕਬਲ਼ਾ ਸੁਰੁਸੁਰੁ ਚ, ਪਾਦੁਕੇਨ ਚ ਸਤ੍ਤਮਾਤਿ॥

ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੇ ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੨. ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧੫੭. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਵਟ੍ਟਕਤੇ [ਵਿਵਟਕਤੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

੧੫੮. ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਅਤਿਰੇਕਮਾਸਕਂ ਵਾ ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਮਾਸਕਂ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

੧੫੯. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਓਦਿਸ੍ਸ ਓਪਾਤਂ ਖਣਤਿ ''ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪਪਤਿਤੇ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ – ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

੧੬੦. ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੧੬੧. ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ , ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨੋਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਅਨੋਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ [ਸਮਨੁਭਾਸਿਯਮਾਨਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਦੁਬ੍ਬਚੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ [ਸਮਨੁਭਾਸਿਯਮਾਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕੁਲਦੂਸਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਕਥਿਨਵਗ੍ਗੋ

੧੬੨. ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਏਕਰਤ੍ਤਂ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧੋਵਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧੋਵਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਗਹਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਂ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨਿਂ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਂ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨਿਂ ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ , ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਗਹਪਤਿਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਤਿਰੇਕਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦਨਾਯ ਅਤਿਰੇਕਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਨੇਨ ਚੀਵਰਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਕਥਿਨਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧੬੩. ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤੁਲਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਤੁਲਂ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਂ ਨਵਂ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਤਿਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਧੋਵਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧੋਵਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧੋਵਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਰੂਪਿਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਗਹਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧੬੪. ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤਂ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਨਵਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਯਿਟ੍ਠੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸਾਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇਹਿ ਚੀਵਰਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਾਯਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਾਯਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਜਾਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਣਾਮਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

ਤਿਂਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧੬੫. ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ‘‘ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ’’ਤਿ ਭਣਤਿ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਓਮਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਓਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਓਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ ਉਪਸਂਹਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਦਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਾਚੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਦੇ ਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਛਪ੍ਪਞ੍ਚਵਾਚਾਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਸੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਦੇ ਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਭੂਤਂ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਰੋਚੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਆਰੋਚਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਰੋਚੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਆਰੋਚਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਣਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਹਾਰੇ ਪਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ

੧੬੬. ਭੂਤਗਾਮਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਤੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਹਾਰੇ ਪਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨਾਰੋਪਿਤੇ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੇ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਆਰੋਪਿਤੇ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੇ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਜ੍ਝਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਜ੍ਝਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਭਿਸਿਂ ਵਾ ਕੋਚ੍ਛਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਜਾਨං ਪੁਬ੍ਬੁਪਗਤං ਭਿਕ੍ਖੁං ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਸੇਯ੍ਯං ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁං ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪਰਿਵੇਹਾਸਕੁਟਿਯਾ ਆਹਚ੍ਚਪਾਦਕං ਮਞ੍ਚං ਵਾ ਪੀਠං ਵਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਭਿਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਅਭਿਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਪਰਿਯਾਯੇ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨං ਸਪ੍ਪਾਣਕං ਉਦਕං ਤਿਣං ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕං ਵਾ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਿਞ੍ਚਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਸਿਞ੍ਚਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭੂਤਗਾਮਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧੬੭. ਅਸਮ੍ਮਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਓਵਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਓਵਦਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਓਵਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਓਵਦਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯං ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਓਵਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਓਵਦਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

''ਆਮਿਸਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਣਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਭਣਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰං ਦੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਦਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰං ਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਿਬ੍ਬੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਆਰਾਪਥੇ ਆਰਾਪਥੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿං ਸංਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗං ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਭਿਰੁਹਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਭਿਰੂਲ੍ਹੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਰਿਪਾਚਿਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਓਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਭੋਜਨਵਗ੍ਗੋ

੧੬੮. ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਗਣਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਪੂਰੇ ਪੂਵੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਗਹਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਪਵਾਰਿਤਂ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਵਾ ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਿਕਾਲੇ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭੋਜਨਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ

੧੬੯. ਅਚੇਲਕਸ੍ਸ, ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ – ''ਏਹਾਵੁਸੋ, ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਯ੍ਯੋਜਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਭੋਜਨੇ ਕੁਲੇ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸਭਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਕੁਲੇਸੁ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਉਮ੍ਮਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਂ ਸੇਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਸ੍ਸ।

ਅਤਿਰੇਕਤਿਰਤ੍ਤਂ ਸੇਨਾਯ ਵਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਸਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਸਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਉਯ੍ਯੋਧਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੁਰਾਮੇਰਯਵਗ੍ਗੋ

੧੭੦. ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਨ ਹਾਸੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਾਸੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਹਸਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਉਦਕੇ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾਗੋਪ੍ਫਕੇ ਉਦਕੇ ਕੀਲ਼ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਉਪਰਿਗੋਪ੍ਫਕੇ ਕੀਲ਼ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭਿਂਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਂਸਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਭਿਂਸਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜੋਤਿਂ ਸਮਾਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮਾਦਹਤਿ , ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਸਮਾਦਹਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਓਰੇਨਦ੍ਧਮਾਸਂ ਨਹਾਯਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਹਾਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਂ ਨਵਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਵਾ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਣਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਾ ਸੂਚਿਘਰਂ ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਵਾ ਅਪਨਿਧੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਪਨਿਧੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਪਨਿਧਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸੁਰਾਮੇਰਯਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ

੧੭੧. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨੋਦਿਸ੍ਸ ਓਪਾਤਂ ਖਣਤਿ – ‘‘ਯੋ ਕੋਚਿ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨං ਯਥਾਧਮ੍ਮං ਨਿਹਤਾਧਿਕਰਣං ਪੁਨਕਮ੍ਮਾਯ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਉਕ੍ਕੋਟਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਜਾਨං ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲං ਆਪਤ੍ਤਿං ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਏਕං ਆਪਤ੍ਤਿං ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯං।

ਜਾਨං ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸං ਪੁਗ੍ਗਲං ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨං ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿං ਸංਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗං ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿං ਸංਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗං ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯං ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨං ਤਥਾਵਾਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਕਟਾਨੁਧਮ੍ਮੇਨ ਤං ਦਿਟ੍ਠਿං ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿං ਸਮ੍ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਮ੍ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਸਮ੍ਭੁਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨං ਤਥਾਨਾਸਿਤං ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸං ਉਪਲਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਲਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਉਪਲਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਪ੍ਪਾਣਕਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧੭੨. ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕං ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ – ''ਨ ਤਾਵਾਹං, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਸ੍ਮਿං ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਯਾਵ ਨ ਅਞ੍ਞං ਭਿਕ੍ਖුං ਬ੍ਯਤ੍ਤං ਵਿਨਯਧਰං ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਣਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਭਣਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਿਨਯං ਵਿਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਵਿਵਣ੍ਣਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮੋਹੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨਾਰੋਪਿਤੇ ਮੋਹੇ ਮੋਹੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਆਰੋਪਿਤੇ ਮੋਹੇ ਮੋਹੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਪਹਾਰං ਦੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਹਰਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟං; ਪਹਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਂ ਉਗ੍ਗਿਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਗ੍ਗਿਰਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਗ੍ਗਿਰਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪਦਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਦਹਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਪਦਹਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨਂ ਕਲਹਜਾਤਾਨਂ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਸੁਣਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਛਨ੍ਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਿਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਖਿਯਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਸਾਯ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਵਿਜਹਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਿਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਖਿਯਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਾਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਣਾਮਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਰਾਜਵਗ੍ਗੋ

੧੭੩. ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਉਮ੍ਮਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਰਤਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਗਹਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਟ੍ਠਿਮਯਂ ਵਾ ਦਨ੍ਤਮਯਂ ਵਾ ਵਿਸਾਣਮਯਂ ਵਾ ਸੂਚਿਘਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਮਞ੍ਚੰ ਵਾ ਪੀਠੰ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਞ੍ਚੰ ਵਾ ਪੀਠੰ ਵਾ ਤੂਲੋਨਦ੍ਧੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਨੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਚੀਵਰੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਚੀਵਰੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ , ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਚੀਵਰੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਰਾਜਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ। ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡੰ

੧੭੪. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਸੇਕ੍ਖਸਮ੍ਮਤੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸံਵਿਦਿਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸံਵਿਦਿਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ;

ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਸੇਖਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵਗ੍ਗੋ

੧੭੫. ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ – ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧੭੬. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਾਯਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਬਾਹੁਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਬਾਹੁਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੀਸਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੀਸਪ੍ਪਚਾਲਕਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗੋ

੧੨੭. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਖਮ੍ਭਕਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਖਮ੍ਭਕਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਞ੍ਞੇਵ ਬਹੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਥੂਪੀਕਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਖਮ੍ਭਕਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵਗ੍ਗੋ

੧੨੮. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਹਂ ਤਹਂ ਓਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਞ੍ਞੇਵ ਬਹੁਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਥੂਪਕਤੋ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਂ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਵਾ ਓਦਨੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੂਪਂ ਵਾ ਓਦਨਂ ਵਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀ ਪਰੇਸਂ ਪਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਬਲ਼ਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੀਘਂ ਆਲੋਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਕਬਲ਼ਵਗ੍ਗੋ

੧੨੯. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਨਾਹਟੇ ਕਬਲ਼ੇ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਕਬਲ਼ੇਨ ਮੁਖੇਨ ਬ੍ਯਾਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡੁਕ੍ਖੇਪਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਬਲ਼ਾਵਚ੍ਛੇਦਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਵਗਣ੍ਡਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਨਿਦ੍ਧੁਨਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਿਤ੍ਥਾਵਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਿਵ੍ਹਾਨਿਚ੍ਛਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਚਪੁਚਪੁਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਕਬਲ਼ਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗੋ

੧੮੦. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸੁਰੁਸੁਰੁਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਤ੍ਥਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਤ੍ਤਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਟ੍ਠਨਿਲ੍ਲੇਹਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਾਮਿਸੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਨੀਯਥਾਲਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਸਿਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਧੋਵਨਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦਣ੍ਡਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਤ੍ਥਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਵੁਧਪਾਣਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

ਸੁਰੁਸੁਰੁਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗੋ

੧੮੧. ...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਾਦੁਕਾਰੁਲ੍ਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪਾਹਨਾਰੁਲ੍ਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਯਾਨਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਯਨਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੇਠਿਤਸੀਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਓਗੁਣ੍ਠਿਤਸੀਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

...ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਮਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ...।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨੀਚੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਠਿਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਥੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਥੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਠਿਤੋ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

…ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਰਿਤੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ – ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਾਦੁਕਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

ਸੇਖਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧੮੨. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸਙ੍ਗਹਿਤਵਾਰੋ

੧੮੩. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਏਕੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ।

ਸਙ੍ਗਹਿਤਵ਼ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵ਼ਾਰੋ

੧੮੪. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ [ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵ਼ਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵ਼ਾਚਤੋ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵ਼ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਅਧਿਕਰਣਵ਼ਾਰੋ

੧੮੫. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

ਅਧਿਕਰਣਵ਼ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਮਥਵ਼ਾਰੋ

੧੮੬. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ਼ਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵ਼ਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ਼ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਂ ਵ਼ਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵ਼ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵ਼ਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮਥਵ਼ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ

੧੮੭. ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟੰ – ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਏਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਤਿ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ, ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਏਕੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਭਜਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਏਕੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰਾ ਸਜ੍ਝਾਯਮਗ੍ਗੇਨ ਲਿਖਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਕਤਿ ਚ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਗਹੇਨ ਚ।
ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੋ, ਸਮੁਚ੍ਚਯੇਨ ਚਾਤਿ॥

੧. ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡੰ

੧੮੮. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ…ਪੇ॰… ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਦੁਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰… ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥ …ਪੇ॰…।

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੧੮੯. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਧਨਿਯਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਧਨਿਯੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਰੂਨਿ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੯੦. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

੧੯੧. ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਾਦਿ

੧੯੨. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਸੇਯ੍ਯਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਤਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥ ...ਪੇ॰...।

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਦਾਯਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ।

ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ ? ਆਲਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਲਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਲਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਯੋ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਂ ਛੇਦਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਅਹੇਸੁਂ ਵਗ੍ਗਵਾਦਕਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦੁਬ੍ਬਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਵਚਨੀਯਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾ ਦੋਸਗਾਮਿਤਾ ਮੋਹਗਾਮਿਤਾ ਭਯਗਾਮਿਤਾ ਪਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲਂ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਖੇਲਮ੍ਪਿ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧੯੩. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ; ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਜਤੁਮਟ੍ਠਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਅਤਿਰੇਕਮਾਸਕਂ ਵਾ ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਮਾਸਕਂ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਓਪਾਤਂ ਖਣਤਿ ''ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪਪਤਿਤੇ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ – ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਾਦਿ

੧੯੪. ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਮੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ – ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਮੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ ਅਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ [ਏਕਪਿਣ੍ਡੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਅਨੋਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਅਨੋਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਦੁਬ੍ਬਚੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕੁਲਦੂਸਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਏਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟੰ – ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮੰ ਏਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧੯੫. ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਏਕੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਭਜਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸਙ੍ਗਹਿਤਵਾਰੋ

੧੯੬. ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ ਖੇਲ਼ੰ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਏਕੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ।

ਸਙ੍ਗਹਿਤਵ◌ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵ◌ਾਰੋ

੧੯੭. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵ◌ਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵ◌ਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵ◌ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਅਧਿਕਰਣਵ◌ਾਰੋ

੧੯੮. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

ਅਧਿਕਰਣਵ◌ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਮਥਵ◌ਾਰੋ

੧੯੯. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ; ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਨਯੇਨ ਤਿਣਵ◌ੱਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਵ◌ਾ ਖੇਲਂ ਵ◌ਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵ◌ੱਥਾਰਕੇਨ ਚਾਤਿ।

ਸਮਥਵ◌ਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਮੁਚ੍ਚਯਵ◌ਾਰੋ

੨੦੦. ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਜਤੁਮਟ੍ਠਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ, ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ – ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਂ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਏਕੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚਾਤਿ।

ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

ਅਟ੍ਠਪਚ੍ਚਯਵਾਰਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੇ ਸੋਲ਼ਸਮਹਾਵਾਰਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗਮਹਾਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੋ

੧. ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੨੦੧. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ? ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ? ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ?

ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ? ਚਤੁੰਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ? ਛੰਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਚਤੁੰਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ? ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋ? ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ? ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ? ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ? ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ? ਕਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਕਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ? ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਂ? ਕਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ? ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਂ? ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

੨੦੨. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ , ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਚਤੁੰਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਦੁਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁੰਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛੰਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁੰਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ। ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ, ਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਵਿਨਯੋਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਿਨਯੋ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਨਯੋ। ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਕਿਂ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਵਿਭਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ। ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਂਵਰੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ? ਸਂਵਰੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਆਪਾਣਕੋਟਿਕਂ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੧] ਕਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ – ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ। ਕਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ? ਸੇਕ੍ਖਾ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਿਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਕਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਤਿ? ਅਰਹਨ੍ਤਿਯੋ [ਅਰਹਨ੍ਤਾ (ਕ॰)] ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ। ਕਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਸੁ ਠਿਤਂ। ਕਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਯਾਸਂ ਵਤ੍ਤਤਿ ਤਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥

ਤਤੋ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ, ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮ੍ਬਲੋ ਤਥਾ।
ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ।
ਵਿਨਯਂ ਤੇ ਵਾਚਯਿਂਸੁ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ॥

ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਚੇਸੁਂ, ਸਤ੍ਤ ਚੇਵ ਪਕਰਣੇ।

ਤਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਵਿਸਾਰਦੋ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਥੇਰੋ ਚ ਦੀਘਨਾਮਕੋ।
ਦੀਘਸੁਮਨੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ, ਗਜੋਵ ਦੁਪ੍ਪਧੰਸਿਯੋ॥

ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤਨਾਮੋ ਚ, ਰੋਹਣੇ ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੋ।
ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਖੇਮਨਾਮੋ ਤਿਪੇਟਕੋ॥

ਦੀਪੇ ਤਾਰਕਰਾਜਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਰੋਚਥ।
ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਫੁਸ੍ਸਦੇਵੋ ਮਹਾਕਥੀ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਮਹਾਕਥੀ ਮਹਾਸਿਵੋ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਉਪਾਲਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਮਹਾਨਾਗੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵੰਸਕੋਵਿਦੋ॥

ਪੁਨਦੇਵ ਅਭਯੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ॥

ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਸਾਸਨੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ॥

ਚੂਲ਼ਾਭਯੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵੰਸਕੋਵਿਦੋ॥

ਚੂਲ਼ਦੇਵੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਸਿਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯੰ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁੰ, ਪਿਟਕੰ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੨੦੩. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਛਟ੍ਠੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ

ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨੇਵਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਚੋਦੇਸਿ ਗਣਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੦੪. ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਦ੍ਧਬਾਧਿਪੁਬ੍ਬਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

੨੦੫. ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਅਟ੍ਠ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਮੇਥੁਨਾਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਞ੍ਚ , ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੁਤ੍ਤਰਿ।
ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਛਾਦੇਤਿ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੁਕਾ।
ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ ਮਹਾਵੀਰੋ, ਛੇਜ੍ਜਵਤ੍ਥੁ ਅਸਂਸਯਾਤਿ॥

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੨੦੬. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ? ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

੨੦੭. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾ ਵਿਹਰਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ । ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਤਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥ ...ਪੇ॰...।

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।

ਵ਼ਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

੨੦੮. ਚੋਰਿਂ ਵ਼ੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚੋਰਿਂ ਵ਼ੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵ਼ੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵ਼ਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੦੯. ਏਕਾਯ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਏਕਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਚ੍ਛਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੦. ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵ਼ਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵ਼ਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵ਼ਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵ਼ਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੧. ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵ਼ਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵ਼ਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਆਮਿਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੨. ''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤੋ ਵ਼ਾ ਅਨਵ਼ਸ੍ਸੁਤੋ ਵ਼ਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵ਼ਂ ਅਨਵ਼ਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵ਼ਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵ਼ਾ, ਤਂ ਤ੍ਵ਼ਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਖਾਦ ਵ਼ਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵ਼ਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਅਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ –''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵ਼ਸ੍ਸੁਤੋ ਵ਼ਾ ਅਨਵ਼ਸ੍ਸੁਤੋ ਵ਼ਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵ਼ਂ ਅਨਵ਼ਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵ਼ਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵ਼ਾ, ਤਂ ਤ੍ਵ਼ਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਖਾਦ ਵ਼ਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵ਼ਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

੨੧੩. ਕੁਪਿਤਾਯ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵ਼ਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਏਵ਼ਂ ਅਵ਼ਚ – ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੪. ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ਼ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵ਼ਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ਼ਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ਼ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਏਵ਼ਂ ਅਵ਼ਚ – ''ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ,

ਦੋਸਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਮੋਹਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਭਯਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੫. ਸਂਸਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਵਿਹਰਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

੨੧੬. ''ਸਂਸਟ੍ਠਾਵ, ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ। ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ – ''ਸਂਸਟ੍ਠਾਵ ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ, ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਦਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਉਸ੍ਸਯਚੋਰਿ ਗਾਮਨ੍ਤਂ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਖਾਦਨੇਨ ਚ।
ਕਿਂ ਤੇ ਕੁਪਿਤਾ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ, ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਞਾਯਤੇ ਦਸਾਤਿ॥

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੨੧੭. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਚਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਚਯਂ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ''ਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ''ਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਤਿਰੇਕਚਤੁਕ੍ਕਂਸਪਰਮਂ ਗਰੁਪਾਵੁਰਣਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਰਾਜਾਨਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਤਿਰੇਕਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਕਂਸਪਰਮਂ ਲਹੁਪਾਵੁਰਣਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਰਾਜਾਨਂ ਖੋਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ...ਪੇ॰...।

ਦ੍ਵਾਦਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਤ੍ਤੁਂ ਅਕਾਲਂ ਕਾਲਞ੍ਚ, ਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇ।
ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਞ੍ਚ ਮਹਾਜਨਿਕਂ।
ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾ, ਚਤੁਕ੍ਕਂਸਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਕਾਤਿ॥

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਲਸੁਣਵਗ੍ਗੋ

੨੧੮. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਲਸੁਣਂ ਖਾਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਨ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਲਸੁਣਂ ਹਰਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਂ ਸਂਹਰਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਂ ਸਂਹਰਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਤਲਘਾਤਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ? ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਲਘਾਤਕਂ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ…ਪੇ॰…।

ਜਤੁਮਟ੍ਠਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਤੁਮਟ੍ਠਕਂ ਆਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ…ਪੇ॰…।

ਅਤਿਰੇਕਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਪਬ੍ਬਪਰਮਂ ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਤਿਗਮ੍ਭੀਰਂ ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਆਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ…ਪੇ॰…।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯੇਨ ਵਾ ਵਿਧੂਪਨੇਨ ਵਾ ਉਪਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯੇਨ ਚ ਵਿਧੂਪਨੇਨ ਚ ਉਪਤਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਆਮਕਧਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਮਕਧਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਂ ਵਾ ਵਿਘਾਸਂ ਵਾ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੇ [ਤਿਰੋਕੁਡ੍ਡੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਉਚ੍ਚਾਰਂ [ਉਚ੍ਚਾਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਕਾਰਮ੍ਪਿ ਵਿਘਾਸਮ੍ਪਿ (ਕ॰)] ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੇ ਛਡ੍ਡੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਂ ਵਾ ਵਿਘਾਸਂ ਵਾ ਹਰਿਤੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਚ੍ਚਾਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਕਾਰਮ੍ਪਿ ਵਿਘਾਸਮ੍ਪਿ ਹਰਿਤੇ ਛਡ੍ਡੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਨਚ੍ਚਂ ਵਾ ਗੀਤਂ ਵਾ ਵਾਦਿਤਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਗੀਤਮ੍ਪਿ ਵਾਦਿਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਅਗਮਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਲਸੁਣਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰਵਗ੍ਗੋ

੨੧੯. ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਅਪ੍ਪਦੀਪੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਅਪ੍ਪਦੀਪੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਕੇ...ਪੇ॰...।

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਕੇ...ਪੇ॰...।

ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਕੇ...ਪੇ॰...।

ਰਥਿਕਾ ਵਾ [ਰਥਿਯਾਯ ਵਾ (ਕ॰)] ਬ੍ਯੂਹੇ ਵਾ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਰਥਿਕਾਯਪਿ ਬ੍ਯੂਹੇਪਿ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇਪਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਕੇ...ਪੇ॰...।

ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ । ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ । ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਅਭਿਨਿਸੀਦਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਵਿਕਾਲੇ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਸੇਯ੍ਯੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਿਕਾਲੇ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਸੇਯ੍ਯੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਦੂਪਧਾਰਿਤੇਨ ਪਰੰ ਉਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਦੂਪਧਾਰਿਤੇਨ ਪਰੰ ਉਜ੍ਝਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਪਰੰ ਵਾ ਨਿਰਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਵਾ ਅਭਿਸਪਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਮ੍ਪਿ ਨਿਰਯੇਨਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨਪਿ ਅਭਿਸਪਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਨਹਾਨਵਗ੍ਗੋ

੨੨੦. ਨਗ੍ਗਾਯ ਨਹਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨਗ੍ਗਾ ਨਹਾਯਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਉਦਕਸਾਟਿਕੰ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ । ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਯੋ ਉਦਕਸਾਟਿਕਾਯੋ ਧਾਰੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰੰ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨੇਵ ਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਸਿਬ੍ਬਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰੰ ਵਿਸਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਸਿਬ੍ਬੇਸਿ ਨ ਸਿਬ੍ਬਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਪਞ੍ਚਾਹਿਕੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿਚਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਚੀਵਰਸਙ੍ਕਮਨੀਯੰ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਤਰਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰੰ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਾਰੁਪਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਗਣਸ੍ਸ ਚੀਵਰਲਾਭੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਗਣਸ੍ਸ ਚੀਵਰਲਾਭੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਚੀਵਰਵਿਭਙ੍ਗੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਚੀਵਰਵਿਭਙ੍ਗੰ ਪਟਿਬਾਹਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਮਣਚੀਵਰੰ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਸਮਣਚੀਵਰੰ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦੁਬ੍ਬਲਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਦੁਬ੍ਬਲਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੰ ਪਟਿਬਾਹਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਨਹਾਨਵੱਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਤੁਵਟ੍ਟਵੱਗੋ

੨੨੧. ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਤੁਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀਨੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਤੁਵਟ੍ਟੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਏਕਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣੇ ਤੁਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀਨੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਏਕਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣਾ ਤੁਵਟ੍ਟੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਫਾਸੁੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਫਾਸੁੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦੁਕ੍ਖਿਤੰ ਸਹਜੀਵਿਨਿੰ ਨੇਵ ਉਪਟ੍ਠੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਦੁਕ੍ਖਿਤੰ ਸਹਜੀਵਿਨਿੰ ਨੇਵ ਉਪਟ੍ਠੇਸਿ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਪਸ੍ਸਯੰ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤਾਯ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾਯ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਪਸ੍ਸਯੰ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸੰਸਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸੰਸਟ੍ਠਾ ਵਿਹਰਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਅਨ੍ਤੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾਯ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾਯੋ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਤਿਰੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾਯ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾਯੋ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੰ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੰ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਵਸ੍ਸੰਵੁਟ੍ਠਾਯ [ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚਾਰਿਕਂ ਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਸ੍ਸੰਵੁਟ੍ਠਾ ਚਾਰਿਕਂ ਨ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ…ਪੇ॰…।

ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ

੨੨੨. ਰਾਜਾਗਾਰਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਂ ਵਾ ਆਰਾਮਂ ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਰਾਜਾਗਾਰਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਅਗਮਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਸਨ੍ਦਿਮ੍ਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਅਕਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ''ਏਹਾਯ੍ਯੇ ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਯ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵੂਪਸਮਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ – ''ਏਹਾਯ੍ਯੇ, ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਸਮੇਸਿ ਨ ਵੂਪਸਮਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ…ਪੇ॰…।

ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਮ੍ਪਿ ਭੋਜਨੀਯਮ੍ਪਿ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ…ਪੇ॰…।

ਆਵਸਥਚੀਵਰਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਆਵਸਥਚੀਵਰਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ…ਪੇ॰…।

ਆਵਸਥਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਆਵਸਥਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ…ਪੇ॰…।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ…ਪੇ॰…।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ। ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਵਾਚੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ…ਪੇ॰…।

ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਆਰਾਮਵਗ੍ਗੋ

੨੨੩. ਜਾਨਂ ਸਭਿਕ੍ਖੁਕਂ ਆਰਾਮਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਾਮਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਵਿਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ…ਪੇ॰…।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਲਿਂ ਅਕ੍ਕੋਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਚਣ੍ਡੀਕਤਾਯ ਗਣਂ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚਣ੍ਡੀਕਤਾਯ ਗਣਂ ਪਰਿਭਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾਯ ਵਾ ਪਵਾਰਿਤਾਯ ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਨਿਯੋ ਪਵਾਰਿਤਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਕੁਲਂ ਮਚ੍ਛਰਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਕੁਲਂ ਮਚ੍ਛਰਾਯਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰…।

ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੇ ਆਵਾਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੇ ਆਵਾਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਨ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ [ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਂਘੇ (ਕ॰)] ਨ ਪਵਾਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਓਵਾਦਾਯ ਵਾ ਸਂਵਾਸਾਯ ਵਾ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਾਦਂ ਨ ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਓਵਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ ਓਵਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਯਾਚਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਪਸਾਖੇ ਜਾਤਂ ਗਣ੍ਡਂ ਵਾ ਰੁਧਿਤਂ [ਰੁਹਿਤਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਾ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਗਣਂ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾਯ ਭੇਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਸਾਖੇ ਜਾਤਂ ਗਣ੍ਡਂ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਭੇਦਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਆਰਾਮਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਗਬ੍ਭਿਨੀਵਗ੍ਗੋ

੨੨੪. ਗਬ੍ਭਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ । ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਗਬ੍ਭਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਾਯਨ੍ਤਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਾਯਨ੍ਤਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨੇਵ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨੇਵ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸਿ ਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਕਾਸੇਸਿ ਨ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਗਬ੍ਭਿਨਿਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਕੁਮਾਰੀਭੂਤਵਗ੍ਗੋ

੨੨੫. ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ,

ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛନ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾਯ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

''ਅਲਂ ਤਾਵ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਯ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ''ਅਲਂ ਤਾਵ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ''ਸਚੇ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ''ਸਚੇ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਅਕਾਸਿ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ''ਸਚੇ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ''ਸਚੇ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਪੁਰਿਸਸਂਸਟ੍ਠਂ ਕੁਮਾਰਕਸਂਸਟ੍ਠਂ ਚਣ੍ਡਿਂ ਸੋਕਾਵਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪੁਰਿਸਸਂਸਟ੍ਠਂ ਕੁਮਾਰਕਸਂਸਟ੍ਠਂ ਚਣ੍ਡਿਂ ਸੋਕਾਵਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ... ਪੇ॰...।

ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਿਕੇਨ ਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿਪਿ ਸਾਮਿਕੇਨਾਪਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਦ੍ਵੇ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਦ੍ਵੇ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਕੁਮਾਰੀਭੂਤਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਵਗ੍ਗੋ

੨੨੬. ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਯਾਨੇਨ ਯਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਯਾਨੇਨ ਯਾਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਸਙ੍ਘਾਣਿਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਙ੍ਘਾਣਿਂ ਧਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਧਾਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕੇਨ ਨਹਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕੇਨ ਨਹਾਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਵਾਸਿਤਕੇਨ ਪਿਞ੍ਞਾਕੇਨ ਨਹਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਾਸਿਤਕੇਨ ਪਿਞ੍ਞਾਕੇਨ ਨਹਾਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ । ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਗਿਹਿਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਗਿਹਿਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਏਲ਼ਕਲੋਮਕੇ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ । ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਥਿਨਕੇ...ਪੇ॰...।

ਅਨੋਕਾਸਕਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਨੋਕਾਸਕਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰...।

ਅਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਾਯ [ਅਸਙ੍ਕਚ੍ਛਿਕਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਾ ਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ

ਵਤ੍ਥਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

ਨਵਵਗ੍ਗਖੁਦ੍ਦਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਲਸੁਣਂ ਸਂਹਰੇ ਲੋਮਂ, ਤਲਮਟ੍ਠਞ੍ਚ ਸੁਦ੍ਧਿਕਂ।
ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਮਕਧਞ੍ਞਾਨਂ, ਦ੍ਵੇ ਵਿਘਾਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਾ॥

ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ, ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਰਥਿਕਾਯ ਚ।
ਪੁਰੇ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਕਾਲੇ ਚ, ਦੁਗ੍ਗਹਿ ਨਿਰਯੇ ਵਧਿ॥

ਨਗ੍ਗੋਦਕਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ, ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਂ ਸਙ੍ਕਮਨੀਯਂ।
ਗਣਂ ਵਿਭਙ੍ਗਸਮਣਂ, ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਥਿਨੇਨ ਚ॥

ਏਕਮਞ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ, ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਸਹਜੀਵਿਨੀ।
ਦਤ੍ਵਾ ਸਂਸਟ੍ਠਅਨ੍ਤੋ ਚ, ਤਿਰੋਵਸ੍ਸਂ ਨ ਪਕ੍ਕਮੇ॥

ਰਾਜਾ ਆਸਨ੍ਦਿ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਗਿਹਿ ਵੂਪਸਮੇਨ ਚ।
ਦਦੇ ਚੀਵਰਾਵਸਥਂ, ਪਰਿਯਾਪੁਣਞ੍ਚ ਵਾਚਯੇ॥

ਆਰਾਮਕ੍ਕੋਸਚਣ੍ਡੀ ਚ, ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਕੁਲਮਚ੍ਛਰੀ।
ਵਾਸੇ ਪਵਾਰਣੋਵਾਦਂ, ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਸਾਖੇਨ ਚ॥

ਗਬ੍ਭੀ ਪਾਯਨ੍ਤੀ ਛ ਧਮ੍ਮੇ, ਅਸਮ੍ਮਤੂਨਦ੍ਵਾਦਸ।
ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘੇਨ, ਸਹ ਵੁਟ੍ਠਾ ਛ ਪਞ੍ਚ ਚ॥

ਕੁਮਾਰੀ ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਙ੍ਘੇਨ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਚ।
ਅਲਂ ਸਚੇ ਚ ਦ੍ਵੇਵਸ੍ਸਂ, ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਸਾਮਿਕੇਨ ਚ॥

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਨੁਵਸ੍ਸਂ, ਦੁਵੇ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਚ।
ਛਤ੍ਤੁਯਾਨੇਨ ਸਙ੍ਘਾਣਿ, ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਵਣ੍ਣਕੇ॥

ਪਿਞ੍ਞਾਕਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚੇਵ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਸਾਮਣੇਰਿਕਾ।
ਗਿਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ, ਅਨੋਕਾਸਂ ਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਾਤਿ॥

ਤੇਸਂ ਵਗ੍ਗਾਨਂ ਉਦ੍ਦਾਨਂ –

ਲਸੁਣਨ੍ਧਕਾਰਾ ਨ੍ਹਾਨਾ, ਤੁਵਟ੍ਟਾ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਕਾ।
ਆਰਾਮੰ ਗਬ੍ਭਿਨੀ ਚੇਵ, ਕੁਮਾਰੀ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਾਤਿ॥

੫. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡੰ

੨੨੭. ਸਪ੍ਪਿੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਪ੍ਪਿੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਤੇਲੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤੇਲੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮਧੁੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਮਧੁੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਫਾਣਿਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਫਾਣਿਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮਚ੍ਛੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਮਚ੍ਛੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮੰਸੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ। ਮੰਸੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਖੀਰੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਖੀਰੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦਧਿੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਸਪ੍ਪਿਂ ਤੇਲਂ ਮਧੁਞ੍ਚੇਵ, ਫਾਣਿਤਂ ਮਚ੍ਛਮੇਵ ਚ।
ਮਂਸਂ ਖੀਰਂ ਦਧਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ।
ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਅਟ੍ਠ, ਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤਾਤਿ॥

ਯੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾ ਤੇ ਸਂਖਿਤ੍ਤਾ

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਵਿਭਙ੍ਗੇ।

ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੨੨੮. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕਂ ਅਧੋਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਜ੍ਜਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਜ੍ਜਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਜਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਵੇਮਤਿਕਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਜ੍ਜਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ – ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪੁਰਿਸੇਨ – ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਓਕਾਸਂ [ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਗਹਨਂ (ਸੀ॰), ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਗਬ੍ਭਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ – ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੨੨੯. ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਡ੍ਡਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਚੋਰਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਏਕਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ ।

ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰੇਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਉਦਕਦਨ੍ਤਪੋਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵਂ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ, ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੇਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕੁਪਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

''ਸਂਸਟ੍ਠਾਵ, ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ। ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੨੩੦. ਪਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਚਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ''ਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਾਜਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਭਾਜਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ ਸਂਯਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇਨ ਮਹਾਜਨਿਕੇਨ ਸਂਯਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞੁਦ੍ਦਿਸਿਕੇ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇਨ ਸਂਯਾਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਤਿਰੇਕਚਤੁਕ੍ਕਂਸਪਰਮਂ ਗਰੁਪਾਵੁਰਣਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਤਿਰੇਕਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਕਂਸਪਰਮਂ ਲਹੁਪਾਵੁਰਣਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਚੇਤਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਚੇਤਾਪਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਲਸੁਣਵਗ੍ਗੋ

੨੩੧. ਲਸੁਣੰ ਖਾਦਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮੰ ਸੰਹਰਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੰਹਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਸੰਹਰਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਤਲਘਾਤਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਕਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਜਤੁਮਟ੍ਠਕੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਦਿਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਆਦਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਤਿਰੇਕਦ੍වਙ੍ਗੁਲਪਬ੍ਬਪਰਮੰ ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਕੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਦਿਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਆਦਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯੇਨ වਾ විਧੂਪਨੇਨ වਾ ਉਪਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਹਤ੍ਥਪਾਸੰ විਜਹਿਤ੍වਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਆਮਕਧਞ੍ਞੰ විਞ੍ਞਾਪੇਤ੍වਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਉਚ੍ਚਾਰੰ වਾ ਪਸ੍ਸਾවੰ වਾ ਸਙ੍ਕਾਰੰ වਾ විਘਾਸੰ වਾ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੇ වਾ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰੇ වਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਉਚ੍ਚਾਰੰ වਾ ਪਸ੍ਸਾවੰ වਾ ਸਙ੍ਕਾਰੰ වਾ විਘਾਸੰ වਾ ਹਰਿਤੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਨਚ੍ਚੰ වਾ ਗੀਤੰ වਾ වਾਦਿਤੰ වਾ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਪਸ੍ਸਤਿ වਾ ਸੁਣਾਤਿ වਾ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਲਸੁਣවਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰවਗ੍ਗੋ

੨੩੨. ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਅਪ੍ਪਦੀਪੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਹਤ੍ਥਪਾਸੰ විਜਹਿਤ੍වਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਹਤ੍ਥਪਾਸੰ විਜਹਿਤ੍වਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ ਦ੍වੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਹਤ੍ਥਪਾਸੰ විਜਹਿਤ੍වਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਰਥਿਕਾਯ ਵਾ ਬ੍ਯੂਹੇ ਵਾ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਅਨੋਵਸ੍ਸਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਿਕਾਲੇ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਭਿਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਭਿਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਦੂਪਧਾਰਿਤੇਨ ਪਰਂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਜ੍ਝਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਜ੍ਝਾਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਪਰਂ ਵਾ ਨਿਰਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਵਾ ਅਭਿਸਪਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਭਿਸਪਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਭਿਸਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਧਤਿ ਰੋਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਵਧਤਿ ਨ ਰੋਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਨਹਾਨਵਗ੍ਗੋ

੨੩੩. ਨਗ੍ਗਾ ਨਹਾਯਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਹਾਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਉਦਕਸਾਟਿਕਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਾਰਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨੇਵ ਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤੀ ਨ ਸਿਬ੍ਬਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਚੀਵਰਸਙ੍ਕਮਨੀਯਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧਾਰੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧਾਰਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਗਣਸ੍ਸ ਚੀਵਰਲਾਭਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਚੀਵਰਵਿਭਙ੍ਗਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਟਿਬਾਹਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਮਣਚੀਵਰਂ ਦੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦਿਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦੁਬ੍ਬਲਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਟਿਬਾਹਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਨਹਾਨਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗੋ

੨੩੪. ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਤੁਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਪਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਏਕਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣਾ ਤੁਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਪਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਫਾਸੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਨੇਵ ਉਪਟ੍ਠੇਨ੍ਤੀ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਪਸ੍ਸਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨ੍ਤੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਤਿਰੋਰਟ੍ਠੇ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਅਸਤ੍ਥਿਕਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚਾਰਿਕਂ ਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਤੁਵਟ੍ਟਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ

੨੩੫. ਰਾਜਾਗਾਰਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਂ ਵਾ ਆਰਾਮਂ ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਨ੍ਤਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਜ੍ਜਵੁਜ੍ਜਵੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਕਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ – ''ਏਹਾਯ੍ਯੇ ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ – ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੀ ਨ ਵੂਪਸਮਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦਿਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਆਵਸਥਚੀਵਰਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਆਵਸਥਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਦੇ ਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵਾਚੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਦੇ ਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਆਰਾਮਵਗ੍ਗੋ

੨੩੬. ਜਾਨਂ ਸਭਿਕ੍ਖੁਕਂ ਆਰਾਮਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਚਣ੍ਡੀਕਤਾ ਗਣਂ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪਰਿਭਾਸਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਵਾ ਪਵਾਰਿਤਾ ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਕੁਲਂ ਮਚ੍ਛਰਾਯਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਚ੍ਛਰਾਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਮਚ੍ਛਰਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੇ ਆਵਾਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤਿ ਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਸਹ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਨ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਓਵਾਦਾਯ ਵਾ ਸਂਵਾਸਾਯ ਵਾ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਓਵਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪਸਾਖੇ ਜਾਤਂ ਗਣ੍ਡਂ ਵਾ ਰੁਧਿਤਂ ਵਾ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਗਣਂ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੇਨੇਕਾ ਭੇਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੇਦਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਭਿਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਆਰਾਮਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਗਬ੍ਭਿਨੀਵਗ੍ਗੋ

੨੩੭. ਗਬ੍ਭਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਾਯਨ੍ਤਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਂ ਗਿਹਿਗਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨੇਵ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ ਨਾਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸਹਜੀਵਿਨਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੂਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ ਨ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਗਬ੍ਭਿਨੀਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਕੁਮਾਰੀਭੂਤਵਗ੍ਗੋ

੨੩੮. ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਂ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

‘‘ਅਲਂ ਤਾਵ ਤੇ, ਅਯਜੇ, ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਖਿਯਜਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਖਿਯਿਜਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ‘‘ਸਚੇ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਅਯਜੇ, ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ – ‘‘ਸਚੇ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਅਯਜੇ, ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਾਹਂ ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਪੁਰਿਸਸਂਸਟ੍ਠਂ ਕੁਮਾਰਕਸਂਸਟ੍ਠਂ ਚਣ੍ਡਿਂ ਸੋਕਾਵਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਿਕੇਨ ਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਛਨ੍ਦਦਾਨੇ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਦ੍ਵੇ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਕੁਮਾਰੀਭੂਤਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਵਗ੍ਗੋ

੨੩੯. ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧਾਰੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧਾਰਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਯਾਨੇਨ ਯਾਯਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਾਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਯਾਯਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਘਾਣਿਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧਾਰੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧਾਰਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧਾਰੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਧਾਰਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕੇਨ ਨਹਾਯਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਹਾਯਤਿ , ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਵਾਸਿਤਕੇਨ ਪਿਞ੍ਞਾਕੇਨ ਨਹਾਯਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਹਾਯਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਗਿਹਿਨਿਯਾ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਪਰਿਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸੀਦਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਨੋਕਾਸਕਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਅਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ।

ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਕਣ੍ਡਂ

੨੪੦. ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਤੇਲਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਮਧੁਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਫਾਣਿਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਮਚ੍ਛਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਮਂਸਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਖੀਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ।

ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੨੪੧. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ…ਪੇ॰…।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ

੨੪੨. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ…ਪੇ॰…।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ।

ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ

੨੪੩. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ…ਪੇ॰…।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ

੨੪੪. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ

ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਮਥਵਾਰੋ

੨੪੫. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮਥਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ

੨੪੬. ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕਂ ਅਧੋਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ? ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਏਕੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ, ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੧. ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡੰ

੨੪੭. ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੰ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ? ਕੰ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

ਯੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੰ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੰ ਸਾਦਿਯਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨੰ ਕਤ੍ਥੋਗਧੰ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧੰ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਦੁਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤੰ –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥ ...ਪੇ॰...।

ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯੰ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁੰ, ਪਿਟਕੰ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਨੇਵਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਚੋਦੇਸਿ ਨ ਗਣਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ... ਪੇ॰...।

ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਦ੍ਧਬਾਧਿਪੁਬ੍ਬਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਾਦਿ

੨੪੮. ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ? ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ? ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ?

ਯਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾ ਵਿਹਰਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ? ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਕਤ੍ਥੋਗਧਂ ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨਿਦਾਨੋਗਧਂ ਨਿਦਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ। ਕਤਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਤਤਿਯੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਮਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਮੋ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ? ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਂ –

> ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
> ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾ, ਏਤੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ॥ ...ਪੇ॰...।
>
> ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
> ਵਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾਤਿ॥

ਚੋਰਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚੋਰਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਏਕਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰੰ ਗਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਏਕਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰੰ ਗਚ੍ਛਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸੁਨ੍ਦਰੀਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਆਮਿਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ...ਪੇ॰...।

''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵਂ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ – ''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵਂ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਕੁਪਿਤਾਯ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਏਵਂ ਅਵਚ – ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ । ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਏਵਂ ਅਵਚ – ''ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਦੋਸਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਮੋਹਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ, ਭਯਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

ਸਂਸਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਵਿਹਰਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ...ਪੇ॰...।

‘‘ਸਂਸਟ੍ਠਾ , ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ। ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਥੁਲ੍ਲਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ – ‘‘ਸਂਸਟ੍ਠਾਵ ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ। ਮਾ ਤਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ…ਪੇ॰…।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਰਬ੍ਭ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। ਏਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ…ਪੇ॰… ।

ਕਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੨੪੯. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ [ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਵੇਮਤਿਕਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪੁਰਿਸੇਨ – ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਓਕਾਸਂ ਆਗਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ – ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਾਦਿ

੨੫੦. ਉਸ੍ਸਯਵਾਦਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਡ੍ਡਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਚੋਰਿਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਏਕਾ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਅਨਞ੍ਞਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਂ ਓਸਾਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਉਦਕਦਨ੍ਤਪੋਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

''ਕਿਂ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ, ਯਤੋ ਤ੍ਵਂ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਾ! ਇਙ੍ਘ, ਅਯ੍ਯੇ, ਯਂ ਤੇ ਏਸੋ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੇਤਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵਾ''ਤਿ, ਉਯ੍ਯੋਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੇਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕੁਪਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਚ੍ਚਾਕਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

''ਸਂਸਟ੍ਠਾਵ, ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਹਰਥ, ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਨਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ।

ਦਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ...ਪੇ॰...।

(ਯਥਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਥਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਾ ਪਚ੍ਚਯਮੇਵ ਨਾਨਾਕਰਣਂ)

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੨੫੧. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ...ਪੇ॰... ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ।

ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ

੨੫੨. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ।

ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ

੨੫੩. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

੬. ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ

੨੫੪. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਮਥਵਾਰੋ

੨੫੫. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮਥਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ

੨੫੬. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਧਕ੍ਖਕਂ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਗਹਣਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ; ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ – ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ...ਪੇ॰...।

ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ; ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਦਧਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚਾਤਿ।

ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਮੋ। [ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪੋਰਾਣਸੀਹਲ਼ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਏਵਮ੍ਪਿ§ਦਿਸ੍ਸਤਿ –§‘‘ਤੇਸਮੁਦ੍ਦਾਨਂ –§ਕਤਿਵਾਰੋ ਚ ਵਿਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਚ, ਸਙ੍ਗਹਵਾਰੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ। ਅਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਚ ਸਮਥਵਾਰੋ ਚ, ਸਮੁਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਚ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਵਾਰਾ। ਆਦਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੇਨ ਸਹ ਅਟ੍ਠਵਾਰਾਤਿ’’ਇਤਿ।]

ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚਯਵਾਰਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੇ ਸੋਲ਼ਸ ਮਹਾਵਾਰਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਸਙ੍ਖੇਪੋ

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ

੨੫੭. ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਾ ਚ ਸਙ੍ਖਤਾ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨਤ੍ਤਾ ਇਤਿ ਨਿਚ੍ਛਯਾ॥

ਬੁਦ੍ਧਚਨ੍ਦੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ, ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਚ੍ਚੇ ਅਨੁਗ੍ਗਤੇ।
ਤੇਸਂ ਸਭਾਗਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਨਾਮਮਤ੍ਤਂ ਨ ਨਾਯਤਿ॥

ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਿਵਿਧਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਪੂਰਯਿਤ੍ਵਾਨ ਪਾਰਮੀ।
ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵੀਰਾ, ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ॥

ਤੇ ਦੇਸਯਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ, ਦੁਕ੍ਖਹਾਨਿਂ ਸੁਖਾਵਹਂ।
ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਸਕ੍ਯਮੁਨਿ, ਸਬ੍ਬਭੂਤਾਨੁਕਮ੍ਪਕੋ॥

ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮੋ ਸੀਹੋ, ਪਿਟਕੇ ਤੀਣਿ ਦੇਸਯਿ।
ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਮਭਿਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਮਹਾਗੁਣਂ॥

ਏਵਂ ਨੀਯਤਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ, ਵਿਨਯੋ ਯਦਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।
ਉਭਤੋ ਚ ਵਿਭਙ੍ਗਾਨਿ, ਖਨ੍ਧਕਾ ਯਾ ਚ ਮਾਤਿਕਾ॥

ਮਾਲਾ ਸੁਤ੍ਤਗੁਣੇਨੇਵ, ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਗਨ੍ਥਿਤਾ।
ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਯਤੋ ਕਤਂ॥

ਸਮ੍ਭੇਦਂ ਨਿਦਾਨਂ ਚਞ੍ਞਂ, ਸੁਤ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ।
ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖੇ ਪਰਿਵਾਰਂ, ਧਮ੍ਮਕਾਮੋ ਸੁਪੇਸਲੋਤਿ॥

ਤੇਰਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇ।
ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਯਥਾਞਾਯਂ ਸੁਣਾਥ ਮੇ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਯਂ ਪਠਮਂ, ਦੁਤਿਯਞ੍ਚ ਤਤੋ ਪਰਂ।
ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਨੁਭਾਸਨਞ੍ਚ, ਅਤਿਰੇਕਞ੍ਚ ਚੀਵਰਂ॥

ਲੋਮਾਨਿ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੋ, ਭੂਤਂ ਸਂਵਿਧਾਨੇਨ ਚ।
ਥੇਯ੍ਯਦੇਸਨਚੋਰੀ ਚ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾਯ ਤੇਰਸ॥

ਤੇਰਸੇਤੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨ ਨਯਾ, ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ, ਸਦਿਸਾ ਇਧ ਦਿਸ੍ਸਰੇ॥

੧. ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੫੮.ਮੇਥੁਨੰ ਸੁਕ੍ਕਸੰਸਗ੍ਗੋ, ਅਨਿਯਤਾ ਪਠਮਿਕਾ।
ਪੁਬ੍ਬੂਪਪਰਿਪਾਚਿਤਾ, ਰਹੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਹ॥

ਸਭੋਜਨੇ ਰਹੋ ਦ੍ਵੇ ਚ, ਅਙ੍ਗੁਲਿ ਉਦਕੇ ਹਸੰ।
ਪਹਾਰੇ ਉਗ੍ਗਿਰੇ ਚੇਵ, ਤੇਪਞ੍ਞਾਸਾ ਚ ਸੇਖਿਯਾ॥

ਅਧਕ੍ਖਗਾਮਾਵਸ੍ਸੁਤਾ, ਤਲਮਟ੍ਠਞ੍ਚ ਸੁਦ੍ਧਿਕਾ।
ਵਸ੍ਸੰਵੁਟ੍ਠਾ ਚ ਓਵਾਦੰ, ਨਾਨੁਬਨ੍ਧੇ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿੰ॥

ਛਸਤ੍ਤਤਿ ਇਮੇ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਕਾਯਮਾਨਸਿਕਾ ਕਤਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਪਠਮੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਯਥਾ॥

ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੫੯.ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਵਿਗ੍ਗਹੁਤ੍ਤਰਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਿਨੰ।
ਅਮੂਲਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ, ਅਨਿਯਤਾ ਦੁਤਿਯਿਕਾ॥

ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਪਰਿਣਾਮਨੇ, ਮੁਸਾ ਓਮਸਪੇਸੁਣਾ।
ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਪਥਵੀਖਣੇ, ਭੂਤੰ ਅਞ੍ਞਾਯ ਉਜ੍ਝਾਪੇ॥

ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੰ ਸਿਞ੍ਚਨਞ੍ਚ, ਆਮਿਸਹੇਤੁ ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ।
ਏਹਿ ਅਨਾਦਰਿ ਭਿੰਸਾ, ਅਪਨਿਧੇ ਚ ਜੀਵਿਤੰ॥

ਜਾਨੰ ਸਪ੍ਪਾਣਕੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਊਨਸੰਵਾਸਨਾਸਨਾ।
ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਵਿਲੇਖਾ, ਮੋਹੋ ਅਮੂਲਕੇਨ ਚ॥

ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਚੀਵਰੰ, ਦਤ੍ਵਾ [ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਚੀਵਰੰ (ਸੀ॰), ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰)]
ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ ਪੁਗ੍ਗਲੇ।
ਕਿੰ ਤੇ ਅਕਾਲੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ, ਦੁਗ੍ਗਹੀ ਨਿਰਯੇਨ ਚ॥

ਗਣੰ ਵਿਭਙ੍ਗੰ ਦੁਬ੍ਬਲੰ, ਕਥਿਨਾਫਾਸੁਪਸ੍ਸਯੰ।
ਅਕ੍ਕੋਸਚਣ੍ਡੀ ਮਚ੍ਛਰੀ, ਗਬ੍ਭਿਨੀ ਚ ਪਾਯਨ੍ਤਿਯਾ॥

ਦ੍ਵੇਵਸ੍ਸੰ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਙ੍ਘੇਨ, ਤਯੋ ਚੇਵ ਗਿਹੀਗਤਾ।
ਕੁਮਾਰਿਭੂਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ, ਊਨਦ੍ਵਾਦਸਸਮ੍ਮਤਾ॥

ਅਲੰ ਤਾਵ ਸੋਕਾਵਾਸੰ, ਛਨ੍ਨਾ ਅਨੁਵਸ੍ਸਾ ਚ ਦ੍ਵੇ।
ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਸਤ੍ਤਿਮੇ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਤਿਕਾ ਕਤਾ॥

ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਵਾਚਾ, ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਕਾਯਿਕੰ।
ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਦੁਤਿਯੰ ਯਥਾ॥

ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੩. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੬੦.ਸਞ੍ਚਰੀ ਕੁਟਿ ਵਿਹਾਰੋ, ਧੋਵਨਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ।
ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੁਤ੍ਤਰਿ ਅਭਿਹਟ੍ਠੁੰ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਦੂਤਕੇਨ ਚ॥

ਕੋਸਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਦ੍ਵੇਭਾਗਾ, ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਸੀਦਨੰ।
ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ ਰੂਪਿਕਾ ਚੇਵ, ਉਭੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਾ॥

ਊਨਬਨ੍ਧਨਵਸ੍ਸਿਕਾ, ਸੁਤ੍ਤੰ ਵਿਕਪ੍ਪਨੇਨ ਚ।
ਦ੍ਵਾਰਦਾਨਸਿਬ੍ਬਾਨਿ [ਦ੍ਵਾਰਦਾਨਸਿਬ੍ਬਿਨੀ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)] ਚ, ਪੂਵਪਚ੍ਚਯਜੋਤਿ ਚ॥

ਰਤਨੰ ਸੂਚਿ ਮਞ੍ਚੋ ਚ, ਤੂਲੰ ਨਿਸੀਦਨਕਣ੍ਡੁ ਚ।
ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਚ ਸੁਗਤੇਨ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਚੇਤਾਪਨਾ॥

ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਮਹਾਜਨਿਕਾ, ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਲਹੁਕਾ ਗਰੁ।
ਦ੍ਵੇ ਵਿਘਾਸਾ ਸਾਟਿਕਾ ਚ, ਸਮਣਚੀਵਰੇਨ ਚ॥

ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਿਮੇ ਧਮ੍ਮਾ, ਛਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਜਾਯਰੇ।
ਕਾਯਤੋ ਨ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਾ, ਵਾਚਤੋ ਨ ਕਾਯਮਨਾ॥

ਕਾਯਵਾਚਾ ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਾ [ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)], ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾ ਨ ਵਾਚਿਕਾ [ਨ ਵਾਚਤੋ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)]।
ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਾ ਨ ਕਾਯੇਨ, ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ [ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ (ਸਜਾ॰)] ਜਾਯਰੇ॥

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਏਤੇ, ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੇਨ ਸਾਦਿਸਾ॥

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੪. ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੬੧.ਭੇਦਾਨੁਵਤ੍ਤਦੁਬ੍ਬਚ , ਦੂਸਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਦਿਟ੍ਠਿ ਚ।
ਛਨ੍ਦੰ ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਿਕਾ ਦ੍ਵੇ ਚ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਦ੍ਦਾ ਨ ਬਜਾਹਰੇ॥

ਛਮਾ ਨੀਚਾਸਨੇ ਠਾਨੰ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਉਪ੍ਪਥੇਨ ਚ।

ਵਜ੍ਜਾਨੁਵਤ੍ਤਿਗਹਣਾ, ਓਸਾਰੇ ਪਚ੍ਚਾਚਿਕ੍ਖਨਾ॥

ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵੇ ਵਧਿ, ਵਿਸਿਬ੍ਬੇ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾਯ ਚ।
ਪੁਨ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਨ ਵੂਪਸਮੇ, ਆਰਾਮਞ੍ਚ ਪਵਾਰਣਾ॥

ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਂ [ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਂ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)] ਸਹ ਜੀਵਿਨਿਂ, ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾ।
ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ, ਕਾਯਵਾਚਾਯ ਚਿਤ੍ਤਤੋ॥

ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਾ ਯਥਾ॥

ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੬੨.ਉਬ੍ਭਤਂ ਕਥਿਨਂ ਤੀਣਿ, ਪਠਮਂ ਪਤ੍ਤਭੇਸਜ੍ਜਂ।
ਅਚ੍ਚੇਕਂ ਚਾਪਿ ਸਾਸਙ੍ਕਂ, ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦੁਵੇ॥

ਉਪਸ੍ਸਯਂ ਪਰਮ੍ਪਰਾ, ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਾ।
ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਕਾਲੇ, ਵੋਸਾਸਾਰਞ੍ਞਕੇਨ ਚ॥

ਉਸ੍ਸਯਾਸਨ੍ਨਿਚਯਞ੍ਚ, ਪੁਰੇ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਕਾਲੇ ਚ।
ਪਞ੍ਚਾਹਿਕਾ ਸਙ੍ਕਮਨੀ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਆਵਸਥੇਨ ਚ॥

ਪਸਾਖੇ ਆਸਨੇ ਚੇਵ, ਤਿਂਸ ਏਕੂਨਕਾ ਇਮੇ।
ਕਾਯਵਾਚਾ ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਾ [ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ (ਸਜਾ॰)], ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਜਾਯਰੇ॥

ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਕਥਿਨੇਨ ਸਹਾਸਮਾ॥

ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੬. ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੬੩.ਏਲ਼ਕਲੋਮਾ ਦ੍ਵੇ ਸੇਯਜਾ, ਆਹਚ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਭੋਜਨਂ।
ਗਣਵਿਕਾਲਸਨ੍ਨਿਧਿ, ਦਨ੍ਤਪੋਨੇਨ ਚੇਲਕਾ॥

ਉਯਜੁਤ੍ਤਂ ਸੇਨਂ [ਉਯਜੁਤ੍ਤਂ ਵਸੇ (ਸਜਾ॰)] ਉਯਜੋਧਿ, ਸੁਰਾ ਓਰੇਨ ਨ੍ਹਾਯਨਾ।
ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਦ੍ਵੇ ਦੇਸਨਿਕਾ, ਲਸੁਣੁਪਤਿਟ੍ਠੇ ਨਚ੍ਚਨਾ॥

ਨ੍ਹਾਨਮਤ੍ਥਰਣਂ ਸੇਯਜਾ, ਅਨ੍ਤੋਰਟ੍ਠੇ ਤਥਾ ਬਹਿ।
ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਂ, ਆਸਨ੍ਦਿ ਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਨਾ॥

ਵੇਯਜਾਵਚ੍ਚੰ ਸਹਤ੍ਥਾ ਚ, ਅਭਿਕ੍ਖੁਕਾਵਾਸੇਨ ਚ।
ਛਤ੍ਤੰ ਯਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾਣਿੰ, ਅਲਙ੍ਕਾਰੰ ਗਨ੍ਧਵਾਸਿਤੰ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਚ, ਸਾਮਣੇਰੀ ਗਿਹਿਨਿਯਾ।
ਅਸੰਕਚ੍ਚਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਚਤੁਤ੍ਤਰਿ॥

ਕਾਯੇਨ ਨ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਵਾਚਤੋ।
ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਸਮਾ ਏਲ਼ਕਲੋਮਿਕਾਤਿ॥

ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੭. ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੬੪.ਪਦਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਸਮ੍ਮਤਾ, ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇਨ ਚ।
ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾ ਦ੍ਵੇ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਅਨੋਕਾਸੋ [ਅਨੋਕਾਸੇ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)] ਚ ਪੁਚ੍ਛਨਾ॥

ਸਤ੍ਤ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਏਤੇ, ਵਾਚਾ ਨ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ [ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਕਾ (ਕ॰)]।
ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੁ ਕਾਯੇਨ ਜਾਯਰੇ॥

ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਦਿਸਾ॥

ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੮. ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੬੫.ਅਦ੍ਧਾਨਨਾਵੰ ਪਣੀਤੰ, ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸੰਹਰੇ।
ਧਞ੍ਞੰ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਚੇਵ, ਅਟ੍ਠ ਚ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀ॥

ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ੍ਨਰਸ ਏਤੇ, ਕਾਯਾ ਨ ਵਾਚਾ ਨ ਮਨਾ।
ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਾਯਰੇ॥

ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਵਾਚਤੋ।
ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ॥

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣੇਨ, ਅਦ੍ਧਾਨੇਨ ਸਹਾ ਸਮਾ [ਸਮਾਨਯਾ (ਸਜਾ॰)]॥

ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੯. ਥੇਯਜਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ

੨੬੬.ਥੇਯਜਸਤ੍ਥੰ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿ, ਸੂਪਵਿਞ੍ਞਾਪਨੇਨ ਚ।

ਰਤ੍ਤਿਛਨ੍ਨਞ੍ਚ ਓਕਾਸਂ, ਏਤੇ ਬਜ੍ਝਹੇਨ ਸਤ੍ਤਮਾ॥

ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਵਾਚਤੋ।
ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਇਮੇ॥

ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਦੇਸਿਤਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੦. ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੬੭.ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ, ਨ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਾ।
ਏਵਮੇਵ [ਤਥੇਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਦਣ੍ਡਪਾਣਿਸ੍ਸ, ਸਤ੍ਥਆਵੁਧਪਾਣਿਨਂ॥

ਪਾਦੁਕੁਪਾਹਨਾ ਯਾਨਂ, ਸੇਯ੍ਯਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਚ।
ਵੇਠਿਤੋਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਚੇਵ, ਏਕਾਦਸਮਨੂਨਕਾ॥

ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਕਾਯਤੋ।
ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਸਮਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੇ॥

ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੧. ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੬੮.ਭੂਤਂ ਕਾਯੇਨ ਜਾਯਤਿ, ਨ ਵਾਚਾ ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ।
ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਾ ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ॥

ਕਾਯਵਾਚਾਯ ਜਾਯਤਿ, ਨ ਤੁ ਜਾਯਤਿ ਚਿਤ੍ਤਤੋ।
ਭੂਤਾਰੋਚਨਕਾ ਨਾਮ, ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਜਾਯਤਿ॥

ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੨. ਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੬੯.ਚੋਰੀ ਵਾਚਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਨ ਤਂ ਜਾਯਤਿ ਕਾਯਤੋ।
ਜਾਯਤਿ ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ, ਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਂ ਇਦਂ।
ਅਕਤਂ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਧਮ੍ਮਰਾਜੇਨ ਭਾਸਿਤਂ [ਠਪਿਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

ਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੩. ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੨੧੦. ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਵਾਚਾਯ, ਨ ਕਾਯਾ ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ।
ਜਾਯਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਯ, ਨ ਤੰ ਜਾਯਤਿ ਚਿਤ੍ਤਤੋ॥

ਜਾਯਤਿ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਨ ਤੰ ਜਾਯਤਿ ਕਾਯਤੋ।
ਜਾਯਤਿ ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ, ਅਕਤੰ ਚਤੁਠਾਨਿਕੰ॥

ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਸਙ੍ਖੇਪੰ, ਦਸ ਤੀਣਿ ਸੁਦੇਸਿਤੰ।
ਅਸਮ੍ਮੋਹਕਰੰ ਠਾਨੰ, ਨੇਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਿਕੰ।
ਧਾਰਯਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਵਿਞ੍ਞੂ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਮੁਯ੍ਹਤੀਤਿ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਸਙ੍ਖੇਪੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਅਨ੍ਤਰਪੇਯ੍ਯਾਲਂ

ਕਤਿਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ

੨੭੧. ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ? ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ? ਕਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਅਗਾਰਵਾ? ਕਤਿ ਗਾਰਵਾ? ਕਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ? ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਕਤਿ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿ ਸਾਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ? ਕਤਿ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ?

ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਪਞ੍ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਸਤ੍ਤ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਛ ਅਗਾਰਵਾ। ਛ ਗਾਰਵਾ। ਛ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਛ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ। ਛ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਾਨਿ। ਛ ਸਾਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ – ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ – ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਪਟਿਵਿਰਤਿ ਵੇਰਮਣੀ ਅਕਿਰਿਯਾ ਅਕਰਣਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਲਾਅਨਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੇਤੁਘਾਤੋ – ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿ – ਇਮਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ – ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਸਤ੍ਤਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਪਟਿਵਿਰਤਿ ਵੇਰਮਣੀ ਅਕਿਰਿਯਾ ਅਕਰਣਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਲਾਅਨਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੇਤੁਘਾਤੋ – ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਛ ਅਗਾਰਵਾ? ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਗਾਰਵੋ, ਧਮ੍ਮੇ ਅਗਾਰਵੋ, ਸਙ੍ਘੇ ਅਗਾਰਵੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਗਾਰਵੋ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਅਗਾਰਵੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇ ਅਗਾਰਵੋ – ਇਮੇ ਛ ਅਗਾਰਵਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਛ ਗਾਰਵਾ? ਬੁਦ੍ਧੇ ਗਾਰਵੋ, ਧਮ੍ਮੇ ਗਾਰਵੋ, ਸਙ੍ਘੇ ਗਾਰਵੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਗਾਰਵੋ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਗਾਰਵੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇ ਗਾਰਵੋ – ਇਮੇ ਛ ਗਾਰਵਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਛਹਿ ਅਗਾਰਵੇਹਿ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਪਟਿਵਿਰਤਿ ਵੇਰਮਣੀ ਅਕਿਰਿਯਾ ਅਕਰਣਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਲਾਅਨਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੇਤੁਘਾਤੋ – ਇਮਾਨਿ ਛ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿ – ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਇਮੇ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੨੭੨. ਤਤ੍ਥ [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੬; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੩੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੪; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੫] ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਉਪਨਾਹੀ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਉਪਨਾਹੀ ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਧਮ੍ਮੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ, ਸੋ ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਵਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। ਯੋ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਵਾਯਮੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵੋ ਹੋਤਿ।

[ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੬] ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਕ੍ਖੀ ਹੋਤਿ ਪਲ਼ਾਸੀ...ਪੇ॰... ਇਸ੍ਸੁਕੀ ਹੋਤਿ ਮਚ੍ਛਰੀ, ਸਠੋ ਹੋਤਿ ਮਾਯਾਵੀ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਧਮ੍ਮੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ ਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ, ਸੋ ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਵਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। ਯੋ ਸੋ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਵਾਯਮੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਛ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ।

੨੭੩. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੭] ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਛ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਾਨਿ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਉਪਨਾਹੀ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਉਪਨਾਹੀ ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਧਮ੍ਮੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ ਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਸੋ ਸਙ੍ਘੇ ਅਨੁਵਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। ਯੋ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਵਾਯਮੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ

ਅਨਵਸ੍ਸਵਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵੋ ਹੋਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਕ੍ਖੀ ਹੋਤਿ ਪਲਾਸੀ…ਪੇ॰… ਇਸ੍ਸੁਕੀ ਹੋਤਿ ਮਚ੍ਛਰੀ, ਸਠੋ ਹੋਤਿ ਮਾਯਾਵੀ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ। ਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਧਮ੍ਮੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ ਧਮ੍ਮੇ…ਪੇ॰… ਸਙ੍ਘੇ…ਪੇ॰… ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਸੋ ਸਙ੍ਘੇ ਅਨੁਵਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। ਯੋਏ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਵਾਯਮੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਰੂਪਂ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨਵਸ੍ਸਵੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਛ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਾਨਿ।

੨੭੪. [ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੧੧] ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਛ ਸਾਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇ ਤੇ ਲਾਭਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਰੂਪੇਹਿ ਲਾਭੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਭੋਗੀ ਹੋਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭੋਗੀ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਅਸਬਲਾਨਿ ਅਕਮ੍ਮਾਸਾਨਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞੁਪਸਤ੍ਥਾਨਿ ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਾਨਿ ਸਮਾਧਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾਨਿ , ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਗਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਰਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯ ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਾਮਞ੍ਞਗਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਾਰਣੀਯੋ ਪਿਯਕਰਣੋ ਗਰੁਕਰਣੋ ਸਙ੍ਗਹਾਯ ਅਵਿਵਾਦਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਏਕੀਭਾਵਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਇਮੇ ਛ ਸਾਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ।

੨੭੫. ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ''ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ''ਅਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ''ਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ''ਅਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ''ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ।

[ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੩੪੦] ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ – ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ – ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ।

ਕਤਿਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਵਿਨੀਤਾ ਸਤ੍ਤਧਾ ਪੁਨ।
ਵਿਨੀਤਾਗਾਰਵਾ ਚੇਵ, ਗਾਰਵਾ ਮੂਲਮੇਵ ਚ॥

ਪੁਨ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਿਵਾਦਨਾ।
ਅਨੁਵਾਦਾ ਸਾਰਣੀਯਂ, ਭੇਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਚ॥

ਸਤ੍ਤੇਵ ਸਮਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਪਦਾ ਸਤ੍ਤਰਸਾ ਇਮੇਤਿ॥

੧. ਛਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ

੨੭੬. ਪਠਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਛਟ੍ਠੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਸਿਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਛਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ

੨੧੧. ਪਠਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਪਠਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਵਿਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਪਠਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ

ਆਪਤ੍ତਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੭੮. ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਦਿਸਤਿ – ''ਕੁਟਿਂ ਮੇ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ। ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਦਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਸ੍ਸ – ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ତੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ତੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ତਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ତਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ତਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੭੯. ਤਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਤਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ। ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਤਤਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ତੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ତੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ତਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ତਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ତਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ତਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ତਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ତਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਛ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ତਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਵਿਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ତਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ। ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਆਪਤ੍ତਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਛ ਆਪਤ੍ତਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ତੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ତਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ , ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਛਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ , ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੧. ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਭੂਤੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੰ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਦਿਸਤਿ – ''ਕੁਟਿੰ ਮੇ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਸਾਰਮ੍ਭੰ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੰ। ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਏਕੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਦਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ। ਨ ਖੁੰਸੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਵਮ੍ਭੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਮਙ੍ਕੁਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਦਵਕਮ੍ਯਤਾ ਹੀਨੇਨ ਹੀਨੰ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ – ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਛਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੨. ਛਟ੍ਠੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਛਟ੍ਠੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਸਾਰਮ੍ਭੰ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੰ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ; ਏਕੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ – ਛਟ੍ਠੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਇਮਾ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ? ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ? ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਤ੍ਤੰਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਛਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ

ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚਾਤਿ।

ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ

ਕਤਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਗਾਥਾ

੨੮੩.ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਞ੍ਚ।
ਏਤੰ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ।
ਏਤੰ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਞ੍ਚ।
ਏਤੰ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਛ।
ਏਤਂ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਛ।
ਏਤਂ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕਤਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯਿਕਾ ਵਾਚਸਿਕਾ ਮਾਨਸਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਲੋਕਹਿਤੇਨ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਛ।
ਏਤਂ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦਾਤਿ॥

ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਗਾਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਤਤਿਯਾ।

੪. ਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਵਾਰੋ

੨੮੪. ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਵੇਮਤਿਕਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੫. ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਂ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਤਿ ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਏਕੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੬. ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ [ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਕਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ , ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੭. ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ; ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਸੂਪਂ ਵਾ ਓਦਨਂ ਵਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਛਹਿ

ਆਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲੱਚਯਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿੱਤਿਯਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪੱਤਿਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਛਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿੱਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿੱਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿੱਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸੰਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿੰਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵੱਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਪੱਤਿਪੱਚਯਵਾਰੋ ਨਿੱਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁੱਥੋ।

੫. ਅਧਿਕਰਣਪੱਚਯਵਾਰੋ

੨੮੮. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ – ਉਪਸੰਪੰਨ੍ਨੰ ਓਮਸਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਪਾਚਿੱਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਨੁਪਸੰਪੰਨ੍ਨੰ ਓਮਸਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪੱਤਿਯੋ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਵਿਪੱਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪੱਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸੰਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪੱਤਿਯੋ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਵਿਪੱਤੀਨੰ ਏਕੰ ਵਿਪੱਤਿੰ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪੱਤਿੰ। ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਆਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਚਿੱਤਿਯਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪੱਤਿਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸੰਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿੰਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵੱਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੮੯. ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧੰਮੇਨ ਅਨੁੱਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁੱਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਪਾਚਿੱਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਮੂਲਿਕਾਯ ਆਚਾਰਵਿਪੱਤਿਯਾ ਅਨੁੱਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪੱਤਿਯੋ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਵਿਪੱਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪੱਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸੰਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪੱਤਿਯੋ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਵਿਪੱਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪੱਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪੱਤਿੰ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪੱਤਿੰ। ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਆਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਤੀਹਿ ਆਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿੱਤਿਯਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪੱਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ । ਛੰਨ੍ਨੰ ਆਪੱਤਿਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸੱਤੰਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸੰਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿੰਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸੰਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵੱਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੯੦. ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ? ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਪੱਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪੱਤਿਯੋ ਆਪੱਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧੰਮੰ ਪਟਿੱਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਵੇਮਤਿਕਾ ਪਟਿੱਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪੱਤਿ ਥੁਲ੍ਲੱਚਯਸ੍ਸ;

ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ; ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੯੧. ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ । ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਅਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਅਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਨ ਕਤਮਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨ ਕਤਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਨ ਕਤਮੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਨ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਨ ਕਤਮੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਨਤ੍ਥਞ੍ਞਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਅਨ੍ਤਰਪੇਯ੍ਯਾਲਂ [ਅਨਨ੍ਤਰਪੇਯ੍ਯਾਲਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਕਤਿਪੁਚ੍ਛਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਕਤਾਪਤ੍ਤਿ ਤਥੇਵ ਚ।
ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚ, ਤਥਾਧਿਕਰਣੇਨ ਚਾਤਿ॥

ਸਮਥਭੇਦੋ

੬. ਅਧਿਕਰਣਪਰਿਯਾਯਵਾਰੋ

੨੯੨. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ – ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ? ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ? ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਤਿ ਹੇਤੂ? ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਵਦਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ – ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ? ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ? ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਤਿ ਹੇਤੂ? ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਵਦਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ – ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ? ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ? ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਤਿ ਹੇਤੂ? ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ – ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ? ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ? ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਤਿ ਹੇਤੂ? ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ? ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਜਾਯਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

੨੯੩. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ? ਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ। ਕਤਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ? ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਠਾਨਾਨਿ। ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ? ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋਤਿ? ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਭੂਮਿਯੋ। ਕਤਿ ਹੇਤੂਤਿ? ਨਵ ਹੇਤੂ – ਤਯੋ ਕੁਸਲਹੇਤੂ , ਤਯੋ ਅਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਹੇਤੂ। ਕਤਿ ਮੂਲਾਨੀਤਿ? ਦ੍ਵਾਦਸ ਮੂਲਾਨਿ। ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਵਦਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਵਦਤਿ – ਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ। [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੨੮] ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ।

੨੯੪. ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ? ਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ। ਕਤਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ? ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਠਾਨਾਨਿ। ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ? ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋਤਿ? ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭੂਮਿਯੋ। ਕਤਿ ਹੇਤੂਤਿ? ਨਵ ਹੇਤੂ – ਤਯੋ ਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਹੇਤੂ। ਕਤਿ ਮੂਲਾਨੀਤਿ? ਚੁਦ੍ਦਸ ਮੂਲਾਨਿ। ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਵਦਤੀਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਵਦਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ। [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੬] ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

੨੯੫. ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ? ਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ। ਕਤਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ? ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਠਾਨਾਨਿ। ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ? ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋਤਿ? ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਭੂਮਿਯੋ। ਕਤਿ ਹੇਤੂਤਿ? ਛ ਹੇਤੂ [ਕਤਿ ਹੇਤੂਤਿ ਨਵ ਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਕੁਸਲਹੇਤੂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] – ਤਯੋ ਅਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਹੇਤੂ। ਕਤਿ ਮੂਲਾਨੀਤਿ? ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਮੂਲਾਨਿ । ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਣਤਾ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾ। [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੯] ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੨੯੬. ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ? ਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਲੋਭੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਦੋਸੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਅਮੋਹੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ। ਕਤਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ। ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਭੂਮਿਯੋ। ਕਤਿ ਹੇਤੂਤਿ? ਨਵ ਹੇਤੂ – ਤਯੋ ਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਕੁਸਲਹੇਤੂ, ਤਯੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤਹੇਤੂ। ਕਤਿ ਮੂਲਾਨੀਤਿ? ਏਕਂ ਮੂਲਂ – ਸਙ੍ਘੋ। ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਜਾਯਤੀਤਿ ? ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਜਾਯਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ ਅਪਲੋਕਨਤੋ ਵਾ। [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੨] ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੀਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ।

ਕਤਿ ਸਮਥਾ? ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ – ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ।

ਸਿਯਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਦਸ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦਸ ਸਮਥਾ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਿਯਾਤਿ।

ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਸਮਥਾ , ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥਾ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਮਥਾ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਏਕੋ ਸਮਥੋ। ਏਵਂ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਦਸ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦਸ ਸਮਥਾ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ।

ਪਰਿਯਾਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੭. ਸਾਧਾਰਣਵਾਰੋ

੨੯੭. ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ?

ਦ੍ਵੇ ਸਮਥਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਪਞ੍ਚ ਸਮਥਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ – ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ; ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ। ਤਯੋ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ।

ਤਯੋ ਸਮਥਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ।

ਏਕੋ ਸਮਥੋ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣੋ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ। ਛ ਸਮਥਾ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ।

ਸਾਧਾਰਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੋ

੨੯੮. ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਕਿੱਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ? ਕਤਿ ਸਮਥਾ ਕਿੱਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ?

ਦ੍ਵ਼ੇ ਸਮਥਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਪਞ੍ਚ ਸਮਥਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ – ਸਤਿਵ਼ਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕੋ।

ਚੱਤਾਰੋ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੋ, ਸਤਿਵ਼ਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ। ਤਯੋ ਸਮਥਾ ਅਨੁਵ਼ਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕੋ।

ਤਯੋ ਸਮਥਾ ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕੋ। ਚੱਤਾਰੋ ਸਮਥਾ ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਸਤਿਵ਼ਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ।

ਏਕੋ ਸਮਥੋ ਕਿੱਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯੋ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯੋ। ਛ ਸਮਥਾ ਕਿੱਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਸਤਿਵ਼ਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕੋ।

ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵ਼ਾਰੋ ਨਿੱਟ੍ਹਿਤੋ ਅੱਟ੍ਹਮੋ।

੯. ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਵ਼ਾਰੋ

੨੯੯. ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ, ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ। ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ, ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।

ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ? ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ? ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ, ਸਤਿਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।

ਸਤਿਵ਼ਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਅਸਾਧਾਰਣੋ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣੋ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣੰ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣੰ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ, ਤਿਣਵ਼ੱਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵ਼ਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਅਸਾਧਾਰਣੋ । ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਾ; ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।

ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਵਮੋ।

੧੦. ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੋ

੩੦੦. ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ, ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ। ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ, ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ।

ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ? ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ? ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ, ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ।

ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯੋ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯੋ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਂ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯੋ। ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ, ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ।

ਸਮਥਾ ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦਸਮੋ।

੧੧. ਸਮਥਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਵਾਰੋ

੩੦੧. ਸਮਥੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਸਤਿਵਿਨਯੋ , ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਮਥੋ? ਸਮਥੋ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮਥੋ?

ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਚ।

ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਚ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਸਤਿਵਿਨਯੋ। ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਚ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ। ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਚ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ। ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਞ੍ਚ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ। ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਚ।

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ – ਇਮੇ ਸਮਥਾ ਸਮਥਾ, ਨੋ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮਥੋ ਚੇਵ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਚ।

ਸਮਥਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਏਕਾਦਸਮੋ।

੧੨. ਵਿਨਯਵਾਰੋ

੩੦੨. ਵਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਵਿਨਯੋ? ਵਿਨਯੋ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਵਿਨਯੋ?

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਚ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਸਿਯਾ ਨ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਚ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਸਿਯਾ ਨ ਸਤਿਵਿਨਯੋ। ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਚ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਸਿਯਾ ਨ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ। ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਚ ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਸਿਯਾ ਨ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ। ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਞ੍ਚ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਸਿਯਾ ਨ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ। ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਚ।

ਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ, ਸਿਯਾ ਨ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਵਿਨਯੋ ਚੇਵ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਚ।

ਵਿਨਯਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ।

੧੩. ਕੁਸਲਵਾਰੋ

੩੦੩. ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਕੁਸਲੋ ਅਕੁਸਲੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ? ਯੇਭੁੱਯਸਿਕਾ ਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ? ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਕੁਸਲੋ ਅਕੁਸਲੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ? ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਕੁਸਲੋ ਅਕੁਸਲੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ? ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ? ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ? ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਕੁਸਲੋ ਅਕੁਸਲੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ?

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਅਕੁਸਲੋ।

ਯੇਭੁੱਯਸਿਕਾ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਾ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ।

ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਾ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਾ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੋ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕੁਸਲਂ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ।

ਕੁਸਲਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤੇਰਸਮੋ।

੧੪. ਯਤ੍ਥਵਾਰੋ, ਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ

੩੦੪. ਯਤ੍ਥ ਯੇਭੁੱਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁੱਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ।

ਯਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੰ ਕਾਤੁਨ ਮੂਲੰ... ਪੇ॰...।

ਯਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ; ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ।

ਚਕ੍ਕਪੇਯ੍ਯਾਲੰ।

ਯਤ੍ਥਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ।

੧੫. ਸਮਥਵਾਰੋ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਾਰੋ

੩੦੫. ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਸਮਥਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਨ੍ਨਰਸਮੋ।

੧੬. ਸਂਸਟ੍ਠਵਾਰੋ

੩੦੬. ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਮਥਾਤਿ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਉਦਾਹੁ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ? ਲਬ੍ਭਾ ਚ ਪਨਿਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ [ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ (ਕ॰), ਟੀਕਾਯਂ ਏਕਪਦਮੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ] ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ?

ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਮਥਾਤਿ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ, ਨੋ ਸਂਸਟ੍ਠਾ। ਲਬ੍ਭਾ ਚ ਪਨਿਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਸੋ – ''ਮਾ ਹੇਵ''ਨ੍ਤਿਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ। ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਮਥਾਤਿ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ, ਨੋ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ। ਨੋ ਚ ਲਬ੍ਭਾ [ਨ ਚ ਲਬ੍ਭਾ (ਕ॰)] ਇਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣਂ

ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਨਨੁ ৱੁਤ੍ਤੰ ਭਗৱਤਾ – ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖৱੇ, ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ। ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਏৱੰ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸੰਸਟ੍ਠਾ ਨੋ ৱਿਸੰਸਟ੍ਠਾ; ਨੋ ਚ ਲਬ੍ਭਾ ਇਮੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ৱਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ৱਾ ৱਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ৱਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ।

ਸੰਸਟ੍ਠৱਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸੋਲ਼ਸਮੋ।

੧੭. ਸਮ੍ਮਤਿৱਾਰੋ

੩੦੭. ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

[ਚੂਲ਼ৱ॰ ੨੨੮, ੨੩੬ ਆਦਯੋ] ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਦ੍ৱੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ।

[ਚੂਲ਼ৱ॰ ੨੨੮, ੨੩੬ ਆਦਯੋ] ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿৱਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ਼੍ਹৱਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

[ਚੂਲ਼ৱ॰ ੨੩੯, ੨੪੨ ਆਦਯੋ] ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣৱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

[ਚੂਲ਼ৱ॰ ੨੩੯, ੨੪੨ ਆਦਯੋ] ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ।

ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿৱਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ਼੍ਹৱਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣৱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ৱਿৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਦ੍ৱੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਛਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿৱਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ਼੍ਹৱਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣৱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁৱਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾৱਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿৱਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ਼੍ਹৱਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਛਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮ੍ਮਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਰਸਮੋ।

੧੮. ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿਵਾਰੋ

੩੦੮. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

[ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੯] ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ। ਛਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਛਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਚ। ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ । ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਛਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੋ।

੧੯. ਸਮਥਾਧਿਕਰਣਵਾਰੋ

੩੦੯. ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ?

ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

੩੧੦. ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਏਵੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

੩੧੧. ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਕਥੰ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਸਮਥਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

੩੧੨. ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ ; ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮਥੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

੩੧੩. ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਥਂ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ; ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਏਵੰ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਾ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

ਛਾਪਿ ਸਮਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਅਧਿਕਰਣਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ; ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਨ ਕੇਨਚਿ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਸਮਥਾਧਿਕਰਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਮੋ।

੨੦. ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਵਾਰੋ

੩੧੪. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਨ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ; ਅਪਿਚ, ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਕਥੰ ਵਿਯ? [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੩੪੮ ਆਦਯੋ] ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ, ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ, ਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ, ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ, ਅਭਾਸਿਤੰ ਅਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਭਾਸਿਤੰ ਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਆਚਿਣ੍ਣੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਵਾ, ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ''। ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਨੰ ਕਲਹੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਵਾਦੋ ਨਾਨਾਵਾਦੋ ਅਞ੍ਞਥਾਵਾਦੋ ਵਿਪਚ੍ਚਤਾਯ ਵੋਹਾਰੋ ਮੇਧਕੰ [ਮੇਧਗੰ (ਕ॰)], ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ। ਏਵੰ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ।

੩੧੫. ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਨ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ; ਅਪਿਚ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਕਥੰ ਵਿਯ? [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੩੪੮ ਆਦਯੋ] ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ। ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਦਨਾ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾ ਅਨੁਭਣਨਾ ਅਨੁਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਤਾ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਤਾ ਅਨੁਬਲਪ੍ਪਦਾਨੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ। ਏਵੰ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ।

੩੧੬. ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਨ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ; ਅਪਿਚ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਕਥੰ ਵਿਯ? ਪਞ੍ਚਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ, ਸਤ੍ਤਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ। ਏਵੰ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ।

੩੧੭. ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਨ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਅਪਿਚ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਕਥੰ ੵਿਯ? ਯਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ ਕਰਣੀਯਤਾ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮੰ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ, ਇਦੰ ੵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ੵਿੵਦਤਿ। ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ੵਿੵਦਮਾਨੋ ਅਨੁੵਦਤਿ। ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਅਨੁੵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ। ਏੵੰ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ੵੀਸਤਿਮੋ।

੨੧. ਭਜਤਿੵਾਰੋ

੩੧੮. ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ?

ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ?

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ?

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ? ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ? ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ?

ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ, ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ, ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਭਜਤਿ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

੩੧੯. ੵਿੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਅਨੁੵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸਮਥਾਨੰ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਤਯੋ ਸਮਥੇ ਭਜਤਿ, ਤਯੋ ਸਮਥੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਯੋ ਸਮਥੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤੰਨ੍ਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਏਕਂ ਸਮਥਂ ਭਜਤਿ, ਏਕਂ ਸਮਥਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਏਕਂ ਸਮਥਂ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ, ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ, ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨਾਤਿ।

ਭਜਤਿਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਏਕਵੀਸਤਿਮੋ।

ਸਮਥਭੇਦੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਧਿਕਰਣਂ ਪਰਿਯਾਯਂ, ਸਾਧਾਰਣਾ ਚ ਭਾਗਿਯਾ।
ਸਮਥਾ ਸਾਧਾਰਣਿਕਾ, ਸਮਥਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ॥

ਸਮਥਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚੇਵ, ਵਿਨਯੇਨ ਕੁਸਲੇਨ ਚ।
ਯਤ੍ਥ ਸਮਥਸਂਸਟ੍ਠਾ, ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਚ॥

ਸਮਥਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਭਜਨ੍ਤਿ ਚਾਤਿ॥

ਖਨ੍ਧਕਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ

੩੨੦. ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਉਪੋਸਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਉਪੋਸਥਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਪਵਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਪਵਾਰਣਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਚਮ੍ਮਸਕ੍ਖਨ੍ਧਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਚਮ੍ਮਸਕ੍ਖਨ੍ਧਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਕਥਿਨਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਕਥਿਨਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ [ਨ ਕਤਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ (ਕ॰)]॥

ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।

ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਚੀਵਰਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਚਮ੍ਪੇਯਜਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਚਮ੍ਪੇਯਜਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਕੋਸਮ੍ਬਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਕੋਸਮ੍ਬਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਸਮੁਚ੍ਚਯੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸਮੁਚ੍ਚਯੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਸਮਥੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸਮਥੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸੰ ਸਨਿਦਾਨੰ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸੰ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨੰ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਸੇਨਾਸਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਸਮਾਚਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸਮਾਚਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਠਪਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਠਪਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਪਞ੍ਚਸਤਿਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ॥

ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਨਿਦ੍ਦੇਸਂ।
ਸਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਪਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ॥

ਖਨ੍ਧਕਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਉਪਸਮ੍ਪਦੂਪੋਸਥੋ , ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਪਵਾਰਣਾ।
ਚਮ੍ਮਭੇਸਜ੍ਜਕਥਿਨਾ, ਚੀਵਰੰ ਚਮ੍ਪੇਯਜਕੇਨ ਚ॥

ਕੋਸਮ੍ਬਕ੍ਖਨ੍ਧਕੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਸਮੁਚੂਯਾ।
ਸਮਥਖੁਦੂਕਾ ਸੇਨਾ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੰ ਸਮਾਚਾਰੋ।
ਠਪਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ, ਪਞ੍ਚਸਤੁਸਤੇਨ ਚਾਤਿ॥

ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯੋ

੧. ਏਕਕਵਾਰੋ

੩੨੧. ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਧਮ੍ਮਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਧਮ੍ਮਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨੀ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨੀ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਵਜ੍ਜਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਵਜ੍ਜਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਪੁਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਰਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਪੁਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਰਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਦੇਸਿਤਾ ਗਣਨੂਪਗਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਦੇਸਿਤਾ ਨ ਗਣਨੂਪਗਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ । ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਨਿਯਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਿਯਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਆਦਿਕਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਾਦਿਕਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਧਿਚ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਭਿਣ੍ਹਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਚੋਦਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਚੁਦਿਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਧਮ੍ਮਚੁਦਿਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਧਮ੍ਮਚੁਦਿਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ । ਨਿਯਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਿਯਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਭਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਭਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਾਸਿਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਾਸਿਤਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਠਪਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਏਕਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਕਰਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਲਹੁਕਾ, ਸਾਵਸੇਸਾ ਚ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ।
ਪਟਿਕਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਵਜ੍ਜਕਿਰਿਯਂ॥

ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਂ ਪੁਬ੍ਬਾ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਗਣਨੂਪਗਾ।
ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਨਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨ, ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਾ ਚ ਏਕਤੋ [ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਬ੍ਬਾ, ਸਾਧਾਰਣਾ ਚ ਏਕਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

ਥੁਲ੍ਲਗਿਹਿਨਿਯਤਾ ਚ, ਆਦਿ ਅਧਿਚ੍ਚਚੋਦਕੋ।
ਅਧਮ੍ਮਧਮ੍ਮਨਿਯਤੋ, ਅਭਬ੍ਬੋਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਸਿਤਾ।
ਸਮਾਨਂ ਠਪਨਞ੍ਚੇਵ, ਉਦ੍ਦਾਨਂ ਏਕਕੇ ਇਦਨ੍ਤਿ॥

੨. ਦੁਕਵਾਰੋ

੩੨੨. ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਵ੍ਵਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੋ ਸਵ੍ਵਾਵਿਮੋਕ੍ਖਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਲਦ੍ਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਸਚ੍ਚੰ ਭਣਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਲਹੁਕੰ। ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਚ੍ਚੰ ਭਣਨ੍ਤੋ ਲਹੁਕੰ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਭੂਮਿਗਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਵੇਹਾਸਗਤੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਹਾਸਗਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਭੂਮਿਗਤੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ , ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸਮਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। (ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।) [( ) (ਨਤ੍ਥਿ ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਦਿਵਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦਿਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਰਤ੍ਤਿੰ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਦ੍ਵੇ ਉਪੋਸਥਾ – ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੋ ਚ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕੋ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਪਵਾਰਣਾ – ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਚ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਾ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਾਨਿ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮੰ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਾਨਿ – ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ। ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ। ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੋਸੋ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੋਸੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ – ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੋਸੋ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੋਸੋ। ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਅਪਰਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ – ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕਭੂਮਿਯੋ – ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੰ ਕਰੋਤਿ, ਸਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਨੰ ਸਙ੍ਘੋ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਵਾ। ਦ੍ਵੇ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕਭੂਮਿਯੋ – ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕੰ ਕਰੋਤਿ, ਸਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਨੰ ਸਙ੍ਘੋ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਓਸਾਰੇਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇ ਵਾ ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਵਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਵਾ। ਦ੍ਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾ – ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ। ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਦ੍ਵੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ, ਦ੍ਵੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ, ਦ੍ਵੇ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ, ਦ੍ਵੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾ, ਦ੍ਵੇ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ – ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ। ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ – ਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ ਵਾ।

ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ – ਅਦ੍ਧਾਨਹੀਨੋ, ਅਙ੍ਗਹੀਨੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ – ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨੋ, ਕਰਣਦੁਕ੍ਕਟਕੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ – ਅਪਰਿਪੂਰੋ ਪਰਿਪੂਰੋ ਨੋ ਚ ਯਾਚਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ – ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਚ ਬਾਲਸ੍ਸ ਚ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਚ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਚ ਨ ਯਾਚਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ਬਾਲਸ੍ਸ ਚ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਚ ਯਾਚਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ – ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਬ੍ਬਾ, ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਬ੍ਬਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਸਾਤਿਸਾਰੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਚਰਿਤੁੰ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਬ੍ਬਾ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਸਾਤਿਸਾਰੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਚਰਿਤੁੰ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ।

ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਾ – ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ ਤਂ ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰੇਤਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਸੁਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਦੁਨ੍ਨਿਸ੍ਸਾਰਿਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਓਸਾਰਣਾ – ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਓਸਾਰਣਂ ਤਂ ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਓਸਾਰੇਤਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਸੋਸਾਰਿਤੋ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਦੋਸਾਰਿਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਞ੍ਞਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਉਪਘਾਤਿਕਾ – ਸਿਕ੍ਖੂਪਘਾਤਿਕਾ ਚ ਭੋਗੂਪਘਾਤਿਕਾ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਚੋਦਨਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਾ – ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਚ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਪਲਿਬੋਧਾ – ਆਵਾਸਅਪਲਿਬੋਧੋ ਚ ਚੀਵਰਅਪਲਿਬੋਧੋ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ – ਗਹਪਤਿਕਞ੍ਚ ਪਂਸੁਕੂਲਞ੍ਚ। ਦ੍ਵੇ ਪਤ੍ਤਾ – ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਮਣ੍ਡਲਾਨਿ – ਤਿਪੁਮਯਂ, ਸੀਸਮਯਂ। ਦ੍ਵੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਯਾ – ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ। ਦ੍ਵੇ ਵੇਨਯਿਕਾ – ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਞ੍ਚ। ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸਲ੍ਲੇਖਾ – ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਸੇਤੁਘਾਤੋ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਮਤ੍ਤਕਾਰਿਤਾ। ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਵਾਸਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਵਾਸਾ – ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸੋ ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸੋ। ਦ੍ਵੇ ਮਾਨਤ੍ਤਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਂ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਂ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਮਾਨਤ੍ਤਾ – ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਂ, ਸਮੋਧਾਨਮਾਨਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ – ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਚ ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕਸ੍ਸ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਅਨਾਦਰਿਯਾਨਿ – ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਾਦਰਿਯਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਨਾਦਰਿਯਞ੍ਚ। ਦ੍ਵੇ ਲੋਣਾਨਿ – ਜਾਤਿਮਞ੍ਚ ਕਾਰਿਮਞ੍ਚ [ਜਾਤਿਮਯਞ੍ਚ ਖਾਰਿਮਯਞ੍ਚ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਲੋਣਾਨਿ – ਸਾਮੁਦ੍ਦਂ ਕਾਲ਼ਲੋਣਂ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਲੋਣਾਨਿ – ਸਿਨ੍ਧਵਂ, ਉਬ੍ਭਿਦਂ [ਉਬ੍ਭਿਰਂ (ਇਤਿਪਿ)]। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਲੋਣਾਨਿ – ਰੋਮਕਂ, ਪਕ੍ਕਾਲਕਂ। ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਭੋਗਾ – ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗੋ ਚ। ਦ੍ਵੇ ਅਕ੍ਕੋਸਾ – ਹੀਨੋ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸੋ। ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ ਹੋਤਿ – ਪਿਯਕਮ੍ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਵਾ। ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਗਣਭੋਜਨਂ ਪਸਵਤਿ – ਨਿਮਨ੍ਤਨਤੋ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ। ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ – ਪੁਰਿਮਿਕਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ। ਦ੍ਵੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੯੮ ਆਦਯੋ] ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਬਾਲਾ – ਯੋ ਚ ਅਨਾਗਤਂ ਭਾਰਂ ਵਹਤਿ, ਯੋ ਚ ਆਗਤਂ ਭਾਰਂ ਨ ਵਹਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ – ਯੋ ਚ ਅਨਾਗਤਂ ਭਾਰਂ ਨ ਵਹਤਿ, ਯੋ ਚ ਆਗਤਂ ਭਾਰਂ ਵਹਤਿ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਬਾਲਾ – ਯੋ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ – ਯੋ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਬਾਲਾ – ਯੋ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ – ਯੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਬਾਲਾ – ਯੋ ਚ ਅਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ – ਯੋ ਚ ਅਧਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਬਾਲਾ – ਯੋ ਚ ਅਵਿਨਯੇ ਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਵਿਨਯੇ ਅਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ – ਯੋ ਚ ਅਵਿਨਯੇ ਅਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਵਿਨਯੇ ਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੦੯] ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ, ਯੋ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਵਾ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ, ਯੋ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ। ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਵਾ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਸਵਾ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਸਵਾ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਧਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਵਿਨਯੇ ਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਵਿਨਯੇ ਅਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਸਵਾ ਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ – ਯੋ ਚ ਅਵਿਨਯੇ ਅਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ, ਯੋ ਚ ਵਿਨਯੇ ਵਿਨਯਸਞ੍ਞੀ।

ਦੁਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਸਞ੍ਞਾ ਲਦ੍ਧਾ ਚ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ।
ਸਚ੍ਚੰ ਭੂਮਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ, ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਸਮਾਦਿਯੰ॥

ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦੇਨ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਰਤ੍ਤਿ ਚ।
ਅਰੁਣਾਛਿਨ੍ਨੰ ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ, ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਚ ਉਪੋਸਥਾ॥

ਪਵਾਰਣਾ ਕਮ੍ਮਾਪਰਾ, ਵਤ੍ਥੁ ਅਪਰਾ ਦੋਸਾ ਚ।
ਅਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨਾਨਾ ਸਮਾਨਮੇਵ ਚ॥

ਪਾਰਾਜਿਸਙ੍ਘਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨਾ।
ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ ਚੇਵ, ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਚ॥

ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਤਥੇਵ ਅਪਰੇ ਦੁਵੇ।
ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਭਬ੍ਬਾਭਬ੍ਬਮੇਵ ਚ॥

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਸਾਤਿਸਾਰਾ ਚ, ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਾ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਾ।
ਓਸਾਰਣਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਚ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾ॥

ਉਪਘਾਤਿ ਚੋਦਨਾ ਚ, ਕਥਿਨਾ ਚ ਦੁਵੇ ਤਥਾ।
ਚੀਵਰਾ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਾ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਤਥੇਵ ਦ੍ਵੇ॥

ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ ਵਿਨਯਾ, ਵੇਨਯਿਕਾ ਚ ਸਲ੍ਲੇਖਾ।
ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਚ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਪਰਿਵਾਸਾਪਰੇ ਦੁਵੇ॥

ਦ੍ਵੇ ਮਾਨਤ੍ਤਾ ਅਪਰੇ ਚ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਨਾਦਰਿ।
ਦ੍ਵੇ ਲੋਣਾ ਤਯੋ ਅਪਰੇ, ਪਰਿਭੋਗਕ੍ਕੋਸੇਨ ਚ॥

ਪੇਸੁਞ੍ਞੋ ਚ ਗਣਾਵਸ੍ਸ, ਠਪਨਾ ਭਾਰਕਪ੍ਪਿਯੰ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਧਮ੍ਮਧਮ੍ਮਾ, ਵਿਨਯੇ ਆਸਵੇ ਤਥਾਤਿ॥

੩੨੩. ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਭਗਵਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਪਿ ਭਗਵਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਪਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਦਿਵਾ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦਿਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਰਤ੍ਤਿਂ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਦਿਵਾ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਦਸਵਸ੍ਸੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੋ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਸਮਙ੍ਗੀ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਸਮਙ੍ਗੀ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਵੇਦਨਾਸਮਙ੍ਗੀ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੀਣਿ ਚੋਦਨਾਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਦਿਟ੍ਠੇਨ, ਸੁਤੇਨ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ। ਤਯੋ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ – ਗੁਲ੍ਹਕੋ, ਵਿਵਟਕੋ [ਵਿਵਟ੍ਟਕੋ (ਕ॰)], ਸਕਣ੍ਣਜਪ੍ਪਕੋ। ਤਯੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ – ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ, ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ [ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਅਸਲ੍ਲੇਖਤਾ। ਤਯੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ – ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ, ਸਲ੍ਲੇਖਤਾ। ਅਪਰੇਪਿ ਤਯੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ – ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ, ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ, ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ। ਤਯੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ – ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ, ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ – ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਪਰਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ – ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਅਪਰਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ – ਅਸਾਧਾਰਣਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਏਕਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਾਲੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਬਾਲੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਾਲੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਜੁਣ੍ਹੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਜੁਣ੍ਹੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਕਾਲ਼ੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ੇ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਜੁਣ੍ਹੇ ਚ। ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਲ਼ੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਜੁਣ੍ਹੇ; ਅਤ੍ਥਿ ਜੁਣ੍ਹੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਕਾਲ਼ੇ; ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਲ਼ੇ ਚੇਵ ਕਪ੍ਪਤਿ ਜੁਣ੍ਹੇ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਿਮ੍ਹੇ ਨੋ ਵਸ੍ਸੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਿਮ੍ਹੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਨੋ ਵਸ੍ਸੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਨੋ ਗਿਮ੍ਹੇ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਣੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਨ ਗਣੋ। ਅਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਗਣਸ੍ਸ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ; ਅਤ੍ਥਿ ਗਣਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨ ਗਣਸ੍ਸ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਛਾਦਨਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਛਾਦੇਤਿ, ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ; ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਛਾਦੇਤਿ, ਨੋ ਵਤ੍ਥੁਂ; ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚੇਵ ਛਾਦੇਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ – ਜਨ੍ਤਾਘਰਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ, ਉਦਕਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ, ਵਤ੍ਥਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੩੨] ਤੀਣਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਹਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਵਿਵਟਾਨਿ – ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਵਹਤਿ, ਨੋ ਵਿਵਟੋ; ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਨ੍ਤਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਵਹਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਵਿਵਟਾ; ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਵਹਤਿ, ਨੋ ਵਿਵਟਾ। ਤੀਣਿ ਵਿਵਟਾਨਿ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ – ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਵਟਂ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ; ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਵਟਂ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ; ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਵਿਵਟੋ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ। ਤਯੋ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਾ – ਪੁਰਿਮਕੋ , ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ, ਅਨ੍ਤਰਾਮੁਤ੍ਤਕੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਗਿਲਾਨੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਿਲਾਨੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਚ।

ਤੀਣਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਤੀਣਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਤਯੋ ਪਰਿਵਾਸਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ, ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸੋ। ਤਯੋ ਮਾਨਤ੍ਤਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਂ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤਂ, ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਂ। ਤਯੋ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਾ – ਸਹਵਾਸੋ, ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ, ਅਨਾਰੋਚਨਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਬਹਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਹਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਨ੍ਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹਿ ਚ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਬਹਿਸੀਮਾਯ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਚ। ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। ਤੀਣਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਦਾਨਾਨਿ। ਤੀਣਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਦਾਨਾਨਿ।

[ਚੂਲਵ॰ ੬] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਕਲਹਕਾਰਕੋ ਵਿਵਾਦਕਾਰਕੋ ਭਸ੍ਸਕਾਰਕੋ ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਗਿਹਿਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਹਿ ਗਿਹਿਸਂਸਗ੍ਗੇਹਿ। [ਚੂਲਵ॰ ੧੫] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਗਿਹਿਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਹਿ ਗਿਹਿਸਂਸਗ੍ਗੇਹਿ। [ਚੂਲਵ॰ ੨੭] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਕੁਲਦੂਸਕੋ ਹੋਤਿ ਪਾਪਸਮਾਚਾਰੋ ਪਾਪਸਮਾਚਾਰਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਸੁਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਗਿਹੀ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ। [ਚੂਲਵ॰ ੫੦] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ। [ਚੂਲਵ॰ ੫੯] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਕਾਤੁਂ। [ਚੂਲਵ॰ ੬੯] ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ।

ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਆਗਾਲ੍ਹਾਯ ਚੇਤੇਯ੍ਯ – ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਕਲਹਕਾਰਕੋ ਵਿਵਾਦਕਾਰਕੋ ਭਸ੍ਸਕਾਰਕੋ ਸਙ੍ਘੇ ਅਧਿਕਰਣਕਾਰਕੋ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਪਦਾਨੋ, ਗਿਹਿਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਹਿ ਗਿਹਿਸਂਸਗ੍ਗੇਹਿ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਅਧਿਸੀਲੇ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇ ਆਚਾਰਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਤਿਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਕਾਯਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਕਾਯਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਕਾਯਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਕਾਯਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਕਮ੍ਮਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦੇਤਿ, ਸਾਮਣੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਯਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ

ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵ਼ਾ ਤਾਦਿਸਿਕਂ, ਤਤੋ ਵ਼ਾ ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰਂ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵ਼ਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵ਼ਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵ਼ਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ।

ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – ''ਅਲਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨਂ ਮਾ ਕਲਹਂ ਮਾ ਵ਼ਿਗ੍ਗਹਂ ਮਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵ਼ਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਪਵ਼ਾਰਣਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – ''ਅਲਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨਂ ਮਾ ਕਲਹਂ ਮਾ ਵ਼ਿਗ੍ਗਹਂ ਮਾ ਵ਼ਿਵ਼ਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵ਼ਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਪਵ਼ਾਰੇਤਬ੍ਬਂ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਕਾਚਿ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਤਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵ਼ੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ [ਸੰਘੋ ਨ ਵ਼ੋਹਰਿਤਬ੍ਬੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਚਿ ਪਚ੍ਚੇਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨ ਵ਼ਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਵ਼ਚਨੀਯਂ ਨਾਦਾਤਬ੍ਬਂ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵ਼ਿਨਯੋ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵ਼ਿਨਯੋ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵ਼ਿਨਯੋ ਨ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵ਼ਿਨਯੋ ਨ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵ਼ਿਨਯੋ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ [ਸਾਕਚ੍ਛਾਤਬ੍ਬੋ (ਕ॰)] – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ। ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ।

ਤਯੋ ਉਪੋਸਥਾ – ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੋ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਕੋ, ਸਾਮਗ੍ਗਿਉਪੋਸਥੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਤਯੋ ਉਪੋਸਥਾ – ਸਙ੍ਘੇਉਪੋਸਥੋ, ਗਣੇਉਪੋਸਥੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੇਉਪੋਸਥੋ। ਅਪਰੇਪਿ ਤਯੋ ਉਪੋਸਥਾ – ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋਉਪੋਸਥੋ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪੋਸਥੋ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਵ਼ਾਰਣਾ – ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਾ, ਸਾਮਗ੍ਗਿਪਵ਼ਾਰਣਾ। ਅਪਰਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਵ਼ਾਰਣਾ – ਸਙ੍ਘੇਪਵ਼ਾਰਣਾ, ਗਣੇਪਵ਼ਾਰਣਾ, ਪੁਗ੍ਗਲੇਪਵ਼ਾਰਣਾ। ਅਪਰਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਵ਼ਾਰਣਾ – ਤੇਵ਼ਾਚਿਕਾਪਵ਼ਾਰਣਾ , ਦ੍ਵ਼ੇਵ਼ਾਚਿਕਾਪਵ਼ਾਰਣਾ, ਸਮਾਨਵ਼ਸ੍ਸਿਕਾਪਵ਼ਾਰਣਾ।

ਤਯੋ ਆਪਾਯਿਕਾ ਨੇਰਯਿਕਾ – ਇਦਮਪ੍ਪਹਾਯ, ਯੋ ਚ ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ, ਯੋ ਚ ਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਯੋ ਚਾਯਂ ਏਵ਼ਂਵ਼ਾਦੀ ਏਵ਼ਂਦਿਟ੍ਠਿ [ਏਵ਼ਂਦਿਟ੍ਠੀ (ਸੀ॰)] – ''ਨਤ੍ਥਿ ਕਾਮੇਸੁ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਸੋ ਕਾਮੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੦] ਤੀਣਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ – ਲੋਭੋ ਅਕੁਸਲਮੂਲਂ, ਦੋਸੋ ਅਕੁਸਲਮੂਲਂ, ਮੋਹੋ ਅਕੁਸਲਮੂਲਂ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੦] ਤੀਣਿ ਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ – ਅਲੋਭੋ ਕੁਸਲਮੂਲਂ, ਅਦੋਸੋ ਕੁਸਲਮੂਲਂ, ਅਮੋਹੋ ਕੁਸਲਮੂਲਂ। ਤੀਣਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ – ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਵ਼ਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ। ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ – ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਂ, ਵ਼ਚੀਸੁਚਰਿਤਂ, ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਂ। ਤਯੋ ਅਤ੍ਥਵ਼ਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਗਵ਼ਤਾ ਕੁਲੇਸੁ ਤਿਕਭੋਜਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ – ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵ਼ਿਹਾਰਾਯ, ''ਮਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਖਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਂ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਚ। [ਚੂਲ਼ਵ਼॰ ੩੪੦] ਤੀਹਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਭਿਭੂਤੋ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਦੇਵ਼ਦਤ੍ਤੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ ਓਰਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵ਼ਿਸੇਸਾਧਿਗਮੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵ਼ੋਸਾਨਂ ਆਪਾਦਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ – ਦਣ੍ਡਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਦਣ੍ਡਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਾਦੁਕਾ ਧੁਵ਼ਟ੍ਠਾਨਿਕਾ ਅਸਙ੍ਕਮਨੀਯਾ – ਵ਼ਚ੍ਚਪਾਦੁਕਾ, ਪਸ੍ਸਾਵ਼ਪਾਦੁਕਾ, ਆਚਮਨਪਾਦੁਕਾ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਾਦਘਂਸਨਿਯੋ – ਸਕ੍ਖਰਂ, ਕਥਲਾ, ਸਮੁਦ੍ਦਫੇਣਕੋਤਿ।

ਤਿਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ, ਦਸ ਪਞ੍ਚ ਕੁਸਲੇਨ।
ਵੇਦਨਾ ਚੋਦਨਾ ਵਤ੍ਥੁ, ਸਲਾਕਾ ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾ॥

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਪਰੇ ਦ੍ਵੇ ਚ, ਬਾਲੋ ਕਾਲ਼ੇ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਛਾਦਨਾ ਚ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ॥

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਵਿਵਟਾ ਚ, ਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਯਨਾ।
ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਰਿਵਾਸਂ, ਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾ॥

ਅਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਸੀਮਾਯ, ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਪੁਨਾਪਰੇ।
ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ ਅਪਰੇ ਚੇਵ, ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਾ ਦੁਵੇ॥

ਤਜ੍ਜਨੀਯਾ ਨਿਯਸ੍ਸਾ ਚ, ਪਬ੍ਬਾਜਪਟਿਸਾਰਣੀ।
ਅਦਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ, ਅਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ॥

ਆਗਾਲ੍ਹਕਮ੍ਮਾਧਿਸੀਲੇ, ਦਵਾਨਾਚਾਰ ਘਾਤਿਕਾ।
ਆਜੀਵਾਪਨ੍ਨਾ ਤਾਦਿਸਿਕਾ, ਅਵਣ੍ਣੁਪੋਸਥੇਨ ਚ॥

ਪਵਾਰਣਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਚ, ਵੋਹਾਰਪਚ੍ਚੇਕੇਨ ਚ।
ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਓਕਾਸਂ ਨ ਕਰੇ ਤਥਾ॥

ਨ ਕਰੇ ਸਵਚਨੀਯਂ, ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਾ ਦੁਵੇ।
ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇ ਦੁਵੇ ਚੇਵ, ਅਨੁਯੋਗਮ੍ਪਿ ਨੋ ਦਦੇ॥

ਸਾਕਚ੍ਛਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਨਿਸ੍ਸਯਸਾਮਣੇਰਾ ਚ।
ਉਪੋਸਥਤਿਕਾ ਤੀਣਿ, ਪਵਾਰਣਤਿਕਾ ਤਯੋ॥

ਆਪਾਯਿਕਾ ਅਕੁਸਲਾ, ਕੁਸਲਾ ਚਰਿਤਾ ਦੁਵੇ।
ਤਿਕਭੋਜਨਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ, ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਪਾਦੁਕੇਨ ਚ।
ਪਾਦਘਂਸਨਿਕਾ ਚੇਵ, ਉਦ੍ਦਾਨਂ ਤਿਕਕੇ ਇਦਨ੍ਤਿ॥

੪. ਚਤੁਕ੍ਕਵਾਰੋ

੩੨੪. ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਕਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਰਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਕਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਕਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਕਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਰਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ

ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਸੁਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਸੁਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਸੁਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਸੁਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦੇਸੇਤਿ; ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕਮ੍ਮੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕਮ੍ਮੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਮ੍ਮੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਮ੍ਮੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕਮ੍ਮੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕਮ੍ਮੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੫੦; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੩; ਵਿਭ॰ ੯੩੯] ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਾ – ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਵਾਦਿਤਾ, ਅਸ੍ਸੁਤੇ ਸੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਅਮੁਤੇ ਮੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਅਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਤਵਾਦਿਤਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਵੋਹਾਰਾ – ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਅਦਿਟ੍ਠਵਾਦਿਤਾ, ਅਸ੍ਸੁਤੇ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਅਮੁਤੇ ਅਮੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਅਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਵਾਦਿਤਾ। ਅਪਰੇਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਾ – ਦਿਟ੍ਠੇ ਅਦਿਟ੍ਠਵਾਦਿਤਾ, ਸੁਤੇ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਮੁਤੇ ਅਮੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਵਾਦਿਤਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਵੋਹਾਰਾ – ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਵਾਦਿਤਾ, ਸੁਤੇ ਸੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਮੁਤੇ ਮੁਤਵਾਦਿਤਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਤਵਾਦਿਤਾ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਾ; ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ – ਅਤ੍ਥਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਗੋਪੇਤਬ੍ਬੋ ਮਮਾਯਿਤਬ੍ਬੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਗੋਪੇਤਬ੍ਬੋ ਮਮਾਯਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਗੋਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਮਮਾਯਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਗੋਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਮਮਾਯਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ , ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ, ਲਿਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਨ। ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ, ਲਿਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਨ। ਸਹ ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਪੁਰਿਮੰ ਜਹਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਸਹ ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਜਹਤਿ, ਪੁਰਿਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਚੋਦਨਾ – ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਿ , ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਵਾਸਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ , ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ, ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸੋ, ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਨਤ੍ਤਾ – ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤੰ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਾਨਤ੍ਤੰ, ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤੰ, ਸਮੋਧਾਨਮਾਨਤ੍ਤੰ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਾ – ਸਹਵਾਸੋ, ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ, ਅਨਾਰੋਚਨਾ, ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਾਮੁਕ੍ਕੰਸਾ । ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਭੋਗਾ – ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ, ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ, ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਵਿਕਟਾਨਿ – ਗੂਥੋ, ਮੁਤ੍ਤੰ, ਛਾਰਿਕਾ, ਮਤ੍ਤਿਕਾ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮੰ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ, ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ – ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮੰ, ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮੰ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮੰ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮੰ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ – ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ – ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ,

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੧੧] ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਸਦੂਸਨਾ – ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਸਦੂਸਨੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸਦੂਸਨਾ, ਉਪਾਸਕੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਸਦੂਸਨੋ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸਦੂਸਨਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਸਸੋਭਨਾ [ਪਰਿਸਸੋਭਣਾ (ਸਜ੍ਝਾ॰ ਕ॰)] – ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਸਸੋਭਨੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸੀਲਵਤੀ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸਸੋਭਨਾ, ਉਪਾਸਕੋ ਸੀਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਸਸੋਭਨੋ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਸੀਲਵਤੀ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸਸੋਭਨਾ।

ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਵਾਸਿਕੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਵਾਸਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਵਾਸਿਕੋ ਚ ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਵਾਸਿਕੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਮਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਵਾਸਿਕੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਵਾਸਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਮਿਕੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਮਿਕੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਵਾਸਿਕੋ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਗਮਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਆਵਾਸਿਕੋ। ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਤਾ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਨਾਨਤ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਿਨਾਨਤ੍ਤਤਾ ਨੋ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਤਾ ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਨਾਨਤ੍ਤਤਾ ਚ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਤਾ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਨਾਨਤ੍ਤਤਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ ਨੋ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾ ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਚ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਆਚਰਿਯੋ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚ, ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਆਚਰਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ – ਸਙ੍ਘੋ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੋ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ – ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਪਿਸੁਣਾ ਵਾਚਾ, ਫਰੁਸਾ ਵਾਚਾ, ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੋ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤਾਨਿ – ਸਚ੍ਚਵਾਚਾ, ਅਪਿਸੁਣਾ ਵਾਚਾ, ਸਣ੍ਹਾ ਵਾਚਾ, ਮਨ੍ਤਾ ਭਾਸਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਲਹੁਕਂ; ਅਤ੍ਥਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋਪਿ ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਅਤ੍ਥਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋਪਿ ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ, ਨੋ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਾਰਹੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਾਰਹੋ, ਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਾਰਹੋ ਚ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ ਨੋ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਾਰਹੋ। ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਸਨਾਰਹੋ, ਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ, ਨੋ ਆਸਨਾਰਹੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਸਨਾਰਹੋ ਚੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ ਚ; ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨੇਵ ਆਸਨਾਰਹੋ ਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹੋ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਕਾਲੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਿਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਕਾਲੇ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਚੇਵ ਕਪ੍ਪਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਚ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨੇਵ ਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤਿ ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਚੇਵ ਜਨਪਦੇਸੁ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ; ਅਤ੍ਥਿ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ; ਅਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਚੇਵ ਜਨਪਦੇਸੁ ਕਪ੍ਪਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਚ; ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਕਪ੍ਪਤਿ ਨੋ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਬਹਿ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਹਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਨ੍ਤੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹਿ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਬਹਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਬਹਿਸੀਮਾਯ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ

ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਬਹਿਸੀਮਾਯ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਾਮੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਰਞ੍ਞੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਾਮੇ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਾਮੇ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਗਾਮੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਅਰਞ੍ਞੇ।

ਚਤਸ੍ਸੋ ਚੋਦਨਾ – ਵਤ੍ਥੁਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ, ਸੰਵਾਸਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ , ਸਾਮੀਚਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਾ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਞ੍ਞਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਾਨਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੭; ਵਿਭ॰ ੯੩੯; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੧] ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਗਤਿਗਮਨਾਨਿ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਗਤਿਗਮਨਾਨਿ – ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੇਸਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਂ ਸਮਗ੍ਗਂ ਕਰੋਤਿ – ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਨਯੋ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਨਯੋ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਨਯੋ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਨਯੋ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਗਿਲਾਨੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਿਲਾਨੋ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਚੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਚ; ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਨੇਵ ਗਿਲਾਨੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਅਗਿਲਾਨੋ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ।

ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਸਕਵਾਚਾਯ ਕਾਯੇਨ, ਪਸੁਤ੍ਤੋ ਚ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ।
ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਚ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਵੋਹਾਰਾ ਚਤੁਰੋ ਤਥਾ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਚ ਸਮ੍ਮੁਖਾ।
ਅਜਾਨਕਾਯੇ ਮਜ੍ਝੇ ਚ, ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾ ਤਥਾ॥

ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਚੋਦਨਾ, ਪਰਿਵਾਸਾ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕਾ ਚਾਪਿ, ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿ॥

ਮਹਾਵਿਕਟਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਪੁਨ ਕਮ੍ਮੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਅਧਿਕਰਣਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਚ, ਸੋਭਨਾਗਨ੍ਤੁਕੇਨ ਚ॥

ਗਮਿਕੋ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਾ, ਸਭਾਗੁਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਚ।
ਆਚਰਿਯੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਵਾ, ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਸੁਚਰਿਤਂ॥

ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ, ਅਰਹੋ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਕਾਲੇ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ ਚੇਵ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

ਅਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਸੀਮਾਯ, ਗਾਮੇ ਚ ਚੋਦਨਾਯ ਚ।
ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ, ਅਨਵ੍ਹਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ ਚ॥

ਅਗਤਿ ਨਾਗਤਿ ਚੇਵ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਪੇਸਲੇਨ ਚ।
ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ ਦੁਵੇ ਚੇਵ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ ਤਥਾ ਦੁਵੇ।
ਅਨੁਯੋਗੋ ਚ ਸਾਕਚ੍ਛਾ, ਗਿਲਾਨੇ ਠਪਨੇਨ ਚਾਤਿ॥

੫. ਪਞ੍ਚਕਵਾਰੋ

੩੨੫. ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਪਞ੍ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਕਾਨਿ। ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਿਯਤਾ। ਪਞ੍ਚ ਛੇਦਨਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਮੁਸਾਵਾਦਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਉਪੇਤਿ – ਸਯੰ ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਪਰੰ ਵਾ ਨ ਅਜ੍ਝੇਸਤਿ, ਛਨ੍ਦੰ ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਵਾ ਨ ਦੇਤਿ, ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਕਮ੍ਮੇ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਕਤੇ ਵਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕਮ੍ਮੰ ਉਪੇਤਿ – ਸਯੰ ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ, ਪਰੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝੇਸਤਿ, ਛਨ੍ਦੰ ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਕਮ੍ਮੇ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਕਤੇ ਵਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ – ਅਨਾਮਨ੍ਤਚਾਰੋ, ਗਣਭੋਜਨੰ, ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੰ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਵਿਕਪ੍ਪਨਾ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੨] ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਸ੍ਸਙ੍ਕਿਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ ਹੋਤਿ – ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮੋਪਿ ਵੇਸਿਯਾਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵਿਧਵਾਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਕੁਮਾਰਿਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਡਕਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਤੇਲਾਨਿ – ਤਿਲਤੇਲੰ, ਸਾਸਪਤੇਲੰ, ਮਧੁਕਤੇਲੰ, ਏਰਣ੍ਡਕਤੇਲੰ, ਵਸਾਤੇਲੰ। ਪਞ੍ਚ ਵਸਾਨਿ – ਅਚ੍ਛਵਸੰ, ਮਚ੍ਛਵਸੰ, ਸੁਸੁਕਾਵਸੰ, ਸੂਕਰਵਸੰ, ਗਦ੍ਰਭਵਸੰ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੩੦; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੬] ਪਞ੍ਚ ਬ੍ਯਸਨਾਨਿ – ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੰ, ਭੋਗਬ੍ਯਸਨੰ, ਰੋਗਬ੍ਯਸਨੰ, ਸੀਲਬ੍ਯਸਨੰ, ਦਿਟ੍ਠਿਬ੍ਯਸਨੰ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੩੦; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੬] ਪਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਦਾ – ਞਾਤਿਸਮ੍ਪਦਾ, ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਾ, ਅਰੋਗਸਮ੍ਪਦਾ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਦਾ। ਪਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਮ੍ਹਾ – ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋ ਵਾ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਵਾ, ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ, ਆਣਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਞ੍ਚਮੀ। ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ – ਅਦ੍ਧਾਨਹੀਨੋ, ਅਙ੍ਗਹੀਨੋ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨੋ, ਕਰਣਦੁਕ੍ਕਟਕੋ, ਅਪਰਿਪੂਰੋ। ਪਞ੍ਚ ਪੰਸੁਕੂਲਾਨਿ – ਸੋਸਾਨਿਕੰ, ਪਾਪਣਿਕੰ, ਉਨ੍ਦੂਰਕ੍ਖਾਯਿਕੰ, ਉਪਚਿਕਕ੍ਖਾਯਿਕੰ, ਅਗ੍ਗਿਦਡ੍ਢੰ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਪਞ੍ਚ ਪੰਸੁਕੂਲਾਨਿ – ਗੋਖਾਯਿਕੰ, ਅਜਕ੍ਖਾਯਿਕੰ, ਥੂਪਚੀਵਰੰ, ਆਭਿਸੇਕਿਕੰ, ਗਤਪਟਿਯਾਗਤੰ [ਭਤਪਟਿਯਾਭਤੰ (ਕ॰)]। ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ – ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ, ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ, ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ , ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ, ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ। ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਚੋਰਾ ਸਨ੍ਤੋ ਸੰਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ। ਪਞ੍ਚ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਿਯਾਨਿ। ਪਞ੍ਚ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਾਨਿ। ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ। ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਤੋ। ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯੋ। ਪਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾ । ਪਞ੍ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ। ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਵਿਨਯਧਰਪਞ੍ਚਮੇਨ ਗਣੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚਾਨਿਸੰਸਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੇ। ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਯਾਵਤਤਿਯਕੇ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਪਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਅਦਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਦਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਅਕਤਾਤਿਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਦਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਵਿਦਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਕਤਾਤਿਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਦਾਨਾਨਿ ਅਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾਨਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ [ਲੋਕਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰)] – ਮਜ੍ਜਦਾਨੰ, ਸਮਜ੍ਜਦਾਨੰ, ਇਤ੍ਥਿਦਾਨੰ, ਉਸਭਦਾਨੰ, ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਦਾਨੰ। ਪਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯਾ [ਵਿਨੋਦਿਯਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] – ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ

ਰਾਗੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦੋਸੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮੋਹੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਟਿਭਾਨਂ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਗਮਿਯਚਿਤ੍ਤਂ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯਂ। ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਯਾ – ਸਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ, ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਸਾਦਿਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਨਤਿ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਯਾ – ਸਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ, ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ''ਬਾਲੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਕਾਰੇਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ''ਪਣ੍ਡਿਤੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਕਾਰੇਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਦਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਦਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਂ ਜਾਨਾਤਿ , ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਧਿਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਦਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ , ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਦਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਕਾਲਞ੍ਞੂ ਚ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਲਞ੍ਞੂ ਚ ਹੋਤਿ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ ਨ ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ ਨ ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਨ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਨ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣੇ ਚ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ।

ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣੇ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੮੧; ਪਰਿ॰ ੪੪੩] ਪਞ੍ਚ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ – ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਮ੍ਮਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਹੀਤਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਲ੍ਲੇਖਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਿਵੇਕਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਮਤ੍ਥਿਤਞ੍ਞੇਵ [ਇਦਮਟ੍ਠਿਤਞ੍ਞੇਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਸੋਸਾਨਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਤੇਚੀਵਰਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਨੇਸਜ੍ਜਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਯਥਾਸਨ੍ਥਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਏਕਾਸਨਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਖਲੁਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਾ – ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਮ੍ਮਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਾ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਹੀਤਿ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਲ੍ਲੇਖਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਿਵੇਕਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਮਤ੍ਥਿਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ।

[ਪਰਿ॰ ੪੧੭] ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਉਪੋਸਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਪਵਾਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਉਪੋਸਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਪਵਾਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ। ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਵਾ।

ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਅਪਾਸਾਦਿਕੇ – ਅਤ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਵਦਤਿ, ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਪਿ ਵਿਞ੍ਞੂ ਗਰਹਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਕੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ

ਪਾਸਾਦਿਕੇ – ਅਤ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਉਪਵਦਤਿ, ਅਨੁਵਿਚ੍ਚਪਿ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਅਪਾਸਾਦਿਕੇ – ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਨ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਅਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਨ ਪਸੀਦਤਿ। ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਪਾਸਾਦਿਕੇ – ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਪਸੀਦਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਕੁਲੂਪਕੇ – ਅਨਾਮਨ੍ਤਚਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਛਪ੍ਪਞ੍ਚਵਾਚਾਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਬਹੁਲੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਕੁਲੂਪਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ – ਅਤਿਵੇਲਂ ਕੁਲੇਸੁ ਸਂਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਭਿਣ੍ਹਦਸ੍ਸਨਂ, ਦਸ੍ਸਨੇ ਸਤਿ ਸਂਸਗ੍ਗੋ, ਸਂਸਗ੍ਗੇ ਸਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ, ਵਿਸ੍ਸਾਸੇ ਸਤਿ ਓਤਾਰੋ, ਓਤਿਣ੍ਣਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ ਅਨਭਿਰਤੋ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਸਿਕ੍ਖਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ।

[ਪਾਚਿ॰ ੯੨] ਪਞ੍ਚ ਬੀਜਜਾਤਾਨਿ – ਮੂਲਬੀਜਂ, ਖਨ੍ਧਬੀਜਂ, ਫਲ਼ੁਬੀਜਂ, ਅਗ੍ਗਬੀਜਂ, ਬੀਜਬੀਜਞ੍ਞੇਵ [ਬੀਜਬੀਜਮੇਵ (ਕ॰)] ਪਞ੍ਚਮਂ। ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ – ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਜਿਤਂ, ਸਤ੍ਥਪਰਿਜਿਤਂ, ਨਖਪਰਿਜਿਤਂ, ਅਬੀਜਂ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬੀਜਞ੍ਞੇਵ [ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜਞ੍ਞੇਵ (ਸੀ॰), ਨਿਬ੍ਬਟਬੀਜਞ੍ਞੇਵ (ਸ੍ਯਾ॰), ਨਿਪ੍ਪਟ੍ਟਬੀਜਞ੍ਞੇਵ (ਕ॰)] ਪਞ੍ਚਮਂ। ਪਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ – ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਪਠਮਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ; ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ; ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਤਤਿਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ; ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ; ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਮੀ। ਅਪਰਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ – ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪੋਸਥੋ, ਪਵਾਰਣਾ, ਸਾਮਗ੍ਗੀਉਪੋਸਥੋਯੇਵ ਪਞ੍ਚਮੋ। ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਧਰੇ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਾਨਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵੋਹਰਤਿ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ । ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਵਿਨੀਤਾਨਨ੍ਤਰੇਨ ਚ।
ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਛੇਦਨਾ ਚੇਵ, ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਚ ਪਞ੍ਚਯਾ॥

ਨ ਉਪੇਤਿ ਉਪੇਤਿ ਚ, ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੁਸਙ੍ਕਿਤੇਲਞ੍ਚ।
ਵਸਂ ਬਜਸਨਾ ਸਮ੍ਪਦਾ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਚ॥

ਸੋਸਾਨਿਕਂ ਖਾਯਿਤਞ੍ਚ, ਥੇਯ੍ਯਂ ਚੋਰੋ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿ, ਕਾਯਤੋ ਕਾਯਵਾਚਤੋ॥

ਦੇਸਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਤਿਕਥਿਨੇਨ ਚ।
ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਯਾਵਤਤਿਯਂ, ਪਾਰਾਜਿਥੁਲ੍ਲਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ, ਅਪੁਞ੍ਞਦੁਵਿਨੋਦਯਾ।
ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਅਪਰੇ ਚ, ਭਾਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਚ॥

ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਤ੍ਥੁ ਞਤ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾ ਉਭਯਾਨਿ ਚ।
ਲਹੁਕਟ੍ਠਮਕਾ ਏਤੇ, ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾ ਵਿਜਾਨਥ॥

ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਞ੍ਚ, ਪਂਸੁਰੁਕ੍ਖਸੁਸਾਨਿਕਾ।
ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਚੀਵਰਞ੍ਚ, ਸਪਦਾਨੋ ਨਿਸਜ੍ਜਿਕੋ॥

ਸਨ੍ਥਤਿ ਖਲੁ ਪਚ੍ਛਾਪਿ, ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਮੇਵ ਚ।
ਉਪੋਸਥਂ ਪਵਾਰਣਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਪਿ ਚ॥

ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਪਦਾ ਏਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮ੍ਪਿ ਤੇ ਤਥਾ।
ਅਪਾਸਾਦਿਕਪਾਸਾਦਿ, ਤਥੇਵ ਅਪਰੇ ਦੁਵੇ॥

ਕੁਲੂਪਕੇ ਅਤਿਵੇਲਂ, ਬੀਜਂ ਸਮਣਕਪ੍ਪਿ ਚ।
ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਅਪਰੇ ਚੇਵ, ਵਿਨਯਾਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਚ।
ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਚ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਸੁਦ੍ਧਿਪਞ੍ਚਕਾਤਿ॥

੬. ਛਕ੍ਕਵਾਰੋ

੩੨੬. [ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੪] ਛ ਅਗਾਰਵਾ। ਛ ਗਾਰਵਾ। ਛ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਛ ਸਾਮੀਚਿਯੋ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਛਚ੍ਛੇਦਨਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਛਾਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਧਰੇ। ਛ ਪਰਮਾਨਿ। ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ । ਛ ਰਜਨਾਨਿ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਕਾਯਤੋ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਛ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਛ ਵਿਵਾਦਮੂਲਾਨਿ। ਛ ਅਨੁਵਾਦਮੂਲਾਨਿ। ਛ ਸਾਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੀਘਸੋ। ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ, ਤਿਰਿਯਂ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ। ਛ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ ਆਚਰਿਯਮ੍ਹਾ। ਛ ਨਹਾਨੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ – ਵਿਪ੍ਪਕਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਕਤਚੀਵਰਂ ਸਮਾਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ।

[ਮਹਾਵ॰ ੮੫ ਆਦਯੋ] ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ; ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ; ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ; ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ;

ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਂ ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ; ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਹਿਰਿਮਾ ਹੋਤਿ, ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹੋਤਿ , ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ ਹੋਤਿ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਨ ਅਧਿਸੀਲੇ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇ ਆਚਾਰਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਤਿਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਞਵਾ ਹੋਤਿ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਂ ਵਾ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਵਾ, ਅਨਭਿਰਤਂ ਵੂਪਕਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਤੁਂ ਵਾ [ਅਨਭਿਰਤਿਂ (ਕ॰)], ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ [ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ ਵਾ ਵਿਨੋਦਾਪੇਤੁਂ ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰) ਮਹਾਵ॰ ੮੫], ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਂ ਵਾ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ, ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਯਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਭਿਵਿਨਯੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਵੇਚੇਤੁਂ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਛਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ, ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੋ ਵਾ।

ਛ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ, ਛ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨੀਤਿ।

ਛਕ੍ਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਗਾਰਵਾ ਗਾਰਵਾ ਚ, ਵਿਨੀਤਾ ਸਾਮੀਚਿਪਿ ਚ।
ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਛੇਦਨਾ ਚੇਵ, ਆਕਾਰਾਨਿਸਂਸੇਨ ਚ॥

ਪਰਮਾਨਿ ਚ ਛਾਰਤ੍ਤਂ, ਚੀਵਰਂ ਰਜਨਾਨਿ ਚ।
ਕਾਯਤੋ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚਾਪਿ, ਵਾਚਤੋ ਚਿਤ੍ਤਤੋਪਿ ਚ॥

ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ, ਕਮ੍ਮਵਿਵਾਦਮੇਵ ਚ।
ਅਨੁਵਾਦਾ ਦੀਘਸੋ ਚ, ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਚ॥

ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿ ਆਦਾਯ, ਸਮਾਦਾਯ ਤਥੇਵ ਚ।

ਅਸੇਕ੍ਖੇ ਸਮਾਦਪੇਤਾ, ਸਦ੍ਧੋ ਅਧਿਸੀਲੇਨ ਚ।

ਗਿਲਾਨਾਭਿਸਮਾਚਾਰੀ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਮ੍ਮਧਮ੍ਮਿਕਾਤਿ॥

੭. ਸਤ੍ਤਕਵਾਰੋ

੩੨੭. ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਯੋ । ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਸਤ੍ਤ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਸਾਮੀਚਿਯੋ। ਸਤ੍ਤ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ। ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤੁੰ। ਸਤ੍ਤਾਨਿਸੰਸਾ ਵਿਨਯਧਰੇ। ਸਤ੍ਤ ਪਰਮਾਨਿ । ਸਤ੍ਤਮੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ। ਸਤ੍ਤ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਆਮਕਧਞ੍ਞਾਨਿ। ਤਿਰਿਯਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਤਰਾ। ਗਣਭੋਜਨੇ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਕਤਚੀਵਰਂ ਸਮਾਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ [ਪਟਿਕਾਤਬ੍ਬਾ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ) ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਚ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਾਦਿਕਥਾ ਚ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ]। ਸਤ੍ਤ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੭੫] ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਨਯਧਰੋ ਹੋਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਜ੍ਜੇਸੁ ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਨਯਧਰੋ ਹੋਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਯੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਾ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਾਤਾ [ਧਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਨਯਧਰੋ ਹੋਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਨਯਧਰੋ ਹੋਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ – ''ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ

ਏੵੰਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸੰੵੇਦੀ ਏੵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏੵੰਨਾਮੋ ਏੵੰਗੋਤ੍ਤੋ ਏੵੰੵਣ੍ਣੋ ਏੵਮਾਹਾਰੋ ਏੵੰਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸੰੵੇਦੀ ਏੵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕੵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿੵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ; ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ੵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ [ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸ੍ਸਕੇਨ (ਕ॰)] ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚੵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁੵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ, ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘‘ਇਮੇ ੵਤ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ੵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪੵਾਦਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ੵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਇਮੇ ੵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ੵਚੀਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਨੁਪੵਾਦਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਇਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ੵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚੵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁੵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ; ਆਸੵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸੵਂ ਚੇਤੋੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇੵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ੵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ੵਿਹਰਤਿ।

ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੵਿਨਯਧਰੋ ਸੋਭਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਲੵਾ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖੵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸੵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸੵਂ ਚੇਤੋੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇੵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ੵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ੵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੵਿਨਯਧਰੋ। ਸੋਭਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿੵਿਦ੍ਧੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖੵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸੵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸੵਂ ਚੇਤੋੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇੵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ੵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ੵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੵਿਨਯਧਰੋ ਸੋਭਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ੵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ੵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁੵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪੵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁੵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬਜਞ੍ਜਨਸੋ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖੵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ ਹੋਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ, ਆਸੵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸੵਂ ਚੇਤੋੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇੵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ੵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ੵਿਹਰਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੵਿਨਯਧਰੋ ਸੋਭਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ; ਅਨੇਕੵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿੵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ੵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕੵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿੵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ੵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚੵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁੵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ੵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚੵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁੵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ; ਆਸੵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸੵਂ ਚੇਤੋੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾੵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇੵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ੵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ੵਿਹਰਤਿ।

[ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੩੦] ਸਤ੍ਤ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ – ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਅਹਿਰਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਸੀਤੋ ਹੋਤਿ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਹੋਤਿ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿ।

[ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੩੦] ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ – ਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਹਿਰਿਮਾ ਹੋਤਿ, ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਞਵਾ ਹੋਤੀਤਿ।

ਸਤ੍ਤਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਵਿਨੀਤਾ ਸਾਮੀਚਿਪਿ ਚ।
ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਚ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਸਤ੍ਤਾਹਂ॥

ਆਨਿਸਂਸਾ ਪਰਮਾਨਿ, ਅਰੁਣਸਮਥੇਨ ਚ।
ਕਮ੍ਮਾ ਆਮਕਧਞ੍ਞਾ ਚ, ਤਿਰਿਯਂ ਗਣਭੋਜਨੇ॥

ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮਂ ਆਦਾਯ, ਸਮਾਦਾਯ ਤਥੇਵ ਚ।
ਨ ਹੋਤਿ ਹੋਤਿ ਹੋਤਿ ਚ, ਅਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਚ॥

ਚਤੁਰੋ ਵਿਨਯਧਰਾ, ਚਤੁਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਸੋਭਨੇ।
ਸਤ੍ਤ ਚੇਵ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ, ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾਤਿ॥

੮. ਅਟ੍ਠਕਵਾਰੋ

੩੨੮. ਅਟ੍ਠਾਨਿਸਂਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੇਨ ਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਟ੍ਠਾਨਿਸਂਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੇਨ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਟ੍ਠ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ। ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹਿ ਕੁਲਾਨਿ ਦੂਸੇਤਿ। ਅਟ੍ਠ ਮਾਤਿਕਾ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ। ਅਟ੍ਠ ਮਾਤਿਕਾ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਉਬ੍ਭਾਰਾਯ। ਅਟ੍ਠ ਪਾਨਾਨਿ। [ਚੂਲਵ॰ ੩੪੮; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੭] ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਭਿਭੂਤੋ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ । ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ। ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮਾ। ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ। ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ । ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਟ੍ਠ ਦੂਤੇਯ੍ਯਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਟ੍ਠ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤ੍ਤਾਨਿ। ਅਟ੍ਠ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ। ਅਟ੍ਠ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ। ਅਟ੍ਠ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਾ। ਅਟ੍ਠ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਾ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਅਟ੍ਠ ਪਾਰਾਜਿਕਾ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿਯਾ ਦੇਸਿਤਾਪਿ ਅਦੇਸਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ। ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਆਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਅਟ੍ਠ ਵਰਾਨਿ ਯਾਚਤਿ। ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ [ਸਮ੍ਮਨਿਤਬ੍ਬੋ (ਕ॰)]। ਅਟ੍ਠਾਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਧਰੇ। ਅਟ੍ਠ ਪਰਮਾਨਿ। ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਕਮ੍ਮਕਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਟ੍ਠ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨੀਤਿ।

ਅਟ੍ਠਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

न सो भिक्खु परेसम्पि, यावततियदूसना।
मातिका कथिनुब्भारा, पाना अभिभूतेन च॥

लोकधम्मा गरुधम्मा, पाटिदेसनीया मुसा।
उपोसथा च दूतङ्गा, तित्थिया समुद्देपि च॥

अब्भुता अनतिरित्तं, अतिरित्तं निस्सग्गियं।
पाराजिकट्ठमं वत्थु, अदेसितूपसम्पदा॥

पच्चुट्ठानासनञ्चेव, वरं ओवादकेन च।
आनिसंसा परमानि, अट्ठधम्मेसु वत्तुना।
अधम्मिका धम्मिका च, अट्ठका सुप्पकासिताति॥

९. नवकवारो

३२९. नव आघातवत्थूनि। नव आघातपटिविनया। नव विनीतवत्थूनि। नव पठमापत्तिका। नवहि सङ्घो भिज्जति। नव पणीतभोजनानि । नवमंसेहि दुक्कटं। नव पातिमोक्खुद्देसा। नव परमानि। नव तण्हामूलका धम्मा। नव विधमाना। नव चीवरानि अधिट्ठातब्बानि। नव चीवरानि न विकप्पेतब्बानि। दीघसो नव विदत्थियो सुगतविदत्थिया। नव अधम्मिकानि दानानि। नव अधम्मिका पटिग्गहा। नव अधम्मिका परिभोगा – तीणि धम्मिकानि दानानि, तयो धम्मिका पटिग्गहा, तयो धम्मिका परिभोगा। नव अधम्मिका सञ्ञत्तियो [पञ्ञत्तियो (सब्बत्थ) अट्ठकथा च समथक्खन्धके कण्हपक्खनवकञ्च ओलोकेतब्बं]। नव धम्मिका सञ्ञत्तियो। अधम्मकम्मे द्वे नवकानि। धम्मकम्मे द्वे नवकानि। नव अधम्मिकानि पातिमोक्खट्ठपनानि। नव धम्मिकानि पातिमोक्खट्ठपनानीति।

नवकं निट्ठितं।

तस्सुद्दानं –

आघातवत्थुविनया, विनीता पठमेन च।
भिज्जति च पणीतञ्च, मंसुद्देसपरमानि च॥

तण्हा माना अधिट्ठाना, विकप्पे च विदत्थियो।
दाना पटिग्गहा भोगा, तिविधा पुन धम्मिका॥

अधम्मधम्मसञ्ञत्ति, दुवे द्वे नवकानि च।
पातिमोक्खट्ठपनानि, अधम्मधम्मिकानि चाति॥

१०. दसकवारो

३३०. दस आघातवत्थूनि। दस आघातपटिविनया। दस विनीतवत्थूनि। दसवत्थुका मिच्छादिट्ठि। दसवत्थुका सम्मादिट्ठि। दस अन्तग्गाहिका दिट्ठि। दस मिच्छत्ता। दस सम्मत्ता। दस अकुसलकम्मपथा। दस कुसलकम्मपथा। दस

ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ। ਦਸ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ। ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਦਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ।

ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ , ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍੧ਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍੧ਾ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਦਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍੧ਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍੧ਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਦਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਜਾਨਾਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਧਿਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਦਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ੧ਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ [ਉਦ੍ਦਾਨਂ (ਕ॰)] ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ , ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ੧ਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਦਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਜਾਨਾਤਿ, ੧ਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ੧ਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਕਾਲਞ੍ਞੂ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾ੧ਸੇਸਾਨ੧ਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ ਨ ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ ਨ ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ।

ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਲਞ੍ਞੂ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾ੧ਸੇਸਾਨ੧ਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ।

ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ੧ਿਨਯਧਰੋ ਬਾਲੋ ਤ੍੧ੇ੧ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾ੧ਸੇਸਾਨ੧ਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ੧ਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਨ ਸ੍੧ਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨ ਸੁ੧ਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਨ ਸੁਪ੍ਪ੧ਤ੍ਤੀਨਿ ਨ ਸੁ੧ਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ , ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾ੧ਸੇਸਾਨ੧ਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣੇ ਚ ਨ ੧ਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ।

ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ – ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ, ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣੇ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੩] ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਸ ਆਦੀਨਵਾ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਪ੍ਪਵੇਸਨੇ। ਦਸ ਦਾਨਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਦਸ ਰਤਨਾਨਿ। ਦਸਵਗ੍ਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ। ਦਸਵਗ੍ਗੇਨ ਗਣੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਦਸ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨਿ। ਦਸ ਚੀਵਰਧਾਰਣਾ [ਚੀਵਰਧਾਰਣਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ । ਦਸ ਸੁਕ੍ਕਾਨਿ। ਦਸ ਇਤ੍ਥਿਯੋ। ਦਸ ਭਰਿਯਾਯੋ। ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਦਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਦਸ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ। ਦਸ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ। ਦਸ ਵਰਾਨਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਦਸ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਦਸ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ। ਦਸਾਨਿਸਂਸਾ ਯਾਗੁਯਾ। ਦਸ ਮਂਸਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਦਸ ਪਰਮਾਨਿ। ਦਸਵਸ੍ਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਬਲੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਦਸਵਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਬਲਾਯ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਾਮਣੇਰੀ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਦਸਵਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਬਲਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮ੍ਮੁਤਿ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਦਸਵਸ੍ਸਾਯ ਗਿਹਿਗਤਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਦਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਘਾਤਂ ਵਿਨਯਂ ਵਤ੍ਥੁ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਸਮ੍ਮਾ ਚ ਅਨ੍ਤਗਾ।
ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾ ਚੇਵ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਾ, ਅਕੁਸਲਾ ਕੁਸਲਾਪਿ ਚ॥

ਸਲਾਕਾ ਅਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਸਾਮਣੇਰਾ ਚ ਨਾਸਨਾ।
ਭਾਸਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ, ਞਤ੍ਤਿਲਹੁਕਮੇਵ ਚ॥

ਲਹੁਕਾ ਗਰੁਕਾ ਏਤੇ, ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾ ਵਿਜਾਨਥ।
ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ, ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ॥

ਰਤਨਂ ਦਸਵਗ੍ਗੋ ਚ, ਤਥੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।
ਪਂਸੁਕੂਲਧਾਰਣਾ ਚ, ਦਸਾਹਸੁਕ੍ਕਇਤ੍ਥਿਯੋ॥

ਭਰਿਯਾ ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਅਵਨ੍ਦਿਯਕ੍ਕੋਸੇਨ ਚ।
ਪੇਸੁਞ੍ਞਞ੍ਚੇਵ ਸੇਨਾਨਿ, ਵਰਾਨਿ ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ॥

ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਯਾਗੁਮਂਸਾ ਚ, ਪਰਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ।
ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾ ਗਿਹਿਗਤਾ, ਦਸਕਾ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ॥

੧੧. ਏਕਾਦਸਕਵਾਰੋ

੩੩੧. ਏਕਾਦ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਾਦਸ ਪਾਦੁਕਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਪਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ। ਏਕਾਦਸ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਏਕਾਦਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਾਦਸ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਕਾਦਸ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਏਕਾਦਸ ਗਣ੍ਠਿਕਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਵਿਧਾ [ਵੀਥਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਪਥਵੀ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਪਥਵੀ ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ। ਏਕਾਦਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਏਕਾਦਸ ਪਰਮਾਨਿ। ਏਕਾਦਸ ਵਰਾਨਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਏਕਾਦਸ ਸੀਮਾਦੋਸਾ। ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਏਕਾਦਸਾਦੀਨਵਾ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ। [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੧.੧੫; ਮਿ॰ ਪ॰ ੪.੪.੬] ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਸੇਵਿਤਾਯ ਭਾਵਿਤਾਯ ਬਹੁਲੀਕਤਾਯ ਯਾਨੀਕਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਚਿਤਾਯ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯ ਏਕਾਦਸਾਨਿਸਂਸਾ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ । ਸੁਖਂ ਸੁਪਤਿ, ਸੁਖਂ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਪਾਪਕਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿ ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਕਮਤਿ, ਤੁਵਟ੍ਟਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਤਿ, ਅਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ, ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗੋ ਹੋਤਿ – ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਸੇਵਿਤਾਯ ਭਾਵਿਤਾਯ ਬਹੁਲੀਕਤਾਯ ਯਾਨੀਕਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਚਿਤਾਯ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯ ਇਮੇ ਏਕਾਦਸਾਨਿਸਂਸਾ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾਤਿ।

ਏਕਾਦਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਨਾਸੇਤਬ੍ਬਾ ਪਾਦੁਕਾ ਚ, ਪਤ੍ਤਾ ਚ ਚੀਵਰਾਨਿ ਚ।
ਤਤਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ ਚ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨਾ॥

ਅਰੁਣਾ ਗਣ੍ਠਿਕਾ ਵਿਧਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਂ।
ਨਿਸ੍ਸਯਾਵਨ੍ਦਿਯਾ ਚੇਵ, ਪਰਮਾਨਿ ਵਰਾਨਿ ਚ।
ਸੀਮਾਦੋਸਾ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸਾ, ਮੇਤ੍ਤਾਯੇਕਾਦਸਾ ਕਤਾਤਿ॥

ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਏਕਕਾ ਚ ਦੁਕਾ ਚੇਵ, ਤਿਕਾ ਚ ਚਤੁਪਞ੍ਚਕਾ।
ਛਸਤ੍ਤਟ੍ਠਨਵਕਾ ਚ, ਦਸ ਏਕਾਦਸਾਨਿ ਚ॥

ਹਿਤਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ, ਞਾਤਧਮ੍ਮੇਨ ਤਾਦਿਨਾ।
ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਾ ਵਿਮਲਾ, ਮਹਾਵੀਰੇਨ ਦੇਸਿਤਾਤਿ॥

ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਨਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਉਪੋਸਥਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ

ਆਦਿਮਜ੍ਝਨ੍ਤਪੁਚ੍ਛਨਂ

੩੩੨. ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਯ...ਪੇ॰... ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਬ੍ਭਾਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਜੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਸਨ੍ਥਤਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਸਾਟਿਯਗ੍ਗਾਹਾਪਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾਪਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਦਣ੍ਡਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਦਣ੍ਡਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ?

ਆਦਿਮਜ੍ਝਨ੍ਤਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ

੩੩੩. ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਆਦਿ, ਕਿਰਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਆਦਿ, ਕਿਰਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਯ...ਪੇ॰... ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਬ੍ਭਾਨਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਅਬ੍ਭਾਨਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤੁਨਾ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤੁਨਾ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ , ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ...ਪੇ॰... ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਸਨ੍ਥਤਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਸਾਟਿਯਗ੍ਗਾਹਾਪਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾਪਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਦਣ੍ਡਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਦਣ੍ਡਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ? ਦਣ੍ਡਸਿਕ੍ਕਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚ ਆਦਿ, ਞਤ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਉਪੋਸਥਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਤ੍ਥਵਸਪਕਰਣਂ

੩੩੪. [ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੩੪; ਪਰਿ॰ ੨੨] ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ – ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।

ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ। ਯਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ। ਯਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ। ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਯਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ। ਯਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ। ਯਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ। ਯਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।

ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।

ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ । ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ

ਪਸਾਦਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ।

ਯਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ... ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ... ਯਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ... ਯਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ... ਯਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ... ਯਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ... ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ। ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾਤਿ।

ਅਟ੍ਠਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਵਸੇ ਪਕਰਣੇਤਿ॥

ਅਟ੍ਠਵਸਪਕਰਣਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਠਮਂ ਅਟ੍ਠਪੁਚ੍ਛਾਯਂ, ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਪੁਨਟ੍ਠ ਚ।
ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੋਲ਼ਸ ਏਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਸੋਲ਼ਸ॥

ਪੇਯ੍ਯਾਲਅਨ੍ਤਰਾ ਭੇਦਾ, ਏਕੁਤ੍ਤਰਿਕਮੇਵ ਚ।
ਪਵਾਰਣਟ੍ਠਵਸਿਕਾ, ਮਹਾਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ॥

ਅਟ੍ਠਵਸਪਕਰਣਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

੧. ਸਤ੍ਤਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ

੩੩੫.ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਅਞ੍ਜਲਿਂ।
ਆਸੀਸਮਾਨਰੂਪੋਵ [ਆਸਿਂਸਮਾਨਰੂਪੋਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਕਿਸ੍ਸ ਤ੍ਵਂ ਇਧ ਮਾਗਤੋ॥

ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਿਨਯੇਸੁ ਯੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ।
ਕਤਿ ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।
ਕਤਿਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ॥

ਭਦ੍ਦਕੋ ਤੇ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗੋ, ਯੋਨਿਸੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਸਿ।
ਤਗ੍ਘ ਤੇ ਅਹਮਕ੍ਖਿਸ੍ਸਂ, ਯਥਾਸਿ ਕੁਸਲੋ ਤਥਾ॥

ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਿਨਯੇਸੁ ਯੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ।
ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਸਤਾਨਿ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ।
ਸਤ੍ਤਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ॥

ਕਤਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।
ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਬ੍ਯਾਕਰ ਨਂ [ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰ (ਕ॰)]।
ਤਂ ਵਚਨਪਥਂ [ਤਵ ਵਚਨਪਥਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਸਾਮਯਿਤ੍ਵਾ।
ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਮ ਹਿਤਾਯ ਨੋ ਸਿਯਾ॥

ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਰਾਜਗਹੇ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਚ ਆਲ਼ਵਿਯਂ।
ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਞ੍ਚ ਸਕ੍ਕੇਸੁ, ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਚੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ॥

ਕਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਕਤਿ ਰਾਜਗਹੇ ਕਤਾ।
ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਤਿ ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਕਤਾ॥

ਕਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਕਤਿ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।
ਕਤਿ ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤਂ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ॥

ਦਸ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਏਕਵੀਸ ਰਾਜਗਹੇ ਕਤਾ।
ਛਊਨ ਤੀਣਿਸਤਾਨਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਤਾ॥

ਛ ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਕਤਾ।
ਅਟ੍ਠ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਯੋ ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ॥

ਯੇ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ [ਯਥਾਕਥਂ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ)]।
ਮੇਥੁਨਵਿਗ੍ਗਹੁਤ੍ਤਰਿ, ਅਤਿਰੇਕਞ੍ਚ ਕਾਲ਼ਕਂ॥

ਭੂਤਂ ਪਰਮ੍ਪਰਭਤ੍ਤਂ, ਦਨ੍ਤਪੋਨੇਨ [ਦਨ੍ਤਪੋਣੇਨ (ਕ॰)] ਅਚੇਲਕੋ।
ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸੋ, ਦਸੇਤੇ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਕਤਾ॥

ਯੇ ਰਾਜਗਹੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਰਾਜਗਹੇ, ਦ੍ਵੇ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਚ ਭੇਦਾ॥

ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ ਰੂਪਿਯਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਉਜ੍ਝਾਪਨੇਨ ਚ ਪਾਚਿਤਪਿਣ੍ਡਂ ।
ਗਣਭੋਜਨਂ ਵਿਕਾਲੇ ਚ, ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਨਹਾਨਂ ਊਨਵੀਸਤਿ॥

ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵੋਸਾਸਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਰਾਜਗਹੇ ਕਤਾ।
ਗਿਰਗ੍ਗਚਰਿਯਾ ਤਤ੍ਥੇਵ, ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨ ਏਕਵੀਸਤਿ॥

ਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸ॥

ਅਨਿਯਤਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿ।
ਛਪਞ੍ਞਾਸਸਤਞ੍ਚੇਵ, ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ॥

ਦਸਯੇਵ ਚ ਗਾਰਯ੍ਹਾ, ਦ੍ਵੇਸਤ੍ਤਤਿ ਚ ਸੇਖਿਯਾ।
ਛਊਨ ਤੀਣਿਸਤਾਨਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਤਾ॥

ਯੇ ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਕੁਟਿਕੋਸਿਯਸੇਯ੍ਯਾ ਚ, ਖਣਨੇ ਗਚ੍ਛ ਦੇਵਤੇ।
ਸਪ੍ਪਾਣਕਞ੍ਚ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਛ ਏਤੇ ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਕਤਾ॥

ਯੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਮਹਾਵਿਹਾਰੋ ਦੋਵਚਸ੍ਸਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸੁਰਾਯ ਚ।
ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਸਹਧਮ੍ਮੋ, ਪਯੋਪਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਮਂ॥

ਯੇ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਓਵਾਦੋ ਚੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ॥

ਸੂਚਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਚੇਵ, ਅਟ੍ਠੇਤੇ [ਛ ਏਤੇ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ)] ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ।
ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਓਵਾਦੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ॥

ਯੇ ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਸਮਾਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਿਸੇਨ ਸਸਿਤ੍ਥਕਂ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ।
ਸਤ੍ਤ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਖੁਦ੍ਦਕਾ॥

ਦ੍ਵੇ ਗਾਰਯ੍ਹਾ ਤਯੋ ਸੇਕ੍ਖਾ, ਛਪ੍ਪਞ੍ਞਾਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ।
ਛਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਛਊਨ ਤੀਣਿਸਤਾਨਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਤਾ।
ਕਾਰੁਣਿਕੇਨ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਗੋਤਮੇਨ ਯਸਸ੍ਸਿਨਾ॥

੨. ਚਤੁਵਿਪਤ੍ਤਿ

੩੩੬.ਯੰ ਤੰ [ਯਂ ਯਂ (ਕ॰)] ਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹ ਅਕਿਤ੍ਤਯਿ ਨੋ।
ਤੰ ਤੰ ਬ੍ਯਾਕਤੰ ਅਨਞ੍ਞਥਾ।
ਅਞ੍ਞੰ ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹਿ।
ਗਰੁਕ ਲਹੁਕਞ੍ਚਾਪਿ ਸਾਵਸੇਸੰ।
ਅਨਵਸੇਸੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਞ੍ਚ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ।
ਯੇ ਚ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ॥

ਸਾਧਾਰਣੰ ਅਸਾਧਾਰਣੰ।
ਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋ ਚ [ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ।
ਹਨ੍ਦ ਵਾਕ੍ਯੰ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਏਕਤਿੰਸਾ ਯੇ ਗਰੁਕਾ, ਅਟ੍ਠੇਤ੍ਥ ਅਨਵਸੇਸਾ।
ਯੇ ਗਰੁਕਾ ਤੇ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ, ਯੇ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਸਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ।
ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ''ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੰ ਯੋ ਚਾਯੰ, ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।
ਅਯੰ ਸਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮਤਾ॥

ਵਿਪਰੀਤਦਿਟ੍ਠਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ।
ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾ ਮੋਹਪਾਰੁਤਾ।
ਅਯੰ ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਮਤਾ॥

ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਭੂਤੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੰ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ – ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਸੂਪਂ ਵਾ ਓਦਨਂ ਵਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ ਸਾ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾ।

ਏਕਾਦਸ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ, ਅਟ੍ਠ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ।
ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀ ਚ, ਇਮੇ ਤੇ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ॥

੩. ਛੇਦਨਕਾਦਿ

੩੩੭. ਕਤਿ ਛੇਦਨਕਾਨਿ? ਕਤਿ ਭੇਦਨਕਾਨਿ? ਕਤਿ ਉਦ੍ਦਾਲਨਕਾਨਿ? ਕਤਿ ਅਨਞ੍ਞਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ? ਕਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ? ਕਤਿ ਸਾਮੀਚਿਯੋ? ਕਤਿ ਪਰਮਾਨਿ?

ਕਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਛ ਛੇਦਨਕਾਨਿ। ਏਕਂ ਭੇਦਨਕਂ। ਏਕਂ ਉਦ੍ਦਾਲਨਕਂ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਞ੍ਞਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ। ਸਤ੍ਤ ਸਾਮੀਚਿਯੋ। ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਰਮਾਨਿ।

ਸੋਦਸ [ਸੋਲ਼ਸ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰) ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ] ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

੪. ਅਸਾਧਾਰਣਾਦਿ

੩੩੮.ਵੀਸਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ।
ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ॥

ਛਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਸਤਂ ਤਿਂਸਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ॥

ਸਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿ ਛਚ੍ਚੇਵ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਸਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ॥

ਵੀਸਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ।
ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤੇਰਸ।
ਅਨਿਯਤਾ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ॥

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਤਿਂਸੇਵ, ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ, ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ॥

ਵੀਸਂ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਚਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ॥

ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ, ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਰਸ।
ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਤਿਂਸੇਵ, ਸਤਂ ਸਟ੍ਠਿ ਛ ਚੇਵ ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ॥

ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ, ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ।
ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ।
ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੇਸੁ॥

ਛਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ॥

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠ।
ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਤੇਹਿ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵੀਸਤਿ॥

ਦ੍ਵੇਵੀਸਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾ, ਚਤੁਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ।
ਛਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਚਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ॥

ਸਤਂ ਤਿਂਸਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਮ੍ਹਾ ਦਸ ਨਿਸ੍ਸਰੇ।
ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਛਨ੍ਨਵੁਤਿ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾ।
ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ॥

ਸਤਂ ਤਿਂਸਾ ਚਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਸਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿ ਛਚ੍ਚੇਵ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸ।
ਅਨਿਯਤਾ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿ।
ਸਤਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸਾ ਚੇਵ, ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਪਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ॥

ਸਤੰ ਸਤ੍ਤਤਿ ਛਚ੍ਚੇਵਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਸਤੰ ਸਤ੍ਤਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ।
ਤੇ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥੰ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ।
ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ, ਸਮਸਤ੍ਤਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾ।
ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾਨਿ॥

ਸਤੰ ਸਤ੍ਤਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਿਮੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ।
ਅਟ੍ਠੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਯੇ ਦੁਰਾਸਦਾ, ਤਾਲਵਤ੍ਥੁਸਮੂਪਮਾ॥

ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਪੁਥੁਸਿਲਾ, ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਵ ਸੋ ਨਰੋ।
ਤਾਲੋਵ ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਅਵਿਰੁਲ੍ਹੀ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤੇ॥

ਤੇਵੀਸਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ।
ਦ੍ਵੇ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ।
ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿਸਤੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ॥

ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ, ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।
ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ॥

ਦ੍ਵੇ ਉਪੋਸਥਾ ਦ੍ਵੇ ਪਵਾਰਣਾ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਿਨੇਨ ਦੇਸਿਤਾ।
ਪਞ੍ਚੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸਾ ਚਤੁਰੋ ਭਵਨ੍ਤਿ।
ਅਨਞ੍ਞਥਾ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਚ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ॥

ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।
ਦ੍ਵੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਤੀਹਿ ਕਿਚ੍ਚੰ ਏਕੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ॥

੫. ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿ

੩੩੯.'ਪਾਰਾਜਿਕ'ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥੰ।
ਚੁਤੋ ਪਰਦ੍ਧੋ ਭਟ੍ਠੋ ਚ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਹਿ ਨਿਰਙ੍ਕਤੋ।
ਸੰਵਾਸੋਪਿ ਤਹਿਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਤੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

'ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ'ਤਿ ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥੰ।
ਸਙ੍ਘੋਵ ਦੇਤਿ ਪਰਿਵਾਸੰ, ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਤਿ।
ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਦੇਤਿ ਅਬ੍ਭੇਤਿ, ਤੇਨੇਤੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਅਨਿਯਤੋ’ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਅਨਿਯਤੋ ਨ ਨਿਯਤੋ, ਅਨੇਕਂਸਿਕਤਂ ਪਦਂ।
ਤਿਣ੍ਣਮਞ੍ਞਤਰਂ ਠਾਨਂ, ‘ਅਨਿਯਤੋ’ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਏਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਯੋ ਦੇਸੇਤਿ, ਯੋ ਚ ਤਂ ਪਟਿਗਣ੍ਹਤਿ।
ਅਚ੍ਚਯੋ ਤੇਨ ਸਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਚ ਏਕਤੋ।
ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨ ਦੇਸੇਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਪਾਤੇਤਿ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ।
ਚਿਤ੍ਤਸਂਮੋਹਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਾਤਕੋ ਸਨ੍ਤੋ, ਕਿਚ੍ਛਾ ਲਦ੍ਧਾਯ ਭੋਜਨਂ।
ਸਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ‘ਗਾਰਯ੍ਹ’ਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਨਿਮਨ੍ਤਨਾਸੁ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਯ, ਵੋਸਾਸਤਿ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ।
ਅਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਹਿਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਗਾਰਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਸਦ੍ਧਾਚਿਤ੍ਤਂ ਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਪ੍ਪਭੋਗਂ ਅਨਾਲ਼ਿਯਂ [ਅਨਾਲ਼੍ਹਿਯਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]।
ਅਗਿਲਾਨੋ ਤਹਿਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਗਾਰਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਯੋ ਚੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ, ਸਾਸਙ੍ਕੇ ਸਭਯਾਨਕੇ।
ਅਵਿਦਿਤਂ ਤਹਿਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਗਾਰਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਸਨ੍ਤਾ, ਯਂ ਪਰੇਸਂ ਮਮਾਯਿਤਂ।
ਸਪ੍ਪਿ ਤੇਲਂ ਮਧੁਂ ਫਾਣਿਤਂ, ਮਚ੍ਛਮਂਸਂ ਅਥੋ ਖੀਰਂ।
ਦਧਿਂ ਸਯਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਗਾਰਯ੍ਹਪਤ੍ਤਾ ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ॥

‘ਦੁਕ੍ਕਟ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਵਿਰਦ੍ਧਞ੍ਚ, ਖਲਿਤਂ ਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਰੇ ਪਾਪਂ, ਆਵਿ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਰਹੋ।
‘ਦੁਕ੍ਕਟ’ਨ੍ਤਿ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਦੁਰਾਭਟ੍ਠਂ, ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਞ੍ਚ ਯਂ ਪਦਂ।
ਯਞ੍ਚ ਵਿਞ੍ਞੂ ਗਰਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

‘ਸੇਖਿਯ’ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
ਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ, ਉਜੁਮਗ੍ਗਾਨੁਸਾਰਿਨੋ॥

ਆਦਿ ਚੇਤਂ ਚਰਣਞ੍ਚ, ਮੁਖਂ ਸਞ੍ਞਮਸਂਵਰੋ।
ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਤਾਦਿਸੀ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

[ਉਦਾ॰ ੪੫ ਉਦਾਨੇਪਿ] ਛਨ੍ਨਮਤਿਵਸ੍ਸਤਿ , ਵਿਵਟਂ ਨਾਤਿਵਸ੍ਸਤਿ।
ਤਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਨਂ ਵਿਵਰੇਥ, ਏਵਂ ਤਂ ਨਾਤਿਵਸ੍ਸਤਿ॥

ਗਤਿ ਮਿਗਾਨਂ ਪਵਨਂ, ਆਕਾਸੋ ਪਕ੍ਖਿਨਂ ਗਤਿ।
ਵਿਭਵੋ ਗਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਰਹਤੋ ਗਤੀਤਿ॥

ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਸਤ੍ਤਨਗਰੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚਤੁਰੋਪਿ ਚ।
ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ, ਸਾਧਾਰਣਾ ਅਸਾਧਾਰਣਾ।
ਸਾਸਨਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਇਦਨ੍ਤਿ॥

ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਅਧਿਕਰਣਭੇਦੋ

੧. ਉਕ੍ਕੋਟਨਭੇਦਾਦਿ

੩੪੦. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੨੭੫] ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ – ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ।

ਇਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਾ? ਇਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਦਸ ਉਕ੍ਕੋਟਾ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਉਕ੍ਕੋਟਾ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਕ੍ਕੋਟਾ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਯੋ ਉਕ੍ਕੋਟਾ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਏਕੋ ਉਕ੍ਕੋਟੋ – ਇਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਇਮੇ ਦਸ ਉਕ੍ਕੋਟਾ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਤਯੋ ਸਮਥੇ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਸਮਥੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ।

੩੪੧. ਕਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਾ? ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨੰ ਪਸਵਤਿ? ਕਤਿਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ? ਕਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ?

ਦ੍ਵਾਦਸ ਉਕ੍ਕੋਟਾ। ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨੰ ਪਸਵਤਿ। ਚਤੂਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ?

ਕਤਮੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਉਕ੍ਕੋਟਾ? ਅਕਤੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਅਨਿਹਤੰ, ਦੁਨ੍ਨਿਹਤੰ, ਪੁਨ ਨਿਹਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੰ, ਦੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੰ, ਪੁਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੰ, ਦੁਵੂਪਸਨ੍ਤੰ, ਪੁਨ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ – ਇਮੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਉਕ੍ਕੋਟਾ।

ਕਤਮੇਹਿ ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨੰ ਪਸਵਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਕੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਕੰ ਵੂਪਸਨ੍ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਤੰ ਵੂਪਸਨ੍ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਸਤਿਵਿਨਯੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨੰ ਪਸਵਤਿ।

ਕਤਮੇਹਿ ਚਤੂਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ, ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ।

ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ? ਤਦਹੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨਕੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨਕੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਕਾਰਕੋ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨਕੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਛਨ੍ਦਦਾਯਕੋ ਉਕ੍ਕੋਟੇਤਿ ਉਕ੍ਕੋਟਨਕੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ – ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੨. ਅਧਿਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿ

੩੪੨. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਨਿਦਾਨਂ ਵਿਵਾਦਸਮੁਦਯਂ ਵਿਵਾਦਜਾਤਿਕਂ ਵਿਵਾਦਪਭਵਂ ਵਿਵਾਦਸਮ੍ਭਾਰਂ ਵਿਵਾਦਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਨੁਵਾਦਨਿਦਾਨਂ ਅਨੁਵਾਦਸਮੁਦਯਂ ਅਨੁਵਾਦਜਾਤਿਕਂ ਅਨੁਵਾਦਪਭਵਂ ਅਨੁਵਾਦਸਮ੍ਭਾਰਂ ਅਨੁਵਾਦਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਦਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਦਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿਜਾਤਿਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਪਭਵਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਾਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਂ ਕਿਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਂ ਕਿਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਂ ਕਿਚ੍ਚਯਪਭਵਂ ਕਿਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਂ ਕਿਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯਂ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕਂ, ਹੇਤੁਪਭਵਂ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯਂ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕਂ, ਹੇਤੁਪਭਵਂ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ।

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ?

ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਂ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਂ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਂ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਂ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ।

੩. ਅਧਿਕਰਣਮੂਲਾਦਿ

੩੪੩. ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਮੂਲਾਨਿ, ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਾਨਿ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਮੂਲਾਨਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮੂਲਾਨਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਚੁਦ੍ਦਸ ਮੂਲਾਨਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਛ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਏਕਂ ਮੂਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ – ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਇਮਾਨਿ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਮੂਲਾਨਿ।

ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮੇ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ – ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਇਮੇ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੪. ਅਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿ

੩੪੪. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਨ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਆਮ, ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਓਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਓਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਕਤਿਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ?

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਏਕੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ , ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ; ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੩੪੫. ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਨ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਆਮ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ, ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਅਮੂਲਿਕਾਯ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ ਕਤਮੰ ਅਧਿਕਰਣੰ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਕਤਿਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ?

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ, ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿੰ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣਾਨੰ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਤੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਗਰੁਕਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਏਕਮ੍ਹਿ ਠਾਨੇ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ। ਯਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਹੁਕਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਗਣਮਜ੍ਝੇ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ; ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ , ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੩੪੬. ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਆਮ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਜਾਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ [ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਵੇਮਤਿਕਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ; ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ

ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ; ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ? ਕਤਿਹਿ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਕਤਿਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ?

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਨਵਸੇਸਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ, ਨ ਕਤਮਮ੍ਹਿ ਠਾਨੇ, ਨ ਕਤਮੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਯਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਹੁਕਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ; ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੩੪੭. ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਨ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਆਮ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ; ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ; ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ; ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਕਤਿ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ? ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਹਿ ਅਧਿਕਰਣੇਹਿ ਕਤਿਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਤਿਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ?

ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਿਯਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ – ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ – ਸਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ, ਸਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਛਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਨਵਸੇਸਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਕਤਮੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ, ਨ ਕਤਮਮ੍ਹਿ ਠਾਨੇ, ਨ ਕਤਮੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਯਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਗਰੁਕਾ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਏਕਮ੍ਹਿ ਠਾਨੇ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ; ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ। ਯਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਹੁਕਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕੇਨ ਅਧਿਕਰਣੇਨ – ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇਨ; ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ, ਗਣਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ; ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ, ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ।

੫. ਅਧਿਕਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ

੩੪੮. ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ; ਅਪਿ ਚ, ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੩੧੪] ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ – ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ। ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਨਂ ਕਲਹੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਵਾਦੋ ਨਾਨਾਵਾਦੋ ਅਞ੍ਞਥਾਵਾਦੋ ਵਿਪਚ੍ਚਤਾਯ ਵੋਹਾਰੋ ਮੇਧਕਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਏਵਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ; ਅਪਿ ਚ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ। ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਦਨਾ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾ ਅਨੁਭਣਨਾ ਅਨੁਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਤਾ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਤਾ ਅਨੁਬਲਪ੍ਪਦਾਨਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ, ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਏਵਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ; ਅਪਿ ਚ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੧੫; ਪਰਿ॰ ੩੪੮] ਪਞ੍ਚਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਤ੍ਤਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਨ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ; ਅਪਿ ਚ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? ਯਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ ਕਰਣੀਯਤਾ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਵਿਵਦਮਾਨੋ ਅਨੁਵਦਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਨੁਵਦਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ। ਏਵਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

੬. ਪੁਚ੍ਛਾਵਾਰੋ

੩੪੯. ਯਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ? ਯਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ? ਯਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ? ਯਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ? ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ?

੭. ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਾਰੋ

੩੫੦. ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ – ਯਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ... ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ – ਯਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ, ਯਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ।

੮. ਸਂਸਟ੍ਠਵਾਰੋ

੩੫੧. ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਉਦਾਹੁ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ? ਲਬ੍ਭਾ ਚ ਪਨਿਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ... ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਉਦਾਹੁ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ ? ਲਬ੍ਭਾ ਚ ਪਨਿਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ?

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ, ਨੋ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ; ਨ ਚ ਲਬ੍ਭਾ ਇਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾ, ਨੋ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠਾ; ਨ ਚ ਲਬ੍ਭਾ ਇਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਬ੍ਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ।

੯. ਸਤ੍ਤਸਮਥਨਿਦਾਨਂ

੩੫੨. ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ ਕਿਂਨਿਦਾਨਂ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਂ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਂ, ਕਿਂਪਭਵਂ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ? ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਕਿਂਨਿਦਾਨਾ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਾ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਾ, ਕਿਂਪਭਵਾ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਕਿਂਨਿਦਾਨਾ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਾ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਾ, ਕਿਂਪਭਵਾ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ?

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਨਿਦਾਨਨਿਦਾਨੋ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਦਯੋ, ਨਿਦਾਨਜਾਤਿਕੋ, ਨਿਦਾਨਪਭਵੋ, ਨਿਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਸਤਿਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਨਿਦਾਨਨਿਦਾਨਂ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਦਯਂ, ਨਿਦਾਨਜਾਤਿਕਂ, ਨਿਦਾਨਪਭਵਂ, ਨਿਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਨਿਦਾਨਨਿਦਾਨਾ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਦਯਾ, ਨਿਦਾਨਜਾਤਿਕਾ, ਨਿਦਾਨਪਭਵਾ, ਨਿਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰਾ , ਨਿਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਨਿਦਾਨਨਿਦਾਨੋ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਦਯੋ, ਨਿਦਾਨਜਾਤਿਕੋ, ਨਿਦਾਨਪਭਵੋ, ਨਿਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਨਿਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ।

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ ? ਸਤਿਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ?

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯੋ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕੋ, ਹੇਤੁਪਭਵੋ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ । ਸਤਿਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯਂ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕਂ, ਹੇਤੁਪਭਵਂ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨਾ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯਾ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕਾ, ਹੇਤੁਪਭਵਾ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯੋ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕੋ, ਹੇਤੁਪਭਵੋ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ।

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਸਤਿਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯੋ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕੋ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਸਤਿਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਂ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਂ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਂ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਾ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਾ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯੋ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕੋ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ।

੩੫੩. ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਛਬ੍ਬੀਸ ਮੂਲਾਨਿ, ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਮਾਨਿ ਛਬ੍ਬੀ ਮੂਲਾਨਿ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ। ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਧਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਵਿਨਯਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਮੁਖਤਾ; ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ; ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ; ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ – ਯੋ ਚ ਦੇਸੇਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚ ਦੇਸੇਤਿ; ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ; ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ; ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮੂਲਾਨਿ – ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਧਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਵਿਨਯਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਮੁਖਤਾ – ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਇਮਾਨਿ ਛਬ੍ਬੀਸ ਮੂਲਾਨਿ।

ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਕਤਮੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾ, ਕਰਣਂ, ਉਪਗਮਨਂ, ਅਜ੍ਝੁਪਗਮਨਂ, ਅਧਿਵਾਸਨਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾ। ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ... ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ... ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ... ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾ, ਕਰਣਂ, ਉਪਗਮਨਂ, ਅਜ੍ਝੁਪਗਮਨਂ, ਅਧਿਵਾਸਨਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾ – ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਸਮਥਾਨਂ ਇਮੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੧੦. ਸਤ੍ਤਸਮਥਨਾਨਤ੍ਤਾਦਿ

੩੫੪. ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਉਦਾਹੁ ਏਕਤ੍ਥਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨਂ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਉਦਾਹੁ ਏਕਤ੍ਥਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨਂ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਸਤਿਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਚੇਵ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਚ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯ੍ਯਸਿਕਾਤਿ ਵਾ... ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋਤਿ ਵਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਵਾ – ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਚੇਵ ਨਾਨਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਚ।

੩੫੫. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੨੪] ਵਿਵਾਦੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਵਿਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ, ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਾਦੋ ਚ? ਸਿਯਾ ਵਿਵਾਦੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਵਿਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਾਦੋ ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਵਿਵਾਦੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਾ। ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਨਂ, ਕਲਹੋ, ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਵਿਵਾਦੋ, ਨਾਨਾਵਾਦੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਵਾਦੋ, ਵਿਪਚ੍ਚਤਾਯ ਵੋਹਾਰੋ, ਮੇਧਗਂ – ਅਯਂ ਵਿਵਾਦੋ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਵਿਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਵਦਤਿ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਮਾਤਰਾ ਵਿਵਦਤਿ, ਪਿਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਵਦਤਿ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਪਿਤਰਾ ਵਿਵਦਤਿ, ਭਾਤਾਪਿ ਭਾਤਰਾ ਵਿਵਦਤਿ, ਭਾਤਾਪਿ ਭਗਿਨਿਯਾ ਵਿਵਦਤਿ, ਭਗਿਨੀਪਿ ਭਾਤਰਾ ਵਿਵਦਤਿ, ਸਹਾਯੋਪਿ ਸਹਾਯੇਨ ਵਿਵਦਤਿ – ਅਯਂ ਵਿਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ – ਇਦਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਾਦੋ ਚ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਾਦੋ ਚ।

੩੫੬. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੨੪ ਆਦਯੋ] ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਅਨੁਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਅਨੁਵਾਦੋ, ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਵਾਦੋ ਚ? ਸਿਯਾ ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਅਨੁਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਅਨੁਵਾਦੋ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਵਾਦੋ ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ। ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਵਾਦੋ, ਅਨੁਵਦਨਾ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾ ਅਨੁਭਣਨਾ ਅਨੁਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਤਾ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਤਾ ਅਨੁਬਲਪ੍ਪਦਾਨਂ – ਅਯਂ ਅਨੁਵਾਦੋ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਅਨੁਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਮਾਤਰਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਪਿਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਪਿਤਰਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਭਾਤਾਪਿ ਭਾਤਰਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਭਾਤਾਪਿ ਭਗਿਨਿਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਭਗਿਨੀਪਿ ਭਾਤਰਂ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਸਹਾਯੋਪਿ ਸਹਾਯਂ ਅਨੁਵਦਤਿ – ਅਯਂ ਅਨੁਵਾਦੋ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਅਨੁਵਾਦੋ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ – ਇਦਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਅਨੁਵਾਦੋ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਵਾਦੋ ਚ? ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਵਾਦੋ ਚ।

੩੫੭. ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ? ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ? ਪਞ੍ਚਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ । ਸਤ੍ਤਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ – ਅਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ – ਇਦਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ? ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

੩੫੮. [ਚੂਲਵ॰ ੨੨੩] ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਕਿਚ੍ਚਂ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚ? ਸਿਯਾ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ? ਯਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ ਕਰਣੀਯਤਾ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ – ਇਦਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ? ਆਚਰਿਯਕਿਚ੍ਚਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਕਿਚ੍ਚਂ [ਉਪਜ੍ਝਾਯਕਿਚ੍ਚਂ ਸਕਿਚ੍ਚਂ (ਕ॰)] ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਿਚ੍ਚਂ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਿਚ੍ਚਂ – ਇਦਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨੋ ਅਧਿਕਰਣਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ? ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ – ਇਦਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚ? ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ ਕਿਚ੍ਚਂ ਚਾਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣਭੇਦੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਧਿਕਰਣਂ ਉਕ੍ਕੋਟਾ, ਆਕਾਰਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਚ।
ਨਿਦਾਨਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯਾ, ਮੂਲਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚ॥

ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਯਤ੍ਥ ਚ, ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਨਿਦਾਨੇਨ ਚ [ਸਂਸਟ੍ਠਾ ਨਿਦਾਨਪਭਵਾ (ਸੀ॰)]।
ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯਮੂਲਾਨਿ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ।
ਵਿਵਾਦੋ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ, ਭੇਦਾਧਿਕਰਣੇ ਇਦਨ੍ਤਿ॥

ਅਪਰਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

੧. ਚੋਦਨਾਦਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ

੩੫੯.ਚੋਦਨਾ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ, ਸਾਰਣਾ ਕਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ।
ਸਙ੍ਘੋ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ, ਮਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਕਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ॥

ਚੋਦਨਾ ਸਾਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਾਰਣਾ।
ਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ, ਮਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ॥

ਮਾ ਖੋ ਤੁਰਿਤੋ ਅਭਣਿ, ਮਾ ਖੋ ਚਣ੍ਡਿਕਤੋ ਭਣਿ।
ਮਾ ਖੋ ਪਟਿਘਂ ਜਨਯਿ, ਸਚੇ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੋ ਤੁਵਂ॥

ਮਾ ਖੋ ਸਹਸਾ ਅਭਣਿ, ਕਥਂ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਂ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ।
ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਨਯੇ ਅਨੁਲੋਮੇ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਨੁਲੋਮਿਕੇ॥

ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤਂ ਨਿਸਾਮਯ, ਕੁਸਲੇਨ ਬੁਦ੍ਧਿਮਤਾ ਕਤਂ।
ਸੁਵੁਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੁਲੋਮਿਕਂ, ਗਤਿਂ ਨ ਨਾਸੇਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ।
ਹਿਤੇਸੀ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਸ੍ਸੁ, ਕਾਲੇਨਤ੍ਥੂਪਸਂਹਿਤਂ॥

ਚੁਦਿਤਸ੍ਸ ਚ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਚ।
ਸਹਸਾ ਵੋਹਾਰਂ ਮਾ ਪਧਾਰੇਸਿ।
ਚੋਦਕੋ ਆਹ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ।
ਚੁਦਿਤਕੋ ਆਹ ਅਨਾਪਨ੍ਨੋਤਿ॥

ਉਭੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨ ਕਾਰਯੇ।
ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਕਤਾ, ਅਲਜ੍ਜੀਸੁ ਏਵਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਵਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨ [ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਕਾਰਯੇ॥

ਅਲਜ੍ਜੀ ਕੀਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਰੂਹਤਿ।
ਏਤਞ੍ਚ [ਏਵਞ੍ਚ (ਕ॰)] ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ॥

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਗੂਹਤਿ।
ਅਗਤਿਗਮਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੋ॥

ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਰਿਗੂਹਤਿ।

ਅਗਤਿਗਮਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ॥

ਅਕਾਲੇ ਚੋਦੇਤਿ ਅਭੂਤੇਨ।
ਫਰੁਸੇਨ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ।
ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ ਚੋਦੇਤਿ ਨੋ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ।
ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ॥

ਕਾਲੇਨ ਚੋਦੇਤਿ ਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ।
ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ ਚੋਦੇਤਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ।
ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬਾਲਚੋਦਕੋ॥

ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬਾਲਚੋਦਕੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬਾਲਚੋਦਕੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕੀਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਚੋਦਕੋ॥

ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦੋ।
ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਚੋਦਕੋ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਚੋਦਕੋ।
ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਚੋਦਨਾ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਅਥੋ ਆਚਾਰਦਿਟ੍ਠਿਯਾ।
ਆਜੀਵੇਨਪਿ ਚੋਦੇਤਿ, ਚੋਦਨਾ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

ਅਪਰਂ ਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਚੋਦਨਾਕਣ੍ਡਂ

੧. ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਅਨੁਯੋਗੋ

੩੬੦. ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇ ਚੋਦਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੋਦੇਸਿ, ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਚੋਦੇਸਿ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਸਿ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਸਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਮਿ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਮਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਚੋਦੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਜਾਨਾਸਿ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਸਿ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਸਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਜਾਨਾਮਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਮਿ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਮਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਕਤਮਾ ਪਨਾਵੁਸੋ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਤਮਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ? ਕਤਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ, ਤੇਰਸ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ – ਅਯਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ, ਅਯਂ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿ – ਅਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੋਦੇਸਿ, ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਸਿ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਸਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ ਚੋਦੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਮਿ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਮਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ ਚੋਦੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਚੋਦੇਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਦਾ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਕਤ੍ਥ ਚ ਤ੍ਵਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ, ਕਿਞ੍ਚ ਤ੍ਵਂ ਕਰੋਸਿ, ਕਿਂ ਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਚੋਦੇਮਿ, ਅਪਿ ਚ ਸੁਤੇਨ ਚੋਦੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸੁਤੇਨ ਚੋਦੇਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਕਦਾ ਤੇ ਸੁਤਂ , ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤਂ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ... ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸੁਤਂ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸੁਤਂ , ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸੁਤਂ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸੁਤਂ, ਰਾਜੂਨਂ ਸੁਤਂ, ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤਂ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸੁਤਂ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸੁਤੇਨ ਚੋਦੇਮਿ, ਅਪਿ ਚ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਚੋਦੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਚੋਦੇਸਿ, ਕਿਂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਦਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਰਾਜੂਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸੀ''ਤਿ?

੩੬੧.ਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਮੇਤਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ।
ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।
ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਤੇਨੁਪੋਸਥੋ॥

ਸੁਤਂ ਸੁਤੇਨ ਸਮੇਤਿ ਸੁਤੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤੇ ਸੁਤਂ।
ਸੁਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।

ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਤੇਨੁਪੋਸਥੋ॥

ਮੁਤੰ ਮੁਤੇਨ ਸਮੇਤਿ ਮੁਤੇਨ ਸੰਸਨ੍ਦਤੇ ਮੁਤੰ।
ਮੁਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।
ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਤੇਨੁਪੋਸਥੋ॥

੩੬੨. ਚੋਦਨਾਯ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿੰ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ? ਚੋਦਨਾਯ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮੰ ਆਦਿ, ਕਿਰਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਸਮਥੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਚੋਦਨਾਯ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ, ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚੋਦੇਤਿ? ਚੋਦਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਭੂਮਿਯੋ, ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚੋਦੇਤਿ। ਚੋਦਨਾਯ ਕਤਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ? ਸਮੂਲਿਕਾ ਵਾ ਅਮੂਲਿਕਾ ਵਾ – ਚੋਦਨਾਯ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ। ਚੋਦਨਾਯ ਕਤਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ? ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸੁਤੇਨ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ – ਚੋਦਨਾਯ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ। ਚੋਦਨਾ ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ, ਭੂਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸੰਹਿਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸੰਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋਤਿ – ਚੋਦਨਾਯ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਭੂਮਿਯੋ।

ਕਤਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚੋਦੇਤਿ? ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚੋਦੇਤਿ।

੨. ਚੋਦਕਾਦਿਪਟਿਪਤ੍ਤਿ

੩੬੩. ਚੋਦਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ? ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ? ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ? ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ? ਚੋਦਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਚੋਦਕੇਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ, ਭੂਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸੰਹਿਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸੰਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋਤਿ – ਚੋਦਕੇਨ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚ੍ਚੇ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪੇ ਚ – ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਸਙ੍ਘੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨੋਤਿਣ੍ਣੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਙ੍ਘੇਨ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ ਤਥਾ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ।

੩੬੪.ਉਪੋਸਥੋ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ, ਪਵਾਰਣਾ ਕਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ।
ਪਰਿਵਾਸੋ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ, ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾ ਕਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ।
ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ, ਅਬ੍ਭਾਨੰ ਕਿਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ॥

ਉਪੋਸਥੋ ਸਾਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਪਵਾਰਣਾ।
ਪਰਿਵਾਸੋ ਮਾਨਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ, ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾ ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ।
ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਅਬ੍ਭਾਨਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਅਬ੍ਭਾਨੰ॥

ਛਨ੍ਦਾ ਦੋਸਾ ਭਯਾ ਮੋਹਾ, ਥੇਰੇ ਚ ਪਰਿਭਾਸਤਿ।
ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ, ਖਤੋ ਉਪਹਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ।
ਨਿਰਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ, ਨ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਗਾਰਵੋ॥

ਨ ਚ ਆਮਿਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ।

ਨ ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਗ੍ਗਲਂ।
ਉਭੋ ਏਤੇ ਵਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ।
ਯਥਾਧਮ੍ਮੋ ਤਥਾ ਕਰੇ॥

੩. ਚੋਦਕਸ੍ਸਅਤ੍ਤਞਾਪਨਂ

ਕੋਧਨੋ ਉਪਨਾਹੀ ਚ।
ਚਣ੍ਡੋ ਚ ਪਰਿਭਾਸਕੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਉਪਕਣ੍ਣਕਂ ਜਪ੍ਪਤਿ ਜਿਮ੍ਹਂ ਪੇਕ੍ਖਤਿ।
ਵੀਤਿਹਰਤਿ ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਅਕਾਲੇਨ ਚੋਦੇਤਿ ਅਭੂਤੇਨ।
ਫਰੁਸੇਨ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ।
ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ ਚੋਦੇਤਿ ਨੋ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਵਿਨਯਾਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਵਿਨਯਾਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਭਾਸਿਤਾਭਾਸਿਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਭਾਸਿਤਾਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਆਚਿਣ੍ਣਾਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਆਚਿਣ੍ਣਾਨਾਚਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਲਹੁਕਗਰੁਕਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ॥

ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।
ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਰੋਪੇਤਿ।
ਤਾਦਿਸੋ ਚੋਦਕੋ ਞਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ॥

ਚੋਦਨਾਕਣ੍ਡਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਚੋਦਨਾ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਾ ਚ, ਆਦਿ ਮੂਲੇਨੁਪੋਸਥੋ।
ਗਤਿ ਚੋਦਨਕਣ੍ਡਮ੍ਹਿ, ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਯਨ੍ਤਿ॥

ਚੂਲ਼ਸਙ੍ਗਾਮੋ

੧. ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸਪਟਿਪਤ੍ਤਿ

੩੬੫. [ਪਰਿ॰ ੪੨੧] ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਨੀਚਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਰਜੋਹਰਣਸਮੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ; ਆਸਨਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸਜ੍ਜਕੁਸਲੇਨ; ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ, ਨਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਸਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੇਨ, ਯਥਾਪਤਿਰੂਪੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ; ਅਨਾਨਾਕਥਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਿਕੇਨ; ਸਾਮਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ ਪਰੋ ਵਾ ਅਜ੍ਝੇਸਿਤਬ੍ਬੋ ਅਰਿਯੋ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੋ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਮਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੇਨ ਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਆਚਰਿਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਜਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਨਾਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਗੋਤ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਆਗਮੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਕੁਲਪਦੇਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਜਾਤਿਭੂਮਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਂ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਅਤ੍ਰਸ੍ਸ ਪੇਮਂ ਵਾ ਦੋਸੋ ਵਾ। ਪੇਮੇ ਵਾ ਸਤਿ ਦੋਸੇ ਵਾ, ਛਨ੍ਦਾਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਦੋਸਾਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਮੋਹਾਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਭਯਾਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ।

ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਮਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੇਨ ਸਙ੍ਘਗਰੁਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲਗਰੁਕੇਨ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੁਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਆਮਿਸਗਰੁਕੇਨ, ਅਤ੍ਥਵਸਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਪਰਿਸਕਪ੍ਪਿਕੇਨ, ਕਾਲੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ, ਭੂਤੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੇਨ, ਨ ਉਪਕਣ੍ਣਕਜਪ੍ਪਿਨਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਜਿਮ੍ਹਂ ਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਕ੍ਖਿ ਨਿਖਣਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਭਮੁਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ।

ਆਸਨਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸਜ੍ਜਕੁਸਲੇਨ, ਯੁਗਮਤ੍ਤਂ ਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੁਵਿਧਿਯਨ੍ਤੇਨ ਸਕੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ , ਨ ਵੀਤਿਹਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਬਾਹਾਵਿਕ੍ਖੇਪਕਂ [ਨ ਵਾਚਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਕਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਣਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਤੁਰਿਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਅਸਾਹਸਿਕੇਨ, ਅਚਣ੍ਡਿਕਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਵਚਨਕ੍ਖਮੇ , ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਨਾ, ਕਾਰੁਣਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਹਿਤਪਰਿਸਕ੍ਕਿਨਾ, ਅਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਿਨਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਭਾਣਿਨਾ, ਅਵੇਰਵਸਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਅਨਸੁਰੁਤ੍ਤੇਨ, ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਪਰੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਚੋਦਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਚੁਦਿਤਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਧਮ੍ਮਚੁਦਿਤਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਧਮ੍ਮਚੋਦਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਧਮ੍ਮਚੁਦਿਤਕੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਹਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਵੁਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਸਾਧੁਕਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਮਨ੍ਦੋ ਹਾਸੇਤਬ੍ਬੋ [ਵੇਪੋ ਪਹਾਸੇਤਬ੍ਬੋ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਭੀਰੂ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬੋ, ਚਣ੍ਡੋ ਨਿਸੇਧੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਸੁਚਿ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋ, ਉਜੁਮਦ੍ਦਵੇਨ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਚ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੋ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਸਾਸਨਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਞ੍ਞੂਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਪਿਯੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪੋ ਚ ਗਰੁ ਚ ਭਾਵਨੀਯੋ ਚ।

੩੬੬. ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ, ਓਪਮ੍ਮਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਾਯ, ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾ ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ, ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਚੋਦਨਤ੍ਥਾਯ, ਚੋਦਨਾ ਸਾਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਸਾਰਣਾ ਸਵਚਨੀਯਤ੍ਥਾਯ, ਸਵਚਨੀਯਂ ਪਲਿਬੋਧਤ੍ਥਾਯ, ਪਲਿਬੋਧੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸਨ੍ਤੀਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਸਨ੍ਤੀਰਣਂ ਠਾਨਾਠਾਨਗਮਨਤ੍ਥਾਯ, ਠਾਨਾਠਾਨਗਮਨਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮ੍ਪਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ, ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਰਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਮਤਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਚ੍ਚੇਕਟ੍ਠਾਯਿਨੋ ਅਵਿਸਂਵਾਦਕਟ੍ਠਾਯਿਨੋ।

ਵਿਨਯੋ ਸੰਵਰਤ੍ਥਾਯ, ਸੰਵਰੋ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਤ੍ਥਾਯ, ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਪਾਮੁਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ, ਪਾਮੁਜ੍ਜੰ ਪੀਤਤ੍ਥਾਯ, ਪੀਤਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ, ਸੁਖੰ ਸਮਾਧਤ੍ਥਾਯ, ਸਮਾਧਿ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਨਿਬ੍ਬਿਦਤ੍ਥਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾ ਵਿਰਾਗਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਰਾਗੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ। ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਕਥਾ, ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਮਨ੍ਤਨਾ, ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਉਪਨਿਸਾ, ਏਤਦਤ੍ਥੰ ਸੋਤਾਵਧਾਨੰ – ਯਦਿਦੰ ਅਨੁਪਾਦਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ।

੩੬੧.ਅਨੁਯੋਗਵਤ੍ਤੰ ਨਿਸਾਮਯ, ਕੁਸਲੇਨ ਬੁਦ੍ਧਿਮਤਾ ਕਤੰ।
ਸੁਵੁਤ੍ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੁਲੋਮਿਕੰ, ਗਤਿੰ ਨ ਨਾਸੇਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੰ॥

ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ, ਨਿਦਾਨੰ ਆਕਾਰਅਕੋਵਿਦੋ।
ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਤਾਕਤੰ ਸਮੇਨ ਚ॥

ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚ, ਸਮਥੇ ਚਾਪਿ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਚ ਮੂਲ਼੍ਹੋ ਚ, ਭਯਾ ਮੋਹਾ ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ॥

ਨ ਚ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ, ਨਿਜ੍ਝਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਅਕੋਵਿਦੋ।
ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋ ਅਹਿਰਿਕੋ, ਕਣ੍ਹਕਮ੍ਮੋ ਅਨਾਦਰੋ।
ਸ ਵੇ [ਸਚੇ (ਕ॰)] ਤਾਦਿਸਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ, ਨਿਦਾਨੰ ਆਕਾਰਕੋਵਿਦੋ।
ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਞ੍ਚ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਤਾਕਤੰ ਸਮੇਨ ਚ॥

ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚ, ਸਮਥੇ ਚਾਪਿ ਕੋਵਿਦੋ।
ਅਰਤ੍ਤੋ ਅਦੁਟ੍ਠੋ ਅਮੂਲ਼੍ਹੋ, ਭਯਾ ਮੋਹਾ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ॥

ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਕੁਸਲੋ, ਨਿਜ੍ਝਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਕੋਵਿਦੋ।
ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋ ਹਿਰਿਮਨੋ, ਸੁਕ੍ਕਕਮ੍ਮੋ ਸਗਾਰਵੋ।
ਸ ਵੇ ਤਾਦਿਸਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

ਚੂਲ਼ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਨੀਚਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਗਰੁ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇ।
ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੰਸਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚ।
ਉਦ੍ਦਾਨੰ ਚੂਲ਼ਸਙ੍ਗਾਮੇ, ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ [ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਇਦੰ ਕਤਨ੍ਤਿ॥

ਮਹਾਸਙ੍ਗਾਮੋ

੧. ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਦਿ

੩੬੮. ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਆਕਾਰੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਤਾਕਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਮਥੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਭਯਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋਮ੍ਹੀਤਿ ਪਰਪਕ੍ਖੋ ਨਾਵਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਨਾਵਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਥੇਰਤਰੋਮ੍ਹੀਤਿ ਨਵਕਤਰੋ ਨਾਵਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਬਜਾਹਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਨ ਪਰਿਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਥਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੬੯. ਵਤ੍ਥੁ **ਜਾਨਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ [ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਵੀਸਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇਅਨਿਯਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਰੀਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿਸਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵਾਦਸਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

੩੭੦. **ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੭੧. **ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੭੨. **ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਵੀਸਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇਅਨਿਯਤਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਰੀਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿਸਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵਾਦਸਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਨਂ ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

੩੭੩. **ਆਕਾਰੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਗਣੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਚੋਦਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਚੁਦਿਤਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ । **ਸਙ੍ਘੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪਟਿਬਲੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਸਙ੍ਘੋ ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਙ੍ਘੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਗਣੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪਟਿਬਲੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਗਣੋ ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਗਣੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ । **ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪਟਿਬਲੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਮਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚੋਦਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤਿ ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਚੋਦਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚੁਦਿਤਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਚ੍ਚੇ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪੇ ਚ ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਚੁਦਿਤਕੋ ਆਕਾਰਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੭੪. ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਅਵਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਜਾਨਾਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਨੋਤਿ, ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

੩੭੫. ਕਤਾਕਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣੋ [ਵਣ੍ਣੋ ਅਵਣ੍ਣੋ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੋ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾ, ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ, ਵਚਨਮਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ [ਧਨਮਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ (ਕ॰)]।

੩੭੬. ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੩੭੭. ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

੩੭੮. ਸਮਥੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ।

੨. ਅਗਤਿਅਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ

੩੭੯. ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਥਂ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ – ''ਅਯਂ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਵਾ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕੋ ਵਾ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕੋ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਾ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੋ ਵਾ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਤਸ੍ਸਾਨੁਰਕ੍ਖਾਯ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਖਤਂ ਉਪਹਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਚ ਹੋਤਿ ਸਾਨੁਵਜ੍ਜੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ, ਬਹੁਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤਿ। ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੦. ਨ ਦੋਸਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਥਂ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਅਚਰੀਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਚਰਤੀਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਪਿਯਸ੍ਸ ਮੇ ਮਨਾਪਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਂ ਅਚਰਿ... ਅਨਤ੍ਥਂ ਚਰਤਿ... ਅਨਤ੍ਥਂ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਅਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਮੇ ਅਮਨਾਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਚਰਿ... ਅਤ੍ਥਂ ਚਰਤਿ... ਅਤ੍ਥਂ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੂਹਿ ਆਘਾਤੋ ਪਟਿਘਾਤੋ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ

ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਖਤਂ ਉਪਹਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਚ ਹੋਤਿ ਸਾਨੁਵਜ੍ਜੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ ਬਹੁਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤਿ। ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੧. ਨ ਮੋਹਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਥਂ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਰਤ੍ਤੋ ਰਾਗਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੂਲ੍ਹੋ ਮੋਹਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਰਾਮਟ੍ਠੋ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੂਲ੍ਹੋ ਸਂਮੂਲ੍ਹੋ ਮੋਹਾਭਿਭੂਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਖਤਂ ਉਪਹਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਚ ਹੋਤਿ ਸਾਨੁਵਜ੍ਜੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ, ਬਹੁਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤਿ। ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੨. ਨ ਭਯਾਗਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਥਂ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ – ''ਅਯਂ ਵਿਸਮਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਵਾ ਗਹਨਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਵਾ ਬਲਵਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਵਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ੋ ਫਰੁਸੋ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਯਾ ਭੀਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਾਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਾਸੁਖਾਯ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਖਤਂ ਉਪਹਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਚ ਹੋਤਿ ਸਾਨੁਵਜ੍ਜੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ, ਬਹੁਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤਿ। ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਛਨ੍ਦਾ ਦੋਸਾ ਭਯਾ ਮੋਹਾ, ਯੋ ਧਮ੍ਮਂ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤਿ।
ਨਿਹੀਯਤਿ ਤਸ੍ਸ ਯਸੋ, ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੇਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾਤਿ॥

੩. ਅਗਤਿਅਗਮਨਂ

੩੮੩. ਕਥਂ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਅਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਾਸਿਤਂ ਅਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਭਾਸਿਤਂ ਲਪਿਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ,

ਲਹੁਕં ਆਪਤ੍ਤਿં ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਰੁਕં ਆਪਤ੍ਤਿં ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾਵਸੇਸં ਆਪਤ੍ਤਿં ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਵਸੇਸં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵં ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੪. **ਕਥં ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮં ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮં ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵં ਨ ਦੋਸਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੫. **ਕਥં ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮં ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮં ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵં ਨ ਮੋਹਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੬. **ਕਥં ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮં ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮં ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਵਿਨਯં ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਨਯં ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਭਾਸਿਤં ਅਲਪਿਤં ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਾਸਿਤં ਅਲਪਿਤં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਾਸਿਤં ਲਪਿਤં ਤਥਾਗਤੇਨ ਭਾਸਿਤં ਲਪਿਤં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਚਿਣ੍ਣં ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਚਿਣ੍ਣં ਤਥਾਗਤੇਨ ਆਚਿਣ੍ਣં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤં ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤં ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤં ਤਥਾਗਤੇਨਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿં ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿં ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਲਹੁਕં ਆਪਤ੍ਤਿં ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਰੁਕં ਆਪਤ੍ਤਿં ਗਰੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾਵਸੇਸં ਆਪਤ੍ਤਿં ਸਾਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਵਸੇਸં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਨਵਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵં ਨ ਭਯਾਗਤਿં ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਛਨ੍ਦਾ ਦੋਸਾ ਭਯਾ ਮੋਹਾ, ਯੋ ਧਮ੍ਮં ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ।
ਆਪੂਰਤਿ ਤਸ੍ਸ ਯਸੋ, ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾਤਿ॥

੪. ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯਾਦਿ

੩੮੭. **ਕਥં ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮં ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮં ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। ਏਵં ਸਞ੍ਞਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ।

੩੮੮. **ਕਥં ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮં ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮં ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲં ਆਪਤ੍ਤਿં ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ

ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤਿ।

੩੮੯. **ਕਥਂ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਪੇਕ੍ਖਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪੇਕ੍ਖਤਿ।

੩੯੦. **ਕਥਂ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ**? ਅਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਪਸਾਦੇਤਿ।

੫. ਪਰਪਕ੍ਖਾਦਿਅਵਜਾਨਨਂ

੩੯੧. **ਕਥਂ ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋਮ੍ਹੀਤਿ ਪਰਪਕ੍ਖਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ**? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ ਲਦ੍ਧਪਰਿਵਾਰੋ ਪਕ੍ਖਵਾ ਞਾਤਿਮਾ। ''ਅਯਂ ਅਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋ ਅਲਦ੍ਧਪਰਿਵਾਰੋ ਨ ਪਕ੍ਖਵਾ ਨ ਞਾਤਿਮਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਵਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਪਕ੍ਖੋਮ੍ਹੀਤਿ ਪਰਪਕ੍ਖਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ।

੩੯੨. **ਕਥਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ**? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ। ''ਅਯਂ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਅਪ੍ਪਾਗਮੋ ਅਪ੍ਪਧਰੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਵਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ।

੩੯੩. **ਕਥਂ ਥੇਰਤਰੋਮ੍ਹੀਤਿ ਨਵਕਤਰਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ**? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਥੇਰੋ ਹੋਤਿ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਯਂ ਨਵਕੋ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਅਪ੍ਪਕਤਞ੍ਞੂ ਇਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਵਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ ...ਪੇ॰... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਥੇਰਤਰੋਮ੍ਹੀਤਿ ਨਵਕਤਰਂ ਅਵਜਾਨਾਤਿ।

੩੯੪. **ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਬ੍ਯਾਹਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੋਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਰਂ [ਭਾਸਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਨ ਪਰਿਹਾਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨਤ੍ਥਾਯ ਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਹੋਤਿ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਨ ਪਰਿਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੯੫. **ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ। **ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ। **ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਮ੍ਪਦਾਯ, ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਥਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

੬. ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗਂ

੩੯੬. ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਚੋਦਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ, ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਠਪੇਸਿ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਸਿ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਸਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ

– ''ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਮਿ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਜਾਨਾਤਿ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਤਿ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਜਾਨਾਮਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਮਿ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਜਾਨਾਮਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ , ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਕਤਮਾ ਪਨਾਵੁਸੋ, ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ – ਅਯਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ – ਅਯਂ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾਦਿਟ੍ਠਿ – ਅਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ, ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਠਪੇਸਿ, ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਠਪੇਸਿ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ ਠਪੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਠਪੇਮਿ, ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਠਪੇਮਿ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਦਾ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਕਤ੍ਥ ਚ ਤ੍ਵਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ, ਕਿਞ੍ਚ ਤ੍ਵਂ ਕਰੋਸਿ, ਕਿਂ ਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਮਿ, ਅਪਿ ਚ ਸੁਤੇਨ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਤੇਨ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ ਕਿਂ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਕਦਾ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਸੁਤਂ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤਂ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤਂ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸੁਤਂ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸੁਤਂ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸੁਤਂ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸੁਤਂ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸੁਤਂ, ਰਾਜੂਨਂ ਸੁਤਂ, ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤਂ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸੁਤਂ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਚੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਤੇਨ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਮਿ, ਅਪਿ ਚ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਯਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਸਿ, ਕਿਂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਦਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ... ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਰਾਜੂਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਸੀ''ਤਿ?

੩੯੭. ਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਮੇਤਿ, ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ।
ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।
ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ, ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਤੇਨ ਪਵਾਰਣਾ॥

ਸੁਤਂ ਸੁਤੇਨ ਸਮੇਤਿ, ਸੁਤੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤੇ ਸੁਤਂ।
ਸੁਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।
ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ, ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਤੇਨ ਪਵਾਰਣਾ॥

ਮੁਤਂ ਮੁਤੇਨ ਸਮੇਤਿ, ਮੁਤੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤੇ ਮੁਤਂ।
ਮੁਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋ।
ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ, ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਤੇਨ ਪਵਾਰਣਾਤਿ॥

੭. ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਭਾਗੋ

੩੯੮. ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਪੁਚ੍ਛਾ? ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਪੁਚ੍ਛਾ? ਕਦਾ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਪੁਚ੍ਛਾ? ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਕਤਮਾ ਪੁਚ੍ਛਾ?

੩੯੯. **ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਪੁਚ੍ਛਾ। ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾਤਿ – ਅਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਤੇਵੀਸਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਦ੍ਵੇਅਨਿਯਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਰੀਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿਸਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੁਚ੍ਛਾ। ਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾਤਿ – ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ , ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ। ਆਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾਤਿ – ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ। ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਪੁਚ੍ਛਾਤਿ – ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪੁਚ੍ਛਾ।

੪੦੦. **ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪੁਚ੍ਛਾ, ਇਰਿਯਾਪਥਪੁਚ੍ਛਾ, ਆਕਾਰਪੁਚ੍ਛਾ, ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪੁਚ੍ਛਾ। ਲਿਙ੍ਗਪੁਚ੍ਛਾਤਿ – ਦੀਘਂ ਵਾ ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਣ੍ਹਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ। ਇਰਿਯਾਪਥਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਾ ਠਿਤਂ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਵਾ। ਆਕਾਰਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗੇ ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਲਿਙ੍ਗੇ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਲਿਙ੍ਗੇ ਵਾ। ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਾ ਠਿਤਂ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਵਾ।

੪੦੧. **ਕਦਾ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲਪੁਚ੍ਛਾ, ਸਮਯਪੁਚ੍ਛਾ, ਦਿਵਸਪੁਚ੍ਛਾ, ਉਤੁਪੁਚ੍ਛਾ। ਕਾਲਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਕਾਲੇ ਵਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਕਾਲੇ ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਕਾਲੇ ਵਾ। ਸਮਯਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਵਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੇ ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਾ। ਦਿਵਸਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਦਿਵਾ ਵਾ ਕਾਲ਼ੇ ਵਾ ਜੁਣ੍ਹੇ ਵਾ। ਉਤੁਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਾ ਗਿਮ੍ਹੇ ਵਾ ਵਸ੍ਸੇ ਵਾ [ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਵਾ (ਸੀ॰)]।

੪੦੨. **ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨਪੁਚ੍ਛਾ, ਭੂਮਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਓਕਾਸਪੁਚ੍ਛਾ, ਪਦੇਸਪੁਚ੍ਛਾ। ਠਾਨਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਭੂਮਿਯਾ ਵਾ ਪਥਵਿਯਾ ਵਾ ਧਰਣਿਯਾ ਵਾ ਜਗਤਿਯਾ ਵਾ। ਭੂਮਿਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਭੂਮਿਯਾ ਵਾ ਪਥਵਿਯਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣੇ ਵਾ ਪਾਸਾਦੇ ਵਾ। ਓਕਾਸਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਉਤ੍ਤਰੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ। ਪਦੇਸਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇ ਵਾ ਪਦੇਸੇ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਵਾ ਪਦੇਸੇ ਉਤ੍ਤਰੇ ਵਾ ਪਦੇਸੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇ ਵਾ ਪਦੇਸੇਤਿ।

ਮਹਾਸਙ੍ਗਾਮੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਵਤ੍ਥੁ ਨਿਦਾਨਂ ਆਕਾਰੋ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਕਤਾਕਤਂ।
ਕਮ੍ਮਾਧਿਕਰਣਞ੍ਚੇਵ, ਸਮਥੋ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿ ਚ॥

ਦੋਸਾ ਮੋਹਾ ਭਯਾ ਚੇਵ, ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨੇਨ ਚ।
ਪੇਕ੍ਖਾ ਪਸਾਦੇ ਪਕ੍ਖੋਮ੍ਹਿ, ਸੁਤਥੇਰਤਰੇਨ ਚ॥

ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਚ।
ਸਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇਨਾਪਿ, ਮਹਾਸਙ੍ਗਾਮਞਾਪਨਾਤਿ॥

ਕਥਿਨਭੇਦੋ

੧. ਕਥਿਨਅਤ੍ਥਤਾਦਿ

੪੦੩. ਕਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ [ਕਠਿਨੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨਤ੍ਥਤੰ? ਕਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਤੰ? ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨੰ ਅਨਤ੍ਥਤੰ? ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਤੰ?

ਕਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ ਅਨਤ੍ਥਤਨ੍ਤਿ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ – ਅਨਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਚ ਅਨਨੁਮੋਦਕਸ੍ਸ ਚ। ਇਮੇਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ।

ਕਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਤਨ੍ਤਿ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ – ਅਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਮੋਦਕਸ੍ਸ ਚ। ਇਮੇਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ।

ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨੰ ਅਨਤ੍ਥਤਨ੍ਤਿ? ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਉਲ੍ਲਿਖਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਧੋਵਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਚੀਵਰਵਿਚਾਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਛੇਦਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਬਨ੍ਧਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਓਵਟ੍ਟਿਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਕਣ੍ਡੁਸਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ [ਨ ਗਣ੍ਡੁਸਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ (ਕ॰)] ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਨੁਵਾਤਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਓਵਦ੍ਧੇਯ੍ਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ [ਨ ਓਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਨ ਓਵਦੇਯ੍ਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ (ਕ॰)] ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਕਮ੍ਬਲਮਦ੍ਦਨਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਪਰਿਕਥਾਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਕਪ੍ਪਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ , ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਞ੍ਚਕੇਨ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਕੇਨ ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਨੇਨ ਸਮਣ੍ਡਲੀਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਸਮ੍ਮਾ ਚੇ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ ਤੰ ਚੇ ਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠੋ ਅਨੁਮੋਦਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਮਿਨਾ ਦੁਸ੍ਸੇਨ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਪਰਿਕਥਾ ਨਾਮ ਪਰਿਕਥੰ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਮਾਯ ਪਰਿਕਥਾਯ ਕਥਿਨਦੁਸ੍ਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਕਤੰ ਨਾਮ ਅਨਾਦਿਯਦਾਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਸਨ੍ਨਿਧਿਯੋ – ਕਰਣਸਨ੍ਨਿਧਿ ਵਾ ਨਿਚਯਸਨ੍ਨਿਧਿ ਵਾ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਨਾਮ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਹਤਿ [ਉਦ੍ਰਿਯਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]। ਇਮੇਹਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ।

ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਤਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਤਰਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ। ਅਹਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਹਤਕਪ੍ਪੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪੰਸੁਕੂਲੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪਾਪਣਿਕੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਪਰਿਕਥਾਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਕੁਕ੍ਕੁਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਸਨ੍ਨਿਧਿਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਕਪ੍ਪਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪਞ੍ਚਕੇਨ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਕੇਨ ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਨੇਨ ਸਮਣ੍ਡਲੀਕਤੇਨ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਸਮ੍ਮਾ ਚੇ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਤੰ ਚੇ ਸੀਮਟ੍ਠੋ ਅਨੁਮੋਦਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ। ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਰਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ।

ਸਹ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ? ਸਹ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ – ਅਟ੍ਠ ਮਾਤਿਕਾ, ਦ੍ਵੇ ਪਲਿਬੋਧਾ, ਪਞ੍ਚਾਨਿਸੰਸਾ। ਸਹ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਇਮੇ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਜਾਯਨ੍ਤਿ।

੨. ਕਥਿਨਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਾਦਿ

੪੦੪. ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ , ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ? ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ... ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ... ਅਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ... ਮਾਤਿਕਾਨਞ੍ਚ ਪਲਿਬੋਧਾਨਞ੍ਚ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ... ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ?

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੰ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਯੋਗੋ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੰ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸ੍ਸ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ ਅਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਮਾਤਿਕਾਨਞ੍ਚ ਪਲਿਬੋਧਾਨਞ੍ਚ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ ਅਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸਮਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ , ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਵਤ੍ਥੁ ਆਸਾਨਞ੍ਚ ਅਨਾਸਾਨਞ੍ਚ ਪੁਰੇਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਹਜਾਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ।

੩. ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨਿਦਾਨਾਦਿਵਿਭਾਗੋ

੪੦੫. ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੰ ਕਿੰਨਿਦਾਨੰ, ਕਿੰਸਮੁਦਯੰ, ਕਿੰਜਾਤਿਕੰ, ਕਿੰਪਭਵੰ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰੰ, ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ? ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਕਿੰਨਿਦਾਨੋ, ਕਿੰਸਮੁਦਯੋ, ਕਿੰਜਾਤਿਕੋ, ਕਿੰਪਭਵੋ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਿੰਨਿਦਾਨੰ, ਕਿੰਸਮੁਦਯੰ, ਕਿੰਜਾਤਿਕੰ, ਕਿੰਪਭਵੰ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰੰ, ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ? ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਕਿੰਨਿਦਾਨੋ, ਕਿੰਸਮੁਦਯੋ, ਕਿੰਜਾਤਿਕੋ, ਕਿੰਪਭਵੋ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ ਕਿੰਨਿਦਾਨਾ, ਕਿੰਸਮੁਦਯਾ, ਕਿੰਜਾਤਿਕਾ, ਕਿੰਪਭਵਾ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰਾ ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ? ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਕਿੰਨਿਦਾਨਾ, ਕਿੰਸਮੁਦਯਾ, ਕਿੰਜਾਤਿਕਾ, ਕਿੰਪਭਵਾ, ਕਿੰਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਕਿੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ?

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੰ ਪਯੋਗਨਿਦਾਨੰ, ਪਯੋਗਸਮੁਦਯੰ, ਪਯੋਗਜਾਤਿਕੰ, ਪਯੋਗਪਭਵੰ, ਪਯੋਗਸਮ੍ਭਾਰੰ, ਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨਿਦਾਨੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸਮੁਦਯੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਜਾਤਿਕੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਪਭਵੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਨਿਦਾਨੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸਮੁਦਯੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਜਾਤਿਕੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਪਭਵੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸਮ੍ਭਾਰੰ,

ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨਿਦਾਨੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮੁਦਯੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਜਾਤਿਕੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਪਭਵੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ ਅਤ੍ਥਾਰਨਿਦਾਨਾ, ਅਤ੍ਥਾਰਸਮੁਦਯਾ, ਅਤ੍ਥਾਰਜਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਾਰਪਭਵਾ, ਅਤ੍ਥਾਰਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਅਤ੍ਥਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ। ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਵਤ੍ਥੁਨਿਦਾਨਾ, ਵਤ੍ਥੁਸਮੁਦਯਾ, ਵਤ੍ਥੁਜਾਤਿਕਾ, ਵਤ੍ਥੁਪਭਵਾ, ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਵਤ੍ਥੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੪੦੬. ਪਯੋਗੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ... ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ... ਅਤ੍ਥਾਰੋ... ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ... ਵਤ੍ਥੁ... ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਕਿਂਨਿਦਾਨਾ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਾ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਾ, ਕਿਂਪਭਵਾ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ?

ਪਯੋਗੋ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯੋ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕੋ, ਹੇਤੁਪਭਵੋ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ... ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ... ਅਤ੍ਥਾਰੋ ... ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ... ਵਤ੍ਥੁ... ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਹੇਤੁਨਿਦਾਨਾ, ਹੇਤੁਸਮੁਦਯਾ, ਹੇਤੁਜਾਤਿਕਾ, ਹੇਤੁਪਭਵਾ, ਹੇਤੁਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਹੇਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੪੦੭. ਪਯੋਗੋ ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ, ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ, ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ, ਕਿਂਪਭਵੋ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ? ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ... ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ... ਅਤ੍ਥਾਰੋ... ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ... ਵਤ੍ਥੁ... ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਕਿਂਨਿਦਾਨਾ, ਕਿਂਸਮੁਦਯਾ, ਕਿਂਜਾਤਿਕਾ, ਕਿਂਪਭਵਾ, ਕਿਂਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਕਿਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ?

ਪਯੋਗੋ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯੋ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕੋ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ। ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ... ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ... ਅਤ੍ਥਾਰੋ... ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਪਲਿਬੋਧਾ ਚ... ਵਤ੍ਥੁ... ਆਸਾ ਚ ਅਨਾਸਾ ਚ ਪਚ੍ਚਯਨਿਦਾਨਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਾ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤਿਕਾ, ਪਚ੍ਚਯਪਭਵਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ।

੪੦੮. ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਕਤਿਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ? ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। ਧੋਵਨੇਨ, ਵਿਚਾਰਣੇਨ, ਛੇਦਨੇਨ, ਬਨ੍ਧਨੇਨ, ਸਿਬ੍ਬਨੇਨ, ਰਜਨੇਨ, ਕਪ੍ਪਕਰਣੇਨ – ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ।

ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਕਤਿਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ? ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਤੀਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ – ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ।

ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤਿਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ? ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤੀਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ – ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ।

ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਕਤਿਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ? ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਏਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ – ਵਚੀਭੇਦੇਨ।

ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਏਕਂ ਮੂਲਂ – ਸਙ੍ਘੋ; ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਸਙ੍ਘਾਟਿ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ, ਛ ਭੂਮਿਯੋ – ਖੋਮਂ, ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਂ, ਕੋਸੇਯ੍ਯਂ, ਕਮ੍ਬਲਂ, ਸਾਣਂ, ਭਙ੍ਗਂ।

ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਆਦਿ, ਕ੍ਰਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਅਤ੍ਥਾਰੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

੪੦੯. ਕਤਿਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ? ਕਤਿਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ? ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ। ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ? ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਾਤਿਕਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਲਿਬੋਧਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਨਿਸਂਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ

ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ? ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤ੍ਥਾਰਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਾਤਿਕਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਲਿਬੋਧਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਨਿਸਂਸਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਬ੍ਬੋ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ।

੪੧੦. ਕਤਿਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਕਤਿਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠੋ ਅਨੁਮੋਦਤਿ, ਅਨੁਮੋਦੇਨ੍ਤੋ ਨ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨ ਪਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ – ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਸੀਮਟ੍ਠੋ ਅਨੁਮੋਦਤਿ, ਅਨੁਮੋਦੇਨ੍ਤੋ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਪਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ – ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ।

੪੧੧. ਕਤਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਕਾਲਵਿਪਨ੍ਨਞ੍ਚ, ਕਰਣਵਿਪਨ੍ਨਞ੍ਚ – ਇਮੇ ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ? ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਕਾਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ, ਕਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ – ਇਮੇ ਤਯੋ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਾ ਰੁਹਨ੍ਤਿ।

੪. ਕਥਿਨਾਦਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬਵਿਭਾਗੋ

੪੧੨. ਕਥਿਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਰਿਕਥਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਕੁਕ੍ਕੁਕਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਥਿਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਸਮਵਾਯੋ ਨਾਮਂ ਨਾਮਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਅਭਿਲਾਪੋ ਯਦਿਦਂ ਕਥਿਨਨ੍ਤਿ।

ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਆਕਾਰੇਹਿ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਤ੍ਤਰਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਸ੍ਸੇਨ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਪਰਿਕਥਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਪਰਿਕਥਂ ਕਰੋਤਿ ਇਮਾਯ ਪਰਿਕਥਾਯ ਕਥਿਨਦੁਸ੍ਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਕਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਨਾਦਿਯਦਾਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਨ੍ਨਿਧਿਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ – ਕਰਣਸਨ੍ਨਿਧਿ ਵਾ ਨਿਚਯਸਨ੍ਨਿਧਿ ਵਾ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਹਤਿ।

ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨਦੁਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਨੁਮੋਦਕੇਨ ਕਥੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ।

੪੧੩. ਸਙ੍ਘੇਨ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਦਹੇਵ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਰਾਣਿਕਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾ , ਨਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਾਯ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਾਮੀਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਰਾਣਕੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਨਵੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਾਮੀਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਰਾਣਕੋ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਨਵੋ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਾਮੀਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ, ਅਨੁਮੋਦਥਾ''ਤਿ। ਤੇਹਿ ਅਨੁਮੋਦਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ, ਅਨੁਮੋਦਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ, ਅਨੁਮੋਦਥਾ''ਤਿ। ਤੇਹਿ ਅਨੁਮੋਦਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ ਅਨੁਮੋਦਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ, ਅਨੁਮੋਦਾਹੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਅਨੁਮੋਦਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ''ਅਤ੍ਥਤੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨੰ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ, ਅਨੁਮੋਦਾਮੀ''ਤਿ।

੫. ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਵਕਥਿਨੱਤ੍ਥਾਰੋ

੪੧੪. ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਗਣੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤੀਤਿ। ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤੀਤਿ। ਹਞ੍ਚਿ ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਗਣਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ। ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ ਗਣੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤੀਤਿ ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤੀਤਿ। ਹਞ੍ਚਿ ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਗਣਸ੍ਸ ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਗਣਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਗਣਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। ਏਵਮੇਵ ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਨ ਗਣੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਗਣਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਗਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨੰ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੰ ਹੋਤਿ ਕਥਿਨਨ੍ਤਿ।

੬. ਪਲਿਬੋਧਪਞ੍ਹਾਬ੍ਯਾਕਰਣੰ

੪੧੫.ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।

ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਬਹਿਸੀਮਗਮਨਾ, ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਚੀਵਰੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਦ੍ਵੇ ਪਲਿਬੋਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ॥

ਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਚੀਵਰੇ ਨਟ੍ਠੇ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਵਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਵਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਸਵਨੇਨ, ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਚੀਵਰਾਸਾਯ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁੱਤੋ ਆਦਿੱਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁੱਤੋ ਆਦਿੱਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ।
ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਸੀਮੇ [ਬਹਿਸੀਮਗਤਸ੍ਸ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ [ਸਉਬ੍ਭਾਰੋ (ਕ॰)], ਵੁੱਤੋ ਆਦਿੱਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਤਮੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਪਠਮਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ॥

ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਵੁੱਤੋ ਆਦਿੱਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਏਤਞ੍ਚ ਤਾਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਂ, ਦ੍ਵੇ ਪਲਿਬੋਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ॥

੪੧੬. ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਸਙ੍ਘਾਧੀਨਾ? ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧੀਨਾ? ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਨੇਵ ਸਙ੍ਘਾਧੀਨਾ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧੀਨਾ? ਏਕੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰੋ ਸਙ੍ਘਾਧੀਨੋ – ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧੀਨਾ – ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ । ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਨੇਵ ਸਙ੍ਘਾਧੀਨਾ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧੀਨਾ – ਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸਵਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕੋ, ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋ। ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ? ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਸਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ? ਦ੍ਵੇ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ – ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰੋ, ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋ। ਤਯੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ – ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸਵਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਸਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਉਦ੍ਧਰਿਯਜਨ੍ਤਿ – ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕੋ, ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕੋ।

ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਏਕਨਿਰੋਧਾ? ਕਤਿ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਨਾਨਾਨਿਰੋਧਾ? ਦ੍ਵੇ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਏਕਨਿਰੋਧਾ – ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰੋ, ਸਹੁਬ੍ਭਾਰੋ। ਅਵਸੇਸਾ ਕਥਿਨੁਦ੍ਧਾਰਾ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਨਾਨਾਨਿਰੋਧਾਤਿ।

ਕਥਿਨਭੇਦੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁੱਦਾਨਂ –

ਕਸ੍ਸ ਕਿਨ੍ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸ, ਧਮ੍ਮਾ ਨਿਦਾਨਹੇਤੁ ਚ।
ਪਚ੍ਚਯਸਙ੍ਗਹਮੂਲਾ, ਆਦਿ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਪੁਗ੍ਗਲਾ [ਅਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਾ (ਸੀ॰)]॥

ਤਿਣ੍ਣਂ [ਭੇਦਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ (ਕ॰)] ਤਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਟ੍ਠਾਰਂ ਉੱਦੇਸੇਨ ਚ।
ਪਲਿਬੋਧਾਧਿਨਾ, ਸੀਮਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧੇਨ ਚਾਤਿ [ਇਤੋ ਪਰਂ ''ਪਰਿਵਾਰਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ'' ਇਤਿਪਾਠੋ ਕੇਸੁਚਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ]॥

ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਚਕੰ

੧. ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਵਗ੍ਗੋ

੪੧੭. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ?

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। [ਪਰਿ॰ ੩੨੫] ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਉਪੋਸਥੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਉਪੋਸਥੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਵਾਰਣੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਵਾਰਣੰ ਜਾਨਾਤਿ , ਪਵਾਰਣਾਕਮ੍ਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਵਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬੰ''।

੪੧੮. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ?

[ਮਹਾਵ॰ ੮੪] ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿੰ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿੰ ਵਾ ਗਿਲਾਨੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਵਾ, ਅਨਭਿਰਤੰ ਵੂਪਕਾਸੇਤੁੰ ਵਾ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਤੁੰ ਵਾ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ [ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ''ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ ਵਾ ਵਿਨੋਦਾਪੇਤੁੰ ਵਾ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਮਤਿਵਿਨੋਦਨੀਟੀਕਾਯ ਮਹਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ], ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਨੇਤੁੰ, ਅਭਿਵਿਨਯੇ ਵਿਨੇਤੁੰ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੰ, ਨ

ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਂ ਵਾ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਵਾ, ਅਨਭਿਰਤਂ ਵੂਪਕਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਵੂਪਕਾਸਾਪੇਤੁਂ ਵਾ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਭਿਵਿਨਯੇ ਵਿਨੇਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ? ਨ ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਂ ਵਾ ਅਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ, ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਯਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਸੀਲੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਨੇਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਂ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਂ ਵਾ ਅਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ, ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਯਕਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਸੀਲੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਨੇਤੁਂ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਨੇਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

੪੧੯. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ?

ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਸੀਲੇ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇ ਆਚਾਰਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਤਿਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ , ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਦਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ , ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਉਪਘਾਤਿਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ,

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਕਮ੍ਮਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦੇਤਿ, ਸਾਮਣੇਰੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿੰ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਸਮ੍ਮਤੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਯਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਹੋਤਿ ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਤਾਦਿਸਿਕੰ, ਤਤੋ ਵਾ ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰੰ, ਕਮ੍ਮੰ ਗਰਹਤਿ, ਕਮ੍ਮਿਕੇ ਗਰਹਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਉਪੋਸਥੰ ਪਵਾਰਣੰ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਗਿਲਾਨਕੰ।
ਅਭਿਸਮਾਚਾਰਲਜ੍ਜੀ ਚ, ਅਧਿਸੀਲੇ ਦਵੇਨ ਚ॥

ਅਨਾਚਾਰੰ ਉਪਘਾਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਚ।
ਯਾਯਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ, ਪਠਮੋ ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹੋਤਿ॥

੨. ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਵਗ੍ਗੋ

੪੨੦. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ?

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ? ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਕਮ੍ਮਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦੇਤਿ, ਸਾਮਣੇਰੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿੰ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਸਮ੍ਮਤੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ।

[ਚੂਲਵ॰ ੮-੯, ੧੮, ੩੦-੩੧, ੪੩, ੫੩, ੬੨, ੭੨] ''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਯਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਹੋਤਿ ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਤਾਦਿਸਿਕੰ, ਤਤੋ ਵਾ ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰੰ, ਕਮ੍ਮੰ ਗਰਹਤਿ, ਕਮ੍ਮਿਕੇ ਗਰਹਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵਵਿਪਨ੍ਨੋ ਚ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਓਮਦ੍ਦੁਕਾਰਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਚ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੨੧. ‘‘ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ?

[ਪਰਿ॰ ੩੬੫] ‘‘ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇਨ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇਨ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਨੀਚਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ, ਰਜੋਹਰਣਸਮੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਆਸਨਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕੁਸਲੇਨ, ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ, ਨਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਸਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੇਨ ਯਥਾਪਤਿਰੂਪੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਨਾਨਾਕਥਿਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਿਕੇਨ, ਸਾਮਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਰੋ ਵਾ ਅਜ੍ਝੇਸਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਰਿਯੋ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹਿਭਾਵੋ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬੋ, ਸਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਸਮਗ੍ਗਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਤਿ ਤਤ੍ਰ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਪਿ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਾ ਸਾਮਗ੍ਗੀ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸਹੇਤੁ? ਮਾਹਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਨਾਨਤ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੇਨੁਪਾਲਿ , ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੨੨. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਉਸ੍ਸਿਤਮਨ੍ਤੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਿਤਜਪ੍ਪੀ ਚ, ਨ ਚ ਭਾਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਉਸ੍ਸਿਤਮਨ੍ਤੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਿਤਜਪ੍ਪੀ ਚ, ਭਾਸਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਰੁਚਿਤੋ ਚ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਾ ਚ ਹੋਤਿ, ਅਪਸਾਦੇਤਾ ਚ, ਅਧਮ੍ਮਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਸਮ੍ਫਞ੍ਚ ਬਹੁਂ ਭਾਸਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਾ ਚ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਪਸਾਦੇਤਾ ਚ, ਧਮ੍ਮਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਸਮ੍ਫਞ੍ਚ ਨ ਬਹੁਂ ਭਾਸਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਰੁਚਿਤੋ ਚ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਸਯ੍ਹਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਨੋਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ

ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬਜਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਅਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਅਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਅਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਰੁਚਿਤੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਪਸਯ੍ਹਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬਜਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪੋ ਚ ਬਹੁਜਨਰੁਚਿਤੋ ਚਾ’’ਤਿ।

੪੨੩. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ’’ਤਿ?

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਆਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਾਨਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵੋਹਰਤਿ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ’’।

ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਨ੍ਨੋ ਯਾਯਵਣ੍ਣਞ੍ਚ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਸਙ੍ਗਾਮੇਨ ਚ।
ਉਸ੍ਸਿਤਾ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਾ ਚ, ਪਸਯ੍ਹ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾਤਿ॥

ਪਠਮਯਮਕਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ।

੩. ਵੋਹਾਰਵਗ੍ਗੋ

੪੨੪. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ?

‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ , ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਸਯ੍ਹਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਨੋਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਪਸਯ੍ਹਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ , ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ । ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ , ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਠਾਨਾਠਾਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਠਾਨਾਠਾਨਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਨ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ।

ਵੋਹਾਰਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਪਸਯ੍ਹਾਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਨਾ।
ਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ, ਅਕੁਸਲੋ ਚ ਞਤ੍ਤਿਯਾ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਧਮ੍ਮਂ, ਤਤਿਯੋ ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹੋਤਿ॥

੪. ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ

੪੨੫. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਦੇਸਿਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਮਨੋ ਮਾਨਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ।

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਅਦੇਸਿਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਮਨੋ ਮਾਨਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ।

‘‘ਅਪਰੇਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਨਾਨਾਸੀਮਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਅਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ

ਕਰੋਤਿ, ਮਨੋ ਮਾਨਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ।

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਸਮਾਨਸੀਮਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਮਨੋ ਮਾਨਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾਤਿ।

੪੨੬. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਕਾਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ।

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਕਾਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ’’ਤਿ।

੪੨੭. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? [ਪਾਚਿ॰ ੨੩੯] ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕਤਂ ਹੋਤਿ ਅਨੁਚ੍ਚਾਰਿਤਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਾ।

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? [ਪਾਚਿ॰ ੨੩੯] ਕਪ੍ਪਿਯਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਿਤਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਾ’’ਤਿ।

੪੨੮. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? [ਪਾਚਿ॰ ੨੩੯] ਅਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਭੋਜਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੋ ਅਭਿਹਰਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ।

੪੨੯. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ । ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਂ...ਪੇ॰... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇਨ ਕਾਰੇਤਿ – ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ। ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ।

‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ...ਪੇ॰...

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ... ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ... ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ , ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਕਾਰੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ। ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਾ''ਤਿ।

੪੩੦. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ, ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ।

੪੩੧. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਯੋ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

੪੩੨. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਹਾਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਹਾਪੁਚ੍ਛਾ। ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ? ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਪਰਿਭਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ , ਅਞ੍ਞਾਤੁਕਾਮੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਸਚੇ ਮੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ ਨੋ ਚੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਹਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ਇਮਾ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਹਾਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ।

੪੩੩. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਬ੍ਯਾਕਰਣਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਞ੍ਞਬ੍ਯਾਕਰਣਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਉਮ੍ਮਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ , ਅਧਿਮਾਨੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਭੂਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਬ੍ਯਾਕਰਣਾ''ਤਿ।

੪੩੪. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਉਪਾਲਿ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ। ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ? ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਅਯਂ ਪਠਮਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਅਯਂ ਤਤਿਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਮੀ – ਇਮਾ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ''ਤਿ।

੪੩੫. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੋਜਨਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭੋਜਨਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਓਦਨੋ, ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ, ਸਤ੍ਤੁ, ਮਚ੍ਛੋ, ਮਂਸਂ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਭੋਜਨਾ’’ਤਿ।

ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਾ ਅਪਰੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਾਨਤਿਰਿਤ੍ਤਾ।
ਪਵਾਰਣਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਂ, ਓਕਾਸਂ ਸਾਕਚ੍ਛੇਨ ਚ।
ਪਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਬਜਾਕਰਣਾ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚਾਪਿ ਭੋਜਨਾਤਿ॥

੫. ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਵਗ੍ਗੋ

੪੩੬. [ਚੂਲਵ॰ ੩੯੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੪੪] ‘‘ਚੋਦਕੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨਮ੍ਹਿ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੇਨ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’’ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੇਨ, ਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਇਙ੍ਘ, ਤਾਵ ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਾਯਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸੂ’ਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਉਪਾਲਿ, ਚੋਦਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨਮ੍ਹਿ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੇਨ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਮਂਸੇਨ, ਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਇਙ੍ਘ, ਤਾਵ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਾਚਸਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸੂ’ਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਉਪਾਲਿ, ਚੋਦਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਮੇਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਅਨਾਘਾਤਂ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਅਨਾਘਾਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਇਙ੍ਘ, ਤਾਵ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਹੀ’ਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਉਪਾਲਿ, ਚੋਦਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹਿ ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ, ਯੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਾ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪਾ ਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਾਤਾ ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ, ਯੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਾ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਾਤਾ ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਇਙ੍ਘ, ਤਾਵ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਗਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਸ੍ਸੂ’ਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਉਪਾਲਿ, ਚੋਦਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਮੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਭਯਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ, ‘ਇਦਂ ਪਨਾਵੁਸੋ ਕਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਤਾ’ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਤਿ [ਨ ਸਮ੍ਪਾਦਯਤਿ (ਕ॰), ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਇਙ੍ਘ, ਤਾਵ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਿਨਯਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਸ੍ਸੂ’ਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ। ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੩੭. ‘‘ਚੋਦਕੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ , ਭੂਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋਤਿ – ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੩੮. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੦੦] ‘‘ਚੋਦਕੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾ, ਹਿਤੇਸਿਤਾ, ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤਾ, ਵਿਨਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾ – ਚੋਦਕੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੩੯. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ , ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਟਿਬਲੋ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ।

‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ , ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਪਟਿਬਲੋ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਲਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੪੦. [ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੯੮] ‘‘ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਤਿਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ [ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ [ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]? ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਯਂ ਖੋ ਅਹਂ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਕਾਲੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਂ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਸਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – ‘ਅਕਾਲੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਂ ਨੋ ਕਾਲੋ’ਤਿ, ਨ ਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਸਚੇ ਪਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – ‘ਕਾਲੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਂ ਨੋ ਅਕਾਲੋ’ਤਿ, ਤੇਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ‘ਯਂ ਖੋ ਅਹਂ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੋ ਭੂਤਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ। ਸਚੇ,

ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਅਭੂਤਂ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਨੋ ਭੂਤ'ਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਸਚੇ ਪਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਭੂਤਂ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਨੋ ਅਭੂਤ'ਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਯਂ ਖੋ ਅਹਂ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਉਦਾਹੁ ਨੋ'ਤਿ। ਸਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ –' ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਨੋ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਸਚੇ ਪਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਇਮਂ ਖੋ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਮਾਨੋ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਪਕ੍ਖੇ ਉਦਾਹੁ ਨੋ'ਤਿ। ਸਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮਂ ਖੋ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਮਾਨੋ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਪਕ੍ਖੇ'ਤਿ, ਨ ਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਸਚੇ ਪਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਦਂ ਖੋ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਮਾਨੋ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਤੋ ਵਿਨਯਤੋ ਪਕ੍ਖੇ'ਤਿ, ਤੇਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਭਣ੍ਡਨਂ ਕਲਹੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਵਾਦੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਸਙ੍ਘਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਸਙ੍ਘਨਾਨਾਕਰਣਂ ਉਦਾਹੁ ਨੋ'ਤਿ। ਸਚੇ, ਉਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਭਣ੍ਡਨਂ ਕਲਹੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਵਾਦੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਸਙ੍ਘਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਸਙ੍ਘਨਾਨਾਕਰਣ'ਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ।

''ਸਚੇ ਪਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਯਤੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਭਣ੍ਡਨਂ ਕਲਹੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਵਾਦੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਸਙ੍ਘਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਸਙ੍ਘਨਾਨਾਕਰਣ'ਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਆਦਿਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਕਰਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

੪੪੧. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਜ੍ਜੇਸੁ ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ; ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ; ਯੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਾ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਾਤਾ ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ; ਵਿਨਯੇ ਖੋ ਪਨ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਅਸਂਹੀਰੋ; ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਉਭੋ ਅਤ੍ਥਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤੁਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਤੁਂ ਪੇਕ੍ਖੇਤੁਂ ਪਸਾਦੇਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਪਟਿਬਲੋ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ , ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਿਕਰਣਜਾਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੪੪੨. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਠਾਨਾਠਾਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਠਾਨਾਠਾਨਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਕਾਲੇਨ, ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਓਕਾਸੇਨ ਚ।
ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਵੜ੍ਢਞ੍ਚ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪੁਨ ਵੜ੍ਢਞ੍ਚ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਚਾਤਿ॥

੬. ਧੁਤਙ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

੪੪੩. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ [ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੮੧; ਪਰਿ॰ ੩੨੫]। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਮ੍ਮਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਹੀਤਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ – ਸਲ੍ਲੇਖਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਿਵੇਕਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਮਤ੍ਥਿਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ''ਤਿ।

''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਸਾਨਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਚੀਵਰਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨੇਸਜ੍ਜਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਥਾਸਨ੍ਥਤਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਾਸਨਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਖਲੁਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਿਕਾਤਿ...ਪੇ॰... ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਾਤਿ? ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਮ੍ਮਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਾ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਹੀਤਿ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਲ੍ਲੇਖਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਿਵੇਕਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਮਤ੍ਥਿਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਾ''ਤਿ।

ਧੁਤਙ੍ਗਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਛਟ੍ਠੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਪਿਣ੍ਡਿਪਂਸੁ, ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਾਨਪਞ੍ਚਮਂ।
ਅਬ੍ਭੋ ਤੇਚੀਵਰਞ੍ਚੇਵ, ਸਪਦਾਨਨੇਸਜ੍ਜਿਕਾ।
ਸਨ੍ਥਤੇਕਾਸਨਞ੍ਚੇਵ, ਖਲੁਪਚ੍ਛਾ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਾਤਿ॥

੭. ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੪੪੪. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਪਾਰਾਜਿਕਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਦੁਕ੍ਕਟਗਾਮੀ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਮੁਸਾਵਾਦਾ''ਤਿ।

੪੪੫. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥੰ ਵਾ ਪਵਾਰਣੰ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – 'ਅਲੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨੰ, ਮਾ ਕਲਹੰ, ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹੰ, ਮਾ ਵਿਵਾਦ'ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥੰ ਵਾ ਪਵਾਰਣੰ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – 'ਅਲੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨੰ, ਮਾ ਕਲਹੰ, ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹੰ, ਮਾ ਵਿਵਾਦ'ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥੰ ਵਾ ਪਵਾਰਣੰ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – 'ਅਲੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨੰ, ਮਾ ਕਲਹੰ, ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹੰ, ਮਾ ਵਿਵਾਦ'ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥੰ ਵਾ ਪਵਾਰਣੰ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – 'ਅਲੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨੰ, ਮਾ ਕਲਹੰ, ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹੰ, ਮਾ ਵਿਵਾਦ'ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਕਲਹਕਾਰਕੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪੋਸਥੰ ਵਾ ਪਵਾਰਣੰ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ – 'ਅਲੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨੰ, ਮਾ ਕਲਹੰ, ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹੰ, ਮਾ ਵਿਵਾਦ'ਨ੍ਤਿ ਓਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ।

੪੪੬. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਪਟਿਕਮ੍ਮੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ।

''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਗਰੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾਵਸੇਸਾਨਵਸੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਪਟਿਕਮ੍ਮੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਯੋਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

੪੪੭. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਣਤਾ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ? ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ, ਅਸ੍ਸਵਨੇਨ, ਪਸੁਤ੍ਤਕਤਾ, ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ, ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੪੪੮. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਰਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਵੇਰਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ , ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੰ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ, ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨੰ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਵੇਰਾ''ਤਿ।

‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਰਮਣਿਯੋ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਉਪਾਲਿ, ਵੇਰਮਣਿਯੋ। ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ? ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣੀ [ਵੇਰਮਣਿ (ਕ॰)], ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਵੇਰਮਣੀ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣੀ, ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਵੇਰਮਣੀ – ਇਮਾ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਵੇਰਮਣਿਯੋ’’ਤਿ।

੪੪੯. ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਯਸਨਾਨੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਉਪਾਲਿ, ਬ੍ਯਸਨਾਨਿ। [ਪਰਿ॰ ੩੨੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੩੦] ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ? ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨਂ, ਭੋਗਬ੍ਯਸਨਂ, ਰੋਗਬ੍ਯਸਨਂ, ਸੀਲਬ੍ਯਸਨਂ, ਦਿਟ੍ਠਿਬ੍ਯਸਨਂ – ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਬ੍ਯਸਨਾਨੀ’’ਤਿ।

‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਪਦਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਉਪਾਲਿ, ਸਮ੍ਪਦਾ। [ਪਰਿ॰ ੩੨੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੩੦] ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ? ਞਾਤਿਸਮ੍ਪਦਾ, ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਾ, ਆਰੋਗ੍ਯਸਮ੍ਪਦਾ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਦਾ – ਇਮਾ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਦਾ’’ਤਿ।

ਮੁਸਾਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਚ ਓਮਦ੍ਦਿ, ਅਪਰੇਹਿ ਅਨੁਯੋਗੋ।
ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਅਪਰੇਹਿ, ਵੇਰਾ ਵੇਰਮਣੀਪਿ ਚ।
ਬ੍ਯਸਨਂ ਸਮ੍ਪਦਾ ਚੇਵ, ਸਤ੍ਤਮੋ ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹੋਤਿ॥

੮. ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਵਗ੍ਗੋ

੪੫੦. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਊਰੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਉਭੋ ਅਂਸਕੂਟੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਓਭਾਸਤਿ, ਗਿਹੀ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਵਾਸਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਭੇਦੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਵਾਸਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ।

੪੫੧. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਊਰੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਉਭੋ ਅਂਸਕੂਟੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਓਭਾਸਤਿ, ਗਿਹੀ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਵਾਸਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਭੇਦੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਲਾਭਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਵਾਸਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੫੨. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਟਿਬਲੋ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਨ ਸਂਸਗ੍ਗੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਕਲਹਕਾਰਕੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਚ ਨ ਪਰਿਪੂਰਿਕਾਰੀ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੫੩. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਾਯਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੇਨ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਨ ਸਂਸਗ੍ਗੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ, ਬਾਲੋ ਚ, ਅਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ, ਗਮਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਗਿਲਾਨੋ ਵਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੪੫੪. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ

ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ , ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸੇਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ , ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਾ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਪਰੇਹਿ ਤਥਾ ਦੁਵੇ।
ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਾ, ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ ਦ੍ਵੇ ਦੁਕਾ।
ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ ਦ੍ਵੇ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾਕਚ੍ਛਾਸੁ ਚ ਦ੍ਵੇ ਦੁਕਾਤਿ॥

੯. ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਵਗ੍ਗੋ

੪੫੫. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਅਤ੍ਥਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਤ੍ਥਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ, ਮਕ੍ਖੀ ਹੋਤਿ ਮਕ੍ਖਾਭਿਭੂਤੋ, ਪਲ਼ਾਸੀ ਹੋਤਿ ਪਲ਼ਾਸਾਭਿਭੂਤੋ, ਇਸ੍ਸੁਕੀ ਹੋਤਿ ਇਸ੍ਸਾਭਿਭੂਤੋ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਕੋਧਨੋ ਹੋਤਿ ਨ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ, ਨ ਮਕ੍ਖੀ ਹੋਤਿ ਨ ਮਕ੍ਖਾਭਿਭੂਤੋ, ਨ ਪਲ਼ਾਸੀ ਹੋਤਿ ਨ ਪਲ਼ਾਸਾਭਿਭੂਤੋ, ਨ ਇਸ੍ਸੁਕੀ ਹੋਤਿ ਨ ਇਸ੍ਸਾਭਿਭੂਤੋ, ਅਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ ਹੋਤਿ ਅਨਾਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ ਸੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਤਿਟ੍ਠਿਯਤਿ, ਕੋਪਂ ਜਨੇਤਿ, ਅਖਮੋ ਹੋਤਿ ਅਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ । ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਯਤਿ, ਨ ਕੋਪਂ ਜਨੇਤਿ, ਖਮੋ ਹੋਤਿ ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਪਸਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ ਨੋ ਸਾਰੇਤਾ, ਅਨੋਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ ਨੋ ਪਸਾਰੇਤਾ, ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਵਿਨਯੇ ਯਥਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

੪੫੬. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਠਾਨਠਾਨਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਠਾਨਾਠਾਨਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ

ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਧਮ੍ਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥੰ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ , ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਾਲੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ।

ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਵਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਨ ਅਤ੍ਥਕੁਸਲੋ ਚੇਵ, ਕੋਧਨੋ ਕੁਪ੍ਪਤੀ ਚ ਯੋ।
ਪਸਾਰੇਤਾ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ, ਅਕੁਸਲੋ ਤਥੇਵ ਚ॥

ਸੁਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣੰ।
ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਪਕਾਸਿਤਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕੰ ਵਿਜਾਨਥਾਤਿ॥

੧੦. ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਵਗ੍ਗੋ

੪੫੭. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਯੋਗੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ

ਪਞ੍ਚਹਿ? ਆਪੱਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪੱਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪੱਤਿਯਾ ਪਯੋਗੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪੱਤਿਯਾ ਵੂਪਸਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਆਪੱਤਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਧਿਕਰਣੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਹੋਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞੱਤਿੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਵਤ੍ਥੁੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਦਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਞ੍ਞੱਤਿੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਚਨਪਥੰ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕੁਸਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਨਯੇ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਗਰੁ ਹੋਤਿ ਨੋ ਸਙ੍ਘਗਰੁ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ , ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ । ਕਤਮੇਹਿ

ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਙ੍ਘਗਰੁ ਹੋਤਿ ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲਗਰੁ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਮਿਸਗਰੁ ਹੋਤਿ ਨੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੁ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਲਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੁ ਹੋਤਿ ਨੋ ਆਮਿਸਗਰੁ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਲਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ।

੪੫੮. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਕਮ੍ਮੇਨ, ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ, ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ, ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਸਙ੍ਘਰਾਜੀਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਹੋਤਿ ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ? ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਪਨ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤੇ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਹੋਤਿ ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤੇ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਹੋਤਿ ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਤਂ ਉਪਾਲਿ ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਵਤ੍ਤਂ – ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਯਥਾਰਤ੍ਤਂ ਯਥਾਪਤਿਰੂਪਂ ਅਗ੍ਗਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗੋਦਕਂ ਅਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਂ। ਏਵਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਸਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਹੋਤਿ ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੇਨਾਸਨੇ ਸੇਨਾਸਨਵਤ੍ਤਂ – ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਯਥਾਰਤ੍ਤਂ ਯਥਾਪਤਿਰੂਪਂ। ਏਵਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਹੋਤਿ ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਤਂ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਏਕਂ ਉਪੋਸਥਂ ਏਕਂ ਪਵਾਰਣਂ ਏਕਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਂ। ਏਵਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਆਵੇਨਿਭਾਵਂ [ਆਵੇਣਿਭਾਵਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਵੇਨਿਂ [ਆਵੇਣਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਆਵੇਨਿਂ ਪਵਾਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਆਵੇਨਿਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਆਵੇਨਿਂ ਕਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚਾ''ਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦਸਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਛਨ੍ਦਾ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੇਨ ਚ।
ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਅਕੁਸਲੋ ਚ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਮਿਸੇਨ ਚ।
ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਤਥੇਵ ਚਾਤਿ॥

੧੧. ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਵਗ੍ਗੋ

੪੫੯. [ਚੂਲਵ॰ ੩੫੪-੩੫੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੩੮ ਆਦਯੋ] ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ , ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ , ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ

ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮੇਨ…ਪੇ॰… ਵਿਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ…ਪੇ॰… ਵਿਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ…ਪੇ॰… ਵਿਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ…ਪੇ॰… ਵਿਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨੇਰਯਿਕੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਏਕਾਦਸਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਵੋਹਰੇਨ ਚ।
ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਸਲਾਕੇਨ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ।
ਖਨ੍ਤਿਂ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਸਞ੍ਞਞ੍ਚ, ਤਯੋ ਤੇ ਪਞ੍ਚਧਾ ਨਯਾਤਿ॥

੧੨. ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਕਵਗ੍ਗੋ

੪੬੦. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ , ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

''ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਰੁਚਿਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ।

‘‘ਅਪਰੇਹਿਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਕਮ੍ਮੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ...ਪੇ॰... ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਨ ਆਪਾਯਿਕੋ ਨ ਨੇਰਯਿਕੋ ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਨ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ’’ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਕਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਵੋਹਰੇਨ ਚ।
ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਸਲਾਕੇਨ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ॥

ਖਨ੍ਤਿਂ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਸਵ੍ਵਞ੍ਚ, ਤਯੋ ਤੇ ਪਞ੍ਚਧਾ ਨਯਾ॥

ਹੇਟ੍ਠਿਮੇ ਕਣ੍ਹਪਕ੍ਖਮ੍ਹਿ, ਸਮਵੀਸਤਿ ਵਿਧੀ ਯਥਾ।
ਤਥੇਵ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਮ੍ਹਿ, ਸਮਵੀਸਤਿ ਜਾਨਥਾਤਿ॥

੧੩. ਆਵਾਸਿਕਵਗ੍ਗੋ

੪੬੧. ‘‘ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ’’ਤਿ? ‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ । ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਵ੍ਜਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ।

‘‘ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਵ੍ਜਤਿ

– ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ''ਤਿ।

੪੬੨. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਨਯਬਜਾਕਰਣਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਨਯਬਜਾਕਰਣਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ , ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਨਯਬਜਾਕਰਣਾ। ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਨਯਬਜਾਕਰਣਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਨਯਬਜਾਕਰਣਾ''ਤਿ।

੪੬੩. [ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੭੨-੨੮੫] ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ।

[ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੭੨-੨੮੫] ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ''ਤਿ।

੪੬੪. ''ਕਤਿਹਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕੋ...ਪੇ॰... ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ...ਪੇ॰... ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੋ...ਪੇ॰... ਚੀਵਰਭਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਯਾਗੁਭਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਫਲਭਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਖਜ੍ਜਭਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕੋ...ਪੇ॰... ਸਾਟਿਯਗ੍ਗਾਹਾਪਕੋ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾਪਕੋ...ਪੇ॰... ਆਰਾਮਿਕਪੇਸਕੋ...ਪੇ॰... ਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੇਸਿਤਾਪੇਸਿਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ। ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੇਸਿਤਾਪੇਸਿਤਂ ਜਾਨਾਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕੋ ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਸਗ੍ਗੇ''ਤਿ।

ਆਵਾਸਿਕਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤੇਰਸਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਆਵਾਸਿਕਬਜਾਕਰਣਾ , ਭਤ੍ਤੁਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਚ।
ਭਣ੍ਡਚੀਵਰਗ੍ਗਾਹੋ ਚ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਚ ਭਾਜਕੋ॥

ਯਾਗੁ ਫਲਂ ਖਜ੍ਜਕਞ੍ਚ, ਅਪ੍ਪਸਾਟਿਯਗਾਹਕੋ।
ਪਤ੍ਤੋ ਆਰਾਮਿਕੋ ਚੇਵ, ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਪੇਸਕੋਤਿ॥

੧੪. ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਵਗ੍ਗੋ

੪੬੫. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਨਿਸੰਸਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੇ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਆਨਿਸੰਸਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੇ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਅਨਾਮਨ੍ਤਚਾਰੋ, ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ, ਗਣਭੋਜਨਂ, ਯਾਵਦਤ੍ਥਚੀਵਰਂ, ਯੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦੋ ਸੋ ਨੇਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਨਿਸੰਸਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੇ''ਤਿ।

੪੬੬. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਦੀਨਵਾ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੋ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਆਦੀਨਵਾ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੁਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਪਾਪਕਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਨ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੋ। ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਆਨਿਸੰਸਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੋ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਸੁਖਂ ਸੁਪਤਿ, ਸੁਖਂ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਪਾਪਕਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਨਿਸੰਸਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੋ''ਤਿ।

੪੬੭. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਰਚ੍ਛਗਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਓਤਮਸਿਕੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ।

''ਅਪਰੇਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਯਾਗੁਪਾਨੇ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਏਕਾਵਤ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਨਗ੍ਗੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ।

''ਅਪਰੇਪਿ , ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ।

''ਅਪਰੇਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ । ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਪੁਰੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਪਣ੍ਡਕੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ।

''ਅਪਰੇਪਿ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾ''ਤਿ।

੪੬੮. ''ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਨ੍ਦਿਯਾ''ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਉਪਾਲਿ, ਵਨ੍ਦਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪੁਰੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਆਚਰਿਯੋ ਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਨ੍ਦਿਯੋ, ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਨ੍ਦਿਯੋ – ਇਮੇ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਞ੍ਚ ਵਨ੍ਦਿਯਾ''ਤਿ।

੪੬੯. ''ਨਵਕਤਰੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਕਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ? ''ਨਵਕਤਰੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਨਵਕਤਰੇਨੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ, ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ , ਉਭੋਹਿ ਪਾਣਿਤਲੇਹਿ ਪਾਦਾਨਿ ਪਰਿਸਮ੍ਬਾਹਨ੍ਤੇਨ, ਪੇਮਞ੍ਚ ਗਾਰਵਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਨਵਕਤਰੇਨੁਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ।

ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰਨਿਦ੍ਦਾ ਚ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਯਾਗੁਖਾਦਨੇ।
ਪੁਰੇ ਚ ਪਾਰਿਵਾਸਿ ਚ, ਵਨ੍ਦਿਯੋ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਕਨ੍ਤਿ॥

ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਚਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤੇਸਂ ਵਗ੍ਗਾਨਂ ਉਦ੍ਦਾਨਂ

ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਵੋਹਾਰਾਵਿਕਮ੍ਮੇਨ ਚ।
ਚੋਦਨਾ ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਾ ਚ, ਮੁਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਮੇਵ ਚ॥

ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਧਿਕਰਣਂ, ਭੇਦਕਾ ਪਞ੍ਚਮਾ ਪੁਰੇ।
ਆਵਾਸਿਕਾ ਕਥਿਨਞ੍ਚ, ਚੁਦ੍ਦਸਾ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ॥

ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਂ

੪੭੦. ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ।

ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਤਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਤਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ , ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ

੪੭੧. ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ।

ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ।

ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ

वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ वਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ वਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ वਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ वਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ वਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ , ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਮਹਲ੍ਲਕਂ वਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਮਹਲ੍ਲਕਂ वਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ...ਪੇ॰...।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਭੇਦਕਾਨੁवਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਭੇਦਕਾਨੁवਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਦੁਬ੍ਬਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਦੁਬ੍ਬਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾवਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ वਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੭੨. ...ਪੇ॰... ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ? ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਏਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ – ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ।

ਸੇਖਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿ

੪੭੩. ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਨ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਤਿਂਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਤਿਂਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਚਤੂਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਤ੍ਤਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ ਕਤਿਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ – ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਾਚਤੋ; ਸਿਯਾ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਯਤੋ; ਸਿਯਾ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਚਿਤ੍ਤਕੁਸਲਾ ਚੇ੧, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਥਾ।
ਯਥਾਧਮ੍ਮੇਨ ਞਾਯੇਨ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ੧ਿਜਾਨਥਾਤਿ॥

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕਂ

੧. ਕਾਯਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿ

੪੭੪. ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਿਕਾ, ਕਤਿ ਵਾਚਸਿਕਾ ਕਤਾ।

ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਸਂਸਗ੍ਗਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਛਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਾਯਿਕਾ, ਛ ਵਾਚਸਿਕਾ ਕਤਾ।
ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਸਂਸਗ੍ਗਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਅਰੁਣੁਗ੍ਗੇ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੁਕਾ, ਕਤਿਹਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਹੋ॥

ਅਰੁਣੁਗ੍ਗੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਦ੍ਵੇ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ।
ਏਕੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੁਕਾ, ਏਕੇਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਹੋ॥

ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਯਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।
ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ ਕਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਚ੍ਛਾਦਨਾ ਕਤਿ॥

ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ, ਯਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।
ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ ਦ੍ਵੇ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦ੍ਵੇ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਚ੍ਛਾਦਨਾ॥

ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਨਦਿਪਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਕਤਿਮਂਸੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਕਤਿਮਂਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਦਿਪਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਏਕਮਂਸੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਨਵਮਂਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

ਕਤਿ ਵਾਚਸਿਕਾ ਰਤ੍ਤਿਂ, ਕਤਿ ਵਾਚਸਿਕਾ ਦਿਵਾ।
ਦਦਮਾਨਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਤ੍ਤਕਾ॥

ਦ੍ਵੇ ਵਾਚਸਿਕਾ ਰਤ੍ਤਿਂ, ਦ੍ਵੇ ਵਾਚਸਿਕਾ ਦਿਵਾ।
ਦਦਮਾਨਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ॥

੨. ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿ

੪੭੫.ਕਤਿ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯੋ, ਕਤਿ ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਕਤਾ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਪਞ੍ਚ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯੋ, ਛ ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਕਤਾ।
ਏਕੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ ਕਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਾਯਵਾਚਸਿਕਾਨਿ ਚ।
ਕਤਿ ਵਿਕਾਲੇ ਧਞ੍ਞਰਸੋ, ਕਤਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿ॥

ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ ਦ੍ਵੇ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਾਯਵਾਚਸਿਕਾਨਿ ਚ।
ਏਕੋ ਵਿਕਾਲੇ ਧਞ੍ਞਰਸੋ, ਏਕਾ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਕਾਯਿਕਾ ਕਤਿ, ਕਤਿ ਸੰਵਾਸਭੂਮਿਯੋ।
ਕਤਿਨੰ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਾ ਕਤਿ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਕਾਯਿਕਾ ਦ੍ਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਸੰਵਾਸਭੂਮਿਯੋ।
ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਾ ਦੁਵੇ॥

ਕਤਤ੍ਤਾਨੰ ਵਧਿਤ੍ਵਾਨ, ਕਤਿਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਾ ਕਤਿ॥

ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵਧਿਤ੍ਵਾਨ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ।
ਦ੍ਵੇਤ੍ਥ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਾ ਦੁਵੇ॥

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਵਾਚਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਕਤਿ।
ਓਭਾਸਨਾ ਕਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕਤਿ॥

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।
ਵਾਚਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਤਯੋ।
ਓਭਾਸਨਾ ਤਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ।
ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਤਯੋ॥

ਕਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹਾ।
ਨਾਸਿਤਕਾ ਕਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਤਿਨੰ ਏਕਵਾਚਿਕਾ॥

ਤਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹਾ।
ਨਾਸਿਤਕਾ ਤਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਿਣ੍ਣਨ੍ਨੰ ਏਕਵਾਚਿਕਾ॥

ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਮੇਥੁਨਪਚ੍ਚਯਾ।
ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਛਡ੍ਡਿਤਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਮੇਥੁਨਪਚ੍ਚਯਾ।
ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਛਡ੍ਡਿਤਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਵਗ੍ਗਸ੍ਮਿਂ , ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਨਵਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਤਿਨਂ ਚੀਵਰੇਨ ਚ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਵਗ੍ਗਸ੍ਮਿਂ , ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਕਤਾ।
ਚਤੁਰੇਤ੍ਥ ਨਵਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰੇਨ ਚ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਅਕ੍ਖਾਤਾ, ਪਾਟਿਦੇਸਨਿਯਾ ਕਤਿ।
ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਮਕਧਞ੍ਞੇਨ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਕਤਿ॥

ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਅਕ੍ਖਾਤਾ, ਅਟ੍ਠ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਕਤਾ।
ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਮਕਧਞ੍ਞੇਨ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਕਤਾ॥

ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਠਿਤਸ੍ਸ ਚਾਪਿ ਕਿਤ੍ਤਕਾ।
ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਕਿਤ੍ਤਕਾ॥

ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਠਿਤਸ੍ਸ ਚਾਪਿ ਤਤ੍ਤਕਾ।
ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਤ੍ਤਕਾ॥

੩. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ

੪੭੬. ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ, ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ॥

ਪਞ੍ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ, ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ, ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ॥

ਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ, ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਕਤਿ ਵਾਚਾਯ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਪਞ੍ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਏਕਵਾਚਾਯ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਕਤਿ ਵਾਚਾਯ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਨਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਏਕਵਾਚਾਯ ਦੇਸੇਯਜ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਕਿਞ੍ਚ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਯਜ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਪਞ੍ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਯਜ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਕਿਞ੍ਚ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਯਜ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਨਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਯਜ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਯਾਵਤਤਿਯਕੇ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਵੋਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਕਤਿ ਭੋਜਨਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਯਾਵਤਤਿਯਕੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਛ ਵੋਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਭੋਜਨਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਸਬ੍ਬਾ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ, ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।
ਕਤਿਨਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਕਤਿਨੰ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਚ॥

ਸਬ੍ਬਾ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ, ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣੇਨ ਚ॥

ਕਤਿਨੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਹੋਤਿ, ਕਤਿਨੰ ਵੂਪਸਮੇਨ ਚ।
ਕਤਿਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਕਤਿਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਸੋਭਤਿ॥

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਵੂਪਸਮੇਨ ਚ।
ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਸੋਭਤਿ॥

ਕਤਿ ਕਾਯਿਕਾ ਰਤ੍ਤਿੰ, ਕਤਿ ਕਾਯਿਕਾ ਦਿਵਾ।
ਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਕਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਦ੍ਵੇ ਕਾਯਿਕਾ ਰਤ੍ਤਿੰ, ਦ੍ਵੇ ਕਾਯਿਕਾ ਦਿਵਾ।
ਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਚ੍ਚਯਾ॥

ਕਤਾਨਿਸੰਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸੰ, ਪਰੇਸੰ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦੇਸਯੇ।

ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾ ਕਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਕਤਿ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾ॥

ਅਟ੍ਠਾਨਿਸਂਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਂ, ਪਰੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦੇਸਯੇ।
ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾ ਤਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾ॥

ਕਤਿ ਠਾਨੇ ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਕਤਿ ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਕਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ, ਕਤਿਨਂ ਦੇਸਨਾਯ ਚ॥

ਪਞ੍ਚ ਠਾਨੇ ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਦੇਸਨਾਯ ਚ॥

ਕਤਙ੍ਗਿਕੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਕਤਿ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ।
ਕਤਿ ਦੂਤੇਯਜਙ੍ਗਾਨਿ, ਕਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤ੍ਤਨਾ॥

ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ, ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ।
ਅਟ੍ਠ ਦੂਤੇਯਜਙ੍ਗਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤ੍ਤਨਾ॥

ਕਤਿਵਾਚਿਕਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਕਤਿਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ।
ਕਤਿਨਂ ਆਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਕਤਿਹਿ॥

ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ।
ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਆਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਅਟ੍ਠਹਿ॥

ਕਤਿਨਂ ਛੇਜ੍ਜਂ ਹੋਤਿ, ਕਤਿਨਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।
ਕਤਿਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕਾ॥

ਏਕਸ੍ਸ ਛੇਜ੍ਜਂ ਹੋਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।
ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕਾ॥

ਕਤਿ ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਕਤਿਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਾ ਕਤਿ॥

ਨਵ ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਨਵਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ।
ਨਵੇਤ੍ਥ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਰਣਾ ਨਵ॥

੪. ਅਵਨ੍ਦਨੀਯਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿ

੪੭੭. ਕਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਭਿਵਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਅਞ੍ਜਲਿਸਾਮਿਚੇਨ ਚ।
ਕਤਿਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਕਤਿ ਚੀਵਰਧਾਰਣਾ॥

ਦਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਭਿਵਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਅਞ੍ਜਲਿਸਾਮਿਚੇਨ ਚ।
ਦਸਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਦਸ ਚੀਵਰਧਾਰਣਾ॥

ਕਤਿਨਂ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਇਧ ਚੀਵਰਂ।
ਕਤਿਨਂ ਭਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਤਿਨਞ੍ਚੇਵ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ॥

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਇਧ ਚੀਵਰਂ।
ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ॥

ਕਤਿਸਤਂ ਰਤ੍ਤਿਸਤਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਾਦਯਿਤ੍ਵਾਨ।
ਕਤਿ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਵਸਿਤ੍ਵਾਨ, ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੋ॥

ਦਸਸਤਂ ਰਤ੍ਤਿਸਤਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਛਾਦਯਿਤ੍ਵਾਨ।
ਦਸ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਵਸਿਤ੍ਵਾਨ, ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੋ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ [ਸਬ੍ਬੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਤਿ॥

ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ [ਸਬ੍ਬੇਵਾਧਮ੍ਮਿਕਾ (ਸੀ॰), ਸਬ੍ਬੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਤਾ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਿ॥

ਚਤਸ੍ਸੋ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਾ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਿ॥

ਛ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਏਕੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਾ।
ਪਞ੍ਚ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਿ॥

ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਏਕੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਤਾ।
ਤਯੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ॥

ਯਂ ਦੇਸਿਤਂਨਨ੍ਤਜਿਨੇਨ ਤਾਦਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਿ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਕਤੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾ ਸਮਥੇਹਿ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਯਂ ਦੇਸਿਤਂਨਨ੍ਤਜਿਨੇਨ ਤਾਦਿਨਾ।
ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਿ ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਏਕੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਤਿ ਵਿਨਾ ਸਮਥੇਹਿ।
ਏਤਂ ਤੇ ਅਕ੍ਖਾਮਿ ਵਿਭਙ੍ਗਕੋਵਿਦ॥

ਕਤਿ ਆਪਾਯਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ [ਵਿਸਯਾਨਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ)] ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਛਊਨਦਿਯਡ੍ਢਸਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਆਪਾਯਿਕਾ ਨੇਰਯਿਕਾ, ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਨਾਪਾਯਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਨਾਪਾਯਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਅਟ੍ਠਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਅਟ੍ਠਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

੫. ਸੋਲ਼ਸਕਮ੍ਮਾਦਿ

੪੭੮.ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਸੋਲ਼ਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਦੋਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਚਤਸ੍ਸੋ ਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਛ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਅਟ੍ਠ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਤੇਵੀਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਅਨਿਯਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।

ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿਸਤੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਦ੍ਵਾਦਸ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਕਤਿ ਸੇਖਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਮ ਤੇ॥

ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸੇਖਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਵਿਨਯੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਨਯਾਨਿ ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ॥

ਯਾਵ ਸੁਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਤਯਾ, ਯਾਵ ਸੁਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੰ ਮਯਾ।
ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਯ ਵਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ॥

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਸਙ੍ਗਣਿਕੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਸੇਦਮੋਚਨਗਾਥਾ

੧. ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਞ੍ਹਾ

੪੭੯. ਅਸੰਵਾਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਚ।
ਸਮ੍ਭੋਗੋ ਏਕਚ੍ਚੋ ਤਹਿਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ।
ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਂ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਂ।
ਪਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ ਮਹੇਸਿਨਾ।
ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਦਸ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨ ਵਦਾਮਿ, ਏਕਾਦਸ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯ।
ਵੁਡ੍ਢਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ ਨ ਚ ਪਨ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੋ।
ਨ ਸਙ੍ਘਭਿਨ੍ਨੋ ਨ ਚ ਪਨ ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ।
ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕਭੂਮਿਯਾ ਠਿਤੋ।
ਕਥਂ ਨੁ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਸਾਧਾਰਣੋ ਸਿਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਉਪੇਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਮਾਨੋ, ਕੁਸਲਂ ਅਤ੍ਥੂਪਸਞ੍ਹਿਤਂ।
ਨ ਜੀਵਤਿ ਨ ਮਤੋ ਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਕਤਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕੇ ਨ ਵਦਾਮਿ, ਅਧੋ ਨਾਭਿਂ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯ।
ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ, ਕਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਸਿਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ।
ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ।
ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ।
ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਿਕਂ।

ਅਨਾਰਮ੍ਭਂ ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਕਾਯਿਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਯੋਗਮਾਚਰੇ।
ਨ ਚਾਪਿ ਵਾਚਾਯ ਪਰੇ ਭਣੇਯ੍ਯ।
ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਗਰੁਕਂ ਛੇਜ੍ਜਵਤ੍ਥੁਂ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਕਾਯਿਕਂ ਵਾਚਸਿਕਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ।
ਮਨਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਪਾਪਂ।
ਸੋ ਨਾਸਿਤੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਸੁਨਾਸਿਤੋ ਭਵੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਅਨਾਲਪਨ੍ਤੋ ਮਨੁਜੇਨ ਕੇਨਚਿ।
ਵਾਚਾਗਿਰਂ ਨੋ ਚ ਪਰੇ ਭਣੇਯ੍ਯ।
ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਵਾਚਸਿਕਂ ਨ ਕਾਯਿਕਂ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਬੁਦ੍ਧਵਰੇਨ ਵਣ੍ਣਿਤਾ।
ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਚਤੁਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ।
ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਸਬ੍ਬੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਉਭੋ ਏਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ।
ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ।
ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਾਨਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਚਤੁਰੋ ਜਨਾ ਸਂਵਿਧਾਯ।
ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਅਵਾਹਰੁਂ।
ਤਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਏਕੋ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

੨. ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਪਞ੍ਹਾ

੪੮੦. ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਿਯਾ,
ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਿਯਾ।
ਛਿਦ੍ਦਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਨਤ੍ਥਿ।

ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ।
ਕਥੰ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਸਿਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਤੇਲੰ ਮਧੁੰ ਫਾਣਿਤਞ੍ਚਾਪਿ ਸਪ੍ਪਿੰ।
ਸਾਮੰ ਗਹੇਤ੍੧ਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ।
ਅ੧ੀਤਿ੧ਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ।
ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਸੁਦ੍ਧਕੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ।
ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਯਾ ੧ੀਸਤਿਯਾ ਸਮਾਗਤਾ।
ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ ਸਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞਿਨੋ।
ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਯਾ ਦ੍੧ਾਦਸਯੋਜਨੇ ਠਿਤੋ।
ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਤੰ ਕੁਪ੍ਪੇਯ੍ਯ ੧ਗ੍ਗਪਚ੍ਚਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਪਦ੧ੀਤਿਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨ ੧ਾਚਾਯ ਭਣਿਤੇਨ ਚ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਗਰੁਕਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਨਿ।
ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨਿ੧ਤ੍ਥੋ ਅਨ੍ਤਰ੧ਾਸਕੇਨ।
ਦਿਗੁਣੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਾਰੁਤੋ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਚਾਪਿ ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਚ ਪਨ ਕਮ੍ਮ੧ਾਚਾ।
ਨ ਚੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਜਿਨੋ ਅ੧ੋਚ।
ਸਰਣਗਮਨਮ੍ਪਿ ਨ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ।
ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚਸ੍ਸ ਅਕੁਪ੍ਪਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਇਤ੍ਥਿੰ ਹਨੇ ਨ ਮਾਤਰੰ, ਪੁਰਿਸਞ੍ਚ ਨ ਪਿਤਰੰ ਹਨੇ।

ਹਨੇਯਜ ਅਨਰਿਯੰ ਮਨ੍ਦੋ, ਤੇਨ ਚਾਨਨ੍ਤਰੰ ਫੁਸੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਇਤ੍ਥਿਂ ਹਨੇ ਚ ਮਾਤਰੰ, ਪੁਰਿਸਞ੍ਚ ਪਿਤਰੰ ਹਨੇ।
ਮਾਤਰੰ ਪਿਤਰੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਨ ਤੇਨਾਨਨ੍ਤਰੰ ਫੁਸੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਅਚੋਦਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਰਯਿਤ੍ਵਾ।
ਅਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਸ੍ਸ ਕਰੇਯਜ ਕਮ੍ਮਂ।
ਕਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਸੁਕਤਂ ਭਵੇਯਜ।
ਕਾਰਕੋ ਚ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਸਿਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਚੋਦਯਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਯਿਤ੍ਵਾ।
ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਸ੍ਸ ਕਰੇਯਜ ਕਮ੍ਮਂ।
ਕਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤਂ ਭਵੇਯਜ।
ਕਾਰਕੋ ਚ ਸਙ੍ਘੋ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਸਿਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਸਚ੍ਚਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ, ਮੁਸਾ ਚ ਲਹੁ ਭਾਸਤੋ।
ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ, ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਲਹੁ ਭਾਸਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

੩. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਦਿਪਞ੍ਹਾ

੪੮੧. ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਰਜਨਾਯ ਰਤ੍ਤਂ।
ਕਪ੍ਪਕਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਂ।
ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਂਸਾਨਿ ਖਾਦਤਿ।
ਨ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਨ ਚ ਪਨ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ।
ਨ ਚਾਪਿ ਸੋ ਵੇਦਨਾਟ੍ਟੋ ਭਵੇਯਜ।
ਨ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਸੋ ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਨ ਚ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ।
ਨ ਚਾਪਿ ਸੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾਯ ਚੇਤਯਿ।
ਸਲਾਕਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਛੇਜ੍ਜਂ।
ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਚਾਪਿ ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤਂ।
ਨ ਚਾਪਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਦਿਨ੍ਨਾ।
ਨ ਚਸ੍ਸ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ।
ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ।
ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਰੁਣਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਕਾਯਿਕਾਨਿ ਨ ਵਾਚਸਿਕਾਨਿ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਵਾਚਸਿਕਾਨਿ ਨ ਕਾਯਿਕਾਨਿ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ।
ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਤਿਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯੋ ਮੇਥੁਨਂ ਤਂ ਨ ਸੇਵੇ।
ਤਯੋ ਪੁਰਿਸੇ ਤਯੋ ਅਨਰਿਯਪਣ੍ਡਕੇ।
ਨ ਚਾਚਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਮਿਂ।
ਛੇਜ੍ਜਂ ਸਿਯਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਮਾਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਯਾਚੇ, ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘੇ [ਨੋ ਸਂਘਸ੍ਸ (ਕ॰), ਨੋ ਚ ਸਂਘਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰), ਨੋ ਚੇ ਸਂਘਸ੍ਸ (ਸੀ॰)] ਪਰਿਣਤਂ।
ਕੇਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਞਾਤਕੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਕੁਦ੍ਧੋ ਆਰਾਧਕੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਗਰਹਿਯੋ।
ਅਥ ਕੋ ਨਾਮ ਸੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਯੇਨ ਕੁਦ੍ਧੋ ਪਸਂਸਿਯੋ।

ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਤੁਟ੍ਠੋ ਆਰਾਧਕੋ ਹੋਤਿ, ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਗਰਹਿਯੋ।
ਅਥ ਕੋ ਨਾਮ ਸੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਯੇਨ ਤੁਟ੍ਠੋ ਗਰਹਿਯੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।
ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ।
ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜ ਏਕਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਉਭੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਾ।
ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਏਕੁਪਜ੍ਝਾਯੋ।
ਏਕਾਚਰਿਯੋ ਏਕਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ।
ਏਕੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਏਕੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਅਕਪ੍ਪਕਤਂ ਨਾਪਿ ਰਜਨਾਯ ਰਤ੍ਤਂ।
ਤੇਨ ਨਿਵਤ੍ਥੋ ਯੇਨ ਕਾਮਂ ਵਜੇਯਜ।
ਨ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਸੋ ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਦੇਤਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਤੇਨ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਗਰੁਕਂ ਨ ਲਹੁਕਂ, ਤਞ੍ਚ ਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਨ ਦੇਤਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਤੇਨ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਲਹੁਕਂ ਨ ਗਰੁਕਂ, ਤਞ੍ਚ ਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਯਾ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਗਰੁਕਂ ਸਾਵਸੇਸਂ।
ਛਾਦੇਤਿ ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ।
ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਨੋ ਚ ਫੁਸੇਯਜ ਵਜ੍ਜਂ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ॥

ਸੇਦਮੋਚਨਗਾਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਸਂᩅਾਸੋ ਅᩅਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਦਸ ਚ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ।
ਉਪੇਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕਂ, ਤਤੋ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾ ਚ ਦ੍ᩅੇ॥

ਨ ਕਾਯਿਕਞ੍ਚ ਗਰੁਕਂ, ਨ ਕਾਯਿਕਂ ਨ ᩅਾਚਸਿਕਂ [ਨ ਕਾਯਿਕਂ ਸੁਨਾਸਿਤਂ (ਸਜਾ॰)]।
ਅਨਾਲਪਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ, ਉਭੋ ਚ ਚਤੁਰੋ ਜਨਾ॥

ਇਤ੍ਥੀ ਤੇਲਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਪਦᩅੀਤਿਯੋ।
ਨਿᩅਤ੍ਥੋ ਚ ਨ ਚ ਵਤ੍ਥਿ, ਨ ਮਾਤਰਂ ਪਿਤਰਂ ਹਨੇ॥

ਅਚੋਦਯਿਤ੍ᩅਾ ਚੋਦਯਿਤ੍ᩅਾ, ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਂ ਸਚ੍ਚਮੇᩅ ਚ।
ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਞ੍ਚਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ, ਨ ਰਤ੍ਤਂ ਨ ਚਾਰਞ੍ਞਕਂ॥

ਕਾਯਿਕਾ ᩅਾਚਸਿਕਾ ਚ, ਤਿਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ ਚਾਪਿ ਮਾਤਰਂ।
ਕੁਦ੍ਧੋ ਆਰਾਧਕੋ ਤੁਟ੍ਠੋ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਚ ਉਭੋ॥

ਅਕਪ੍ਪਕਤਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਨ ਦੇਤਾਪਜ੍ਜਤੀ ਗਰੁਂ।
ਸੇਦਮੋਚਨਿਕਾ ਗਾਥਾ, ਪਞ੍ਹਾ ᩅਿਞ੍ਞੂਹਿ ᩅਿਭਾᩅਿਤਾਤਿ [ᩅਿਞ੍ਞੂᩅਿਭਾᩅਿਤਾ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)]॥

ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ

੪੮੨. ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ – ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ? ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਵਾ ਸੀਮਤੋ ਵਾ ਪਰਿਸਤੋ ਵਾ।

੪੮੩. ਕਥਂ **ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਸਮ੍ਮੁਖਾਕਰਣੀਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਕਰਣੀਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਰਣੀਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਸਤਿਵਿਨਯਾਰਹਸ੍ਸ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਂ ਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਾਰਹਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਸਂ ਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ; ਪਰਿਵਾਸਾਰਹਂ ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹਸ੍ਸ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹਂ ਅਬ੍ਭੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਅਨੁਪੋਸਥੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ; ਅਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੮੪. ਕਥਂ **ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੮੫. ਕਥਂ **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਾਵਨਂ ਹਾਪੇਤਿ, ਅਕਾਲੇ ਵਾ ਸਾਵੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੮੬. ਕਥਂ **ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਏਕਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਅਤਿਮਹਤਿਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਖਣ੍ਡਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਛਾਯਾਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਬਹਿਸੀਮੇ ਠਿਤੋ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਨਦਿਯਾ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੮੭. ਕਥਂ **ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ

ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਦਸਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੮੮. ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ । ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਦਸਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਵੀਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ।

੪੮੯. ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ। ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤਿਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ? ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਵਾ ਸੀਮਤੋ ਵਾ ਪਰਿਸਤੋ ਵਾ।

੪੯੦. ਕਥਂ **ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਪਣ੍ਡਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ , ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਮਾਤੁਘਾਤਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਪਿਤੁਘਾਤਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੯੧. ਕਥਂ **ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੯੨. ਕਥਂ **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸਾਵਨਂ ਹਾਪੇਤਿ, ਅਕਾਲੇ ਵਾ ਸਾਵੇਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੯੩. ਕਥਂ **ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਏਕਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਅਤਿਮਹਤਿਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਖਣ੍ਡਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਛਾਯਾਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਬਹਿਸੀਮੇ ਠਿਤੋ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਨਦਿਯਾ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਤਿ, ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਂ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਸੀਮਾਯ ਸੀਮਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸੀਮਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੯੪. ਕਥਂ **ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ**? ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਦਸਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ – ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਸਤੋ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੪੯੫. ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਤਿ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨਵ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੪੯੬. ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਓਸਾਰਣਂ, ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ਭਣ੍ਡੁਕਮ੍ਮਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਂ, ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਪਞ੍ਚਮਂ – ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ । ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤਮਾਨਿ ਨਵ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਓਸਾਰਣਂ, ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ਉਪੋਸਥਂ, ਪਵਾਰਣਂ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਂ, ਦਾਨਂ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਂ, ਪਚ੍ਚੁਕ੍ਕਡ੍ਢਨਂ, ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਨਵਮਂ – ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਇਮਾਨਿ ਨਵ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਓਸਾਰਣਂ, ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਂ, ਦਾਨਂ, ਉਦ੍ਧਰਣਂ, ਦੇਸਨਂ, ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਸਤ੍ਤਮਂ – ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਤਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ? ਓਸਾਰਣਂ, ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਂ, ਦਾਨਂ, ਨਿਗ੍ਗਹਂ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਂ, ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਸਤ੍ਤਮਂ – ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੪੯੭. ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਦਸਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ। ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਕਰਣੇ ਕਮ੍ਮੇ ਵੀਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ ਨਾਪਿ ਛਨ੍ਦਾਰਹੋ, ਅਪਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ।

ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਅਤ੍ਥਵਸਵਗ੍ਗੋ

੪੯੮. [ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੧-੨੩੦] ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ

ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਵਜ੍ਜਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਵਜ੍ਜਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਭਯਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਭਯਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਗਿਹੀਨਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ, ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਨਂ ਪਕ੍ਖੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ।

ਅਤ੍ਥਵਸਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੪੯੯. ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ…ਪੇ॰… ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ… ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ… ਪਵਾਰਣਾਠਪਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ… ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਅਬ੍ਭਾਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਓਸਾਰਣੀਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਨਿਸ੍ਸਾਰਣੀਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ… ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ…ਪੇ॰…।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੫੦੦. …ਪੇ॰… ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ…ਪੇ॰… ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ…ਪੇ॰… ਸਤਿਵਿਨਯੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ…ਪੇ॰… ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ…ਪੇ॰… ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ…ਪੇ॰… ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ…ਪੇ॰… ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ…ਪੇ॰… ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ, ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਵਜ੍ਜਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਵਜ੍ਜਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ

ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਭਯਾਨੰ ਸੰਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨੰ ਭਯਾਨੰ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸੰਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਟਿਘਾਤਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਗਿਹੀਨੰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ, ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਨੰ ਪਕ੍ਖੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਪਸਾਦਾਯ, ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ – ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਾਵਕਾਨੰ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਨਵਸਙ੍ਗਹਵਗ੍ਗੋ

੫੦੧. ਨਵਸਙ੍ਗਹਾ – ਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਗਹੋ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਗਹੋ ਆਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਗਹੋ, ਨਿਦਾਨਸਙ੍ਗਹੋ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਙ੍ਗਹੋ, ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹੋ, ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਗਹੋ, ਅਧਿਕਰਣਸਙ੍ਗਹੋ, ਸਮਥਸਙ੍ਗਹੋਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਚੇ ਉਭੋ ਅਤ੍ਥਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਸੋਤਬ੍ਬਾ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਕਰਣੇ ਵੂਪਸਮਿਤੇ [ਵੂਪਸਮੇਪਿ (ਕ॰)] ਉਭੋਪਿ ਤੁਟ੍ਠਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ। ਸਚੇ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਉਭੋਪਿ ਤੁਟ੍ਠਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਅਲਜ੍ਜੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸਾ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਬਾਲੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸਾ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬੋ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਤਥਾ ਤੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬੰ।

ਵਤ੍ਥੁ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਗੋਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਨਾਮੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ।

ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੋਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿੰ ਕਾਰਾਪਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਭੇਦਕਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਦੁਬ੍ਬਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ।

ਕੁਲਦੂਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ…ਪੇ॰…।

ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਦਕੇ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ – ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਾਤਿ।

ਨਵਸਙ੍ਗਹਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਅਪਲੋਕਨਂ ਞਤ੍ਤਿ ਚ, ਦੁਤਿਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਚ।
ਵਤ੍ਥੁ ਞਤ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਂ, ਸੀਮਾ ਪਰਿਸਮੇਵ ਚ॥

ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾ ਚ, ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਵਿਨਯਾਰਹੋ।
ਵਤ੍ਥੁ ਸਙ੍ਘਪੁਗ੍ਗਲਞ੍ਚ, ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਤਿ ਚ॥

ਵਤ੍ਥੁਂ ਸਙ੍ਘਪੁਗ੍ਗਲਞ੍ਚ, ਸਾਵਨਂ ਅਕਾਲੇਨ ਚ।
ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕਾ ਮਹਨ੍ਤਾ ਚ, ਖਣ੍ਡਚ੍ਛਾਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਾ॥

ਬਹਿਨਦੀ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਚ, ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਚ ਭਿਨ੍ਦਤਿ।
ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ ਸੀਮਾਯ, ਚਤੁ ਪਞ੍ਚ ਚ ੵਗ੍ਗਿਕਾ॥

ਦਸ ੵੀਸਤਿੵਗ੍ਗਾ ਚ, ਅਨਾਹਟਾ ਚ ਆਹਟਾ।
ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ, ਕਮ੍ਮਾਰਹਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ॥

ਅਪਲੋਕਨਂ ਪਞ੍ਚਟ੍ਠਾਨਂ, ਞਤ੍ਤਿ ਚ ਨੵਠਾਨਿਕਾ।
ਞਤ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਂ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਠਾਨਿਕਾ॥

ਸੁਟ੍ਠੁ ਫਾਸੁ ਚ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੁ, ਪੇਸਲਾ ਚਾਪਿ ਆਸੵਾ।
ੵੇਰੵਜ੍ਜਭਯਞ੍ਚੇੵ, ਅਕੁਸਲਂ ਗਿਹੀਨਞ੍ਚ॥

ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ, ਪਸਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਪਨਾ।
ੵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾ ਚੇੵ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਨ ਚ॥

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਞ੍ਚ ਠਪਨਾ, ਪੵਾਰਣਞ੍ਚ ਠਪਨਂ।
ਤਜ੍ਜਨੀਯਾ ਨਿਯਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯ ਪਟਿਸਾਰਣੀ।

ਉਕ੍ਖੇਪਨ ਪਰਿੵਾਸਂ, ਮੂਲਮਾਨਤ੍ਤਅਬ੍ਭਾਨਂ।
ਓਸਾਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਰਣਂ, ਤਥੇੵ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ॥

ਅਪਲੋਕਨਞਤ੍ਤਿ ਚ, ਦੁਤਿਯਞ੍ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਕਂ।
ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਸਮ੍ਮੁਖਾੵਿਨਯੋ ਸਤਿ॥

ਅਮੂਲ਼੍ਹਪਟਿਯੇਭੁਯ੍ਯਜ, ਪਾਪਿਯ ਤਿਣੵਤ੍ਥਾਰਕਂ।
ੵਤ੍ਥੁ ੵਿਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨਿਦਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਚ॥

ਖਨ੍ਧਾ ਚੇੵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਅਧਿਕਰਣਮੇੵ ਚ।
ਸਮਥਾ ਸਙ੍ਗਹਾ ਚੇੵ, ਨਾਮਆਪਤ੍ਤਿਕਾ ਤਥਾਤਿ॥

ਪਰਿੵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਪਰਿੵਾਰਪਾਲ਼ਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।